

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra antropologie a zdravovědy

Diplomová práce

Bc. Petra Hrušková

Učitelství výchovy ke zdraví a učitelství environmentální výchovy a přírodopisu
pro 2. stupeň základní školy

**Podoby životního stylu vysokoškolských studentů a
učitelů v Číně**

Olomouc 2017

vedúca práce: Mgr. Andrea Preissová Krejčí, Ph.D.

Prehlásenie

Prehlasujem, že som diplomovú prácu na tému „Podoby životného štýlu vysokoškolských študentov a učiteľov v Číne“ vypracovala samostatne iba s použitím prameňov a literatúry uvedených v zozname citovanej literatúry.

V Olomouci dňa 19. 04. 2017

Podpis

Ďakujem Mgr. Andrei Preissové Krejčí, Ph.D., za vedenie diplomovej práce, za motiváciu, čas, ktorý venovala konzultáciám a za poskytovanie cenných rád pri vypracovávaní diplomovej práce.

OBSAH

OBSAH	4
ÚVOD.....	7
1 CIEĽ PRÁCE	8
1.1 Hlavný cieľ práce:	8
1.2 Čiastkové ciele:	8
2 TEORETICKÁ ČASŤ.....	9
2.1 Rodinný život v Číne	9
2.1.1 História.....	9
2.1.2 Súčasnosť	10
2.2 Životný štýl	10
2.2.1 Typológia životného štýlu.....	11
2.2.2 Zdravý životný štýl	13
2.2.3 Ochrana zdravia z čínskeho pohľadu	14
2.2.3.1 Očistenie mysle	14
2.2.3.2 Ostatné faktory dôležité pre ochranu zdravia	16
2.3 Vzdelanie v Číne	16
2.3.1 Kultúrna revolúcia.....	17
2.3.2 Súčasnosť	18
2.4 Reprodukčné zdravie.....	20
2.4.1 Sociálne pozadie	20
2.4.2 Súčasná situácia a problémy	22
2.4.2.1 Vysoký podiel predmanželského pohlavného styku.....	23
2.4.2.2 Vysoký podiel nechráneného pohlavného styku.....	23
2.4.2.3 Čoraz vyšší podiel predmanželských interrupcií	24
2.4.2.4 Vysoké riziko infekcie pohlavnej sústavy	25
2.4.3 Riešenie otázky sexuálnej výchovy	25

3	METODIKA PRÁCE	26
3.1	Teoretická a praktická príprava na výskum	26
3.2	Charakteristika skúmaného súboru	26
3.2.1	Dotazník	26
3.2.2	Rozhovory	29
3.3	Formulácia výskumného problému a cieľov práce	29
3.4	Výskumné metódy	29
3.4.1	Kvantitatívny výskum	29
3.4.1.1	Výskumné otázky, hypotézy a predpoklady	30
3.4.1.2	Pilotný prieskum	31
3.4.2	Metodika spracovania dát kvantitatívneho výskumu	31
3.4.3	Kvalitatívny výskum	31
3.4.4	Metodika spracovania a interpretácie dát z kvalitatívneho výskumu	32
4	Výsledky	33
4.1	Analýza a interpretácia výsledkov kvantitatívneho výskumu	33
4.1.1	Popis získaných dát	33
4.1.1.1	Osobné otázky	33
4.1.1.2	Stravovanie	34
4.1.1.3	Vyučovanie a voľný čas	36
4.1.1.4	Pohybová aktivita	40
4.1.1.5	Životný štýl	42
4.1.1.6	Rodina	46
4.1.1.7	Sexuálna výchova	48
4.1.2	Overovanie stanovených hypotéz a predpokladov	51
4.1.2.1	Predpoklad číslo 1	51
4.1.2.2	Hypotéza číslo 1	52
4.1.2.3	Predpoklad číslo 2	53
4.1.2.4	Predpoklad číslo 3	54
4.1.2.5	Predpoklad číslo 4	54
4.1.2.6	Hypotéza číslo 2	54

4.1.2.7	Hypotéza číslo 3.....	55
4.1.2.8	Predpoklad číslo 5.....	55
4.2	Analýza a interpretácia výsledkov kvalitatívneho výskumu.....	56
4.2.1	Predstavenie respondentov	57
4.2.2	Kultúra.....	58
4.2.3	Rodina	59
4.2.4	Vzdelanie.....	60
4.2.5	Kariéra	62
4.2.6	Vzťahy.....	63
4.2.7	Životný štýl	66
5	DISKUSIA	68
	ZÁVER	71
	SÚHRN	73
	REFERENČNÝ ZOZNAM.....	75
	ZOZNAM GRAFOV	80
	ZOZNAM TABULIEK	81
	ZOZNAM PRÍLOH.....	82

ÚVOD

Keďže mi Univerzita Palackého dvakrát umožnila vycestovať na študijnú stáž do Číny, rozhodla som sa túto možnosť využiť pre svoju diplomovú prácu. Čínska kultúra je pre nás veľmi vzdialená a preto som sa rozhodla priblížiť ju a podeliť sa o svoje zistenia s ostatnými.

Počas prvej návštevy v Číne, ktorá sa konala v apríli 2016, som bola prekvapená odlišnosťou našich kultúr. Veľmi ma zaujímalo správanie sa a jednanie Číňanov. Všímal som si každodenné činnosti či už ľudí v uliciach alebo študentov, s ktorými sme trávili veľa času. Hneď prvý dojem, ktorý vo mne študenti zanechali keď nás privítali na letisku, bol veľmi pozitívny. Všetci sme boli unavení z dlhej cesty, ale keď sme uvideli skupinku asi 10 usmievavých Číňanov, ktorí na nás čakali s transparentmi a s radosťou nám mávali, únavu vystriedalo nadšenie a radosť z nového dobrodružstva. Študenti z medzinárodného klubu, ktorí sa o nás starali, boli veľmi priateľskí a ochotní nám kedykoľvek so všetkým pomôcť. Napriek ich priateľskosti, však nebolo jednoduché nájsť si skutočných priateľov. S niektorými mladými Číňanmi som sa predsa len skamarátila. Trávili sme spolu voľný čas a rozprávali sa o témach, ktoré nás vzájomne zaujímali.

Vtedy som ešte netušila, že budem robiť výskum k diplomovej práci v Číne. Ten nápad sa zrodil až keď sa mi naskytla druhá možnosť vycestovať na študijnú stáž do Číny. Keďže som nebola veľmi stotožnená s témou diplomovej práce, ktorú som si pôvodne vybrala, a druhý výjazd sa konal v októbri 2016, povedala som si, že by bolo dobré využiť túto skvelú možnosť.

Pôvodný plán bol uskutočniť rozhovory so študentmi o ich životnom štýle so zameraním na partnerské vzťahy. Po príchode do mesta San-ja som ale zistila, že študenti nie sú tak priateľskí ako tí z prvej stáže. Tiež nevedeli až tak dobre hovoriť po anglicky. Preto som bola nútená pôvodný plán opustiť a vymyslieť náhradný. Rozhodla som sa vytvoriť dotazník pre študentov a uskutočniť rozhovory s učiteľmi, ktorí nás učili. Tí boli ochotní a navyše vedeli dobre po anglicky, keďže nás učili čínštinu v angličtine.

Cieľom práce bolo zistiť, aký životný štýl vedú vysokoškolskí učitelia a študenti v Číne a zistiť príčiny ich životného štýlu. V teoretickej časti sa venujem zhrnutiu poznatkov o rodinnom živote v Číne z pohľadu histórie a súčasnosti, ďalej životnému štýlu, vzdelanie a reprodukčnému zdraviu. Praktická časť je rozdelená na metodiku – tu sa zaoberám spôsobom realizácie a vyhodnotenia výskumu a interpretácii výsledkov.

1 CIEĽ PRÁCE

Cieľom diplomovej práce je pomocou metód kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu zmapovať podoby životného štýlu učiteľov a študentov v Číne.

Pred samotným začatím výskumu boli vopred určené oblasti nášho záujmu. V kvantitatívnom výskume sa jednalo o stravovanie, vyučovanie a voľný čas, pohybovú aktivitu, vnímanie pojmu životný štýl, sexuálnu výchovu a reprodukčné zdravie. V kvalitatívnom výskume bola zvolená metóda rozhovorov. Otázky neboli pripravené konkrétne, ale skôr iba oblasti otázok podobné ako u dotazníkového šetrenia. Výskumný problém, otázky a hypotézy sú uvedené v kapitole 3.3. Pre prehľadnosť uvádzame hlavný a čiastkové ciele v bodoch:

1.1 Hlavný cieľ práce:

Pomocou metód kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu zmapovať podoby životného štýlu učiteľov a študentov v Číne so zameraním na zdravý životný štýl, rodinu, reprodukčné zdravie, vzdelanie, vieru a voľný čas.

1.2 Čiastkové ciele:

- zhrnúť teoretické poznatky danej problematiky
- vymedzenie základných pojmov, ktoré sa týkajú témy práce
- prezentácia súčasných poznatkov
- popis vlastných skúseností a pozorovania v teréne
- vysvetlenie a popis použitých metód výskumu
- popis spôsobu spracovania získaných dát
- prezentácia výsledkov
- porovnanie vlastných výsledkov s výsledkami uvádzaných v odbornej literatúre.

2 TEORETICKÁ ČASŤ

V teoretickej časti sa zaoberáme zhrnutím aktuálnych poznatkov o danej problematike. Skladá sa z kapitol: rodinný život v Číne, životný štýl, vzdelanie a reprodukčné zdravie.

2.1 Rodinný život v Číne

Pre Číňanov je rodina veľmi dôležitá. Bolo to tak v minulosti aj dnes.

2.1.1 História

Počas celých dejín Číny bola rodina pre väčšinu obyvateľov stredom ich spoločenského života, inštitúciou, ktorá bezprostredne utvárala ich psychológiu a svetonázor. Prinajmenšom muži sa cítil byť súčasťou nepretržitej rodovej línie, ktorá vybiehala od syna k otcovi a strácala sa niekde v hlbokjej minulosti. Zachovávanie jej kontinuity pre budúcnosť považovali za svoju povinnosť. Nebudeme ďaleko od pravdy, ak to nazveme istým druhom náboženskej viery, opierajúcej sa o nádej v „nesmrteľnosť rodiny“. Žien sa tento rodový koncept nedotýkal, pretože svoju orientačnú rodinu opustili a vydali sa do inej rodiny. Oddanosť svojmu rodu ale nebrali na ľahkú váhu, čo sa dá dokázať vynaloženým úsilím, kedy svojmu zosnulému manželovi, ktorý nemal syna, zabezpečili mužského potomka adopciou. Koncept existencie človeka ako jedinečnej osobnosti, ktorá stojí vo svete sama za seba, vyznávali taoistickí a buddhistickí mnísi. (Blunden, Elvin, 1997).

Väčšina najdôležitejších cností vyznávaných čínskou spoločnosťou bola definovaná vo vzťahu k rodinnému životu. Všeobecne sa verilo, že hlboko prežívaná oddanosť rodičom môže pôsobiť zázraky. Štát túto oddanosť aktívne podporoval. Zločiny spáchané v rodine mladšími členmi voči starším, boli trestané oveľa prísnejšie ako rovnaké zločiny voči cudzím ľuďom. Naopak ľuďom, ktorí vynikali v oddanosti ku svojim rodičom sa dostávalo oficiálneho uznania a odmien. Vzťahy medzi členmi rodiny boli starostlivo vypracované. Každá rodina vlastnila svoj rodokmeň. Záležalo napríklad, či je strýko brat otca alebo matky, a tiež či je starším alebo mladším bratom otca. Vzťahy sa tiež vyjadrovali napríklad k zosnulému na pohrebe typom a farbou oblečenia.

Inou rodinnou cnosťou bolo spolužitie mnoho generácií príslušníkov jednotlivých vetví rodiny, ktorí spoločne vlastnili nehnuteľnosti a tiež spoločne stolovali. Takéto rodinné spolužitia boli považované za počestné a dostávalo sa im cisárskych vyznamenaní. V niektorých rodinách

spolu žilo až niekoľko stoviek jedincov. Za dynastie Ming bolo vyznamenanie za toto spolužitie zrušené, pretože takéto rodové spoločenstvá boli ťažko ovládateľné. Mnohé z týchto rodín mali vlastné vojenské oddiely, boli zapletené do rodových vojen, nerešpektovali požiadavky tých, ktorí vyberali dane a riadili sa vlastnými zákonmi. Komunistická vláda sa tiež snažila oslabiť rodinné a rodové vzťahy. Nákladné svadby a pohreby boli zakázané. Celkom potlačiť tieto zvyklosti sa im však nepodarilo. Počas kultúrnej revolúcie boli deti dokonca vyzývané k udávaniu svojich rodičov.

Svadby boli dopredu dohodnuté. Nebolo výnimkou, že žena uvidela svojho budúceho manžela a jeho rodinu až v deň svadby. Možno povedať, že čínsky systém spočíval na podriadenosti mladších generácií starším a žien mužom (Blunden, Elvin, 1997).

2.1.2 Súčasnosť

Rodina je stále veľmi dôležitá. Mladší rešpektujú starších. Napríklad vo výbere budúceho partnera. Postavenie ženy sa tiež výrazne zlepšilo oproti minulosti. Politika jedného dieťaťa tiež veľmi ovplyvnila rodinný život. Ženám pracujúcim v továrňach bol dokonca určený rok, kedy mali porodiť svoje jediné dieťa (Blunden, Elvin, 1997). Preferovaní boli z ekonomických dôvodov chlapci. Politika jedného dieťaťa, ktorá bola zavedená v roku 1980 a zrušená v roku 2015, síce obmedzuje populačný rast, ale priniesla so sebou aj mnohé negatívne javy. Napríklad viedla k potratom, vraždám novorodencov, menšiemu počtu dievčat ako chlapcov, starnutiu populácie, problému, že jeden potomok sa bude starať o 2 rodičov a 4 prarodičov, alebo syndróm „malého cisára“ – rozmaznávanie jedného dieťaťa.

2.2 Životný štýl

Vymedziť, čo si pod pojmom životný štýl predstavujeme, je dôležité, pretože je to veľmi široký pojem. Bežne tento výraz používame najčastejšie v spojení zdravý alebo nezdravý životný štýl. Existuje mnoho definícií životného štýlu. Ľudia v našom okolí, si často pod týmto pojmom predstavujú dostatok spánku, mieru stresu, výživu, pohybovú aktivitu a podobne. Nemenej dôležitá je však duchovná stránka. Duchovno a spiritualita je často našou „západnou“ spoločnosťou nesprávne vnímaná ako niečo náboženské, nadprirodzené. Pritom duševná hygiena je pre zdravie jedinca veľmi dôležitá.

Autor Zvírotsky vo svojej knihe uvádza túto definíciu: „Životným štýlom sa v odbornom, predovšetkým sociologickom, kontexte rozumie spravidla relatívne ustálený spôsob myslenia,

správania sa a jednaní, ktorý vychádza z určitých noriem a identifikačných vzorov a je zasadený do konkrétnych životných podmienok človeka“ (Zvírotsky, 2014, s. 9). Iná definícia popisuje životný štýl v najvšeobecnejšej rovine ako: „spôsob, akým ľudia žijú– teda ako bývajú, stravujú sa, vzdelávajú sa, správajú sa v rôznych situáciách, bavia sa, pracujú, spotrebúvajú, vzájomne komunikujú, jednajú, rozhodujú sa, cestujú, vyznávajú a dodržiávajú určité hodnoty, starajú sa o deti, pestujú potraviny, vyrábajú atď.“ (Duffková, Urban & Dubský, 2008, str. 51).

2.2.1 Typológia životného štýlu

Variácie životného štýlu sú rôzne. Ako ukážku predkladáme vnímanie typológií životného štýlu, ktoré uvádzajú autori Duffková, Urban & Dubský vo svojej publikácii. Túto typológiu vypracoval nemecký sociológ Werner Georg, ktorý chápe životný štýl ako relatívne stabilné vzorce jednania a správania sa. Svoj výskum založil na dvoch základných funkciách životného štýlu pre jednotlivca: prvá – životný štýl je súčasťou vyjadrenia individuality jedinca a tvorí tak jeden z nosných pilierov vytvárania vlastnej identity, druhá - životný štýl funguje ako indikátor odlišnosti jedinca od ostatných a zároveň vyjadruje príslušnosť ku svojej skupine. Na základe dát z empirického výskumu skonštruoval nasledujúce typy životných štýlov:

- **Hedonistický expresívny životný štýl** – tento typ životného štýlu kladie veľký dôraz na sociálne kontakty, sieť priateľov a známych, jedinec sa síce dištancuje od konvenčného usporiadaného života, ale aj od asketizmu (kladie dôraz na finančné možnosti), typická je aj častá snaha začleniť sa do módného prúdu v spojení s takzvaným spontánnym konzumerizmom, nositelia sú predovšetkým mladí ľudia
- **životný štýl orientovaný na rodinu** – rodina (aj širšia) je základom života vo všetkých rovinách, jedinci preferujú praktické, užitočné záľuby, majú minimálny záujem o politiku, vedu a kultúru, sú to predovšetkým ženy so základným a stredným vzdelaním
- **kultúrne orientovaný asketický človek** – sú to ľudia s vysokým kultúrnym kapitálom bez dôrazu na význam finančných prostriedkov, majú zmysel pre princípy zdravého aj ekologického životného štýlu (aj s odmietnutím spotrebúvania), často sa angažujú vo verejnej činnosti, sú to často vysokoškolsky vzdelaní a vo vyšších funkciách pracujúci ľudia
- **opatrný životný štýl** – predstavuje určitú „mužskú“ paralelu ku skôr „ženskému“ rodinnému životnému štýlu – konzervatívne hodnoty v rôznych oblastiach života,

odsudzujú spotrebúvanie aj všetko avantgardné, alebo len nápadné, vyhýbajú sa spoločenským kontaktom, sú prakticky orientovaní, nositelia často patria ku skupinám s nižším príjmom a žijú na dedine

- **na prestíž orientovaná sebarealizácia** – títo ľudia sa sústredia na demonštrovanie sociálneho statusu v spotrebe aj vo voľnom čase (sú to často zbohatlíci), sledujú módné trendy v obliekaní aj v zariaďovaní bytu, je u nich častá extravagancia upútavajúca pozornosť
- **opatrný konvenčný životný štýl** – je paralelou k opatrnému pasívnemu životnému štýlu, ale líši sa dôrazom na zbožnosť a náboženské hodnoty, v spotrebe aj vo voľnom čase je preferovaná konvenčnosť, skromnosť a jednoduchosť, nositeľmi sú často starší a starí ľudia s nižším príjmom
- **avantgardný, pôžitkársky a reprezentatívny životný štýl** – veľmi výrazné zameranie na spotrebu, predovšetkým luxusných predmetov, v rôznych oblastiach života je vedúcim princípom kvalita, exkluzivita, prípadne extravagancia (pokiaľ je dočasne luxusná), zásadne reprezentatívny dôraz na sociálne kontakty aj keď hlavná záujem je venovaný vlastnej osobe, nezriedka sa títo ľudia angažujú v rôznych sociálnych a verejných aktivitách, nositelia sa vyznačujú nadpriemerným príjmom, vyšším vzdelaním aj kvalifikáciou a predovšetkým aktivitou v profesijnom uplatnení (Duffková, Urban & Dubský,).

Ďalším príkladom typológie životného štýlu je typológia, ktorú vytvoril Francúz Bernard Cathelat. Do tejto typológie sa premieta hodnotová orientácia, spotrebné správanie sa a záujmy:

- Podnikavec – všetko sa točí okolo práce – zamestnania, tento typ často využíva moderné predmety, preferuje značky, originály, módu, má záujem o aktuálne informácie o čomkoľvek
- utilitarista – orientuje sa na rodinu, domov, tradície, v kultúrnych záujmoch je pragmatický, konzervatívny, materialistický a regionalistický, je to opatrný spotrebiteľ, verí informáciám od autorít
- konzervatívce – tento typ sa uzaviera do svojho „teritória“, ktoré dobre pozná, orientuje sa na rodinu, nemá rád moderné technológie, je to patriot so xenofóbiou ale bez fanatizmu, v spotrebe je tradičný, hľadá objektívne informácie

- ideál – jeho priáním je kľudný rodinný život, pohodlné bývanie, dostatok voľného času, pociťuje sebauspokojenie a má veľmi slabý pocit solidárnosti, s obľubou vyhľadáva dobré nákupy, hľadá informácie s praktickým efektom
- anarchista – preferuje osobný život, je premenlivý, asociálny, je to pesimistický a ironický pozorovateľ, vyznáva kontra-konzumnú orientáciu a kultúrny „underground“, nemá rád knihy, kino, zaujíma ho intelektuálna kultúra a fantázia
- zbohatlík – „parazitný“ životný štýl, preferuje voľný čas, dovolenku, narcistické športy, snaží sa o maximum osobného prospechu bez akýchkoľvek sociálnych ohľadov, fascinuje ho science-fiction, informácie hľadá vo všetkých médiách, nemá rád knihy, ale je nadšený tvorivosťou publicistiky, je nadšený, provokatívna spotreba orientovaná na štandard, nakupuje skôr v luxusných obchodoch
- harlekýn sociálneho divadla – pozoruje svoju existenciu, stále potvrdzuje svoju identitu, má rád počítačové hry, hľadá audiovizuálne a emocionálne informácie, ja čiastočný exhibicionista pokiaľ sa jedná o módu (Duffková, Urban & Dubský,).

2.2.2 Zdravý životný štýl

Zdravie sa v hodnotovom rebríčku ľudí vyskytuje na prvých (ak nie na prvom) miestach. Hlavné faktory, ktoré ovplyvňujú naše zdravie sú: vrodené predpoklady (cca 20 %), životné prostredie (20 %), zdravotná starostlivosť (10 %) a životný štýl (až 50 %) (Farkašová, Musilová, Repková, 2014). Z toho vyplýva, že spôsob života, ktorý vedieme má, veľký vplyv na naše zdravie. Preto by sme sa mali sústrediť na zdravý životný štýl. Po zadaní pojmu zdravý životný štýl do vyhľadávača, nájdeme mnoho návodov na zdravie. Často sa opakujú pojmy ako: nefajčiť, zdravá výživa, pohybová aktivita, limitovaná konzumácia alkoholu, dostatok spánku, optimizmus, radosť zo života, správne zvládanie stresu, vnútorný kľud, kreativita a podobne. Zdravý životný štýl je dôležitý pre zníženie výskytu zdravotných problémov. Z pohľadu zdravého životného štýlu je veľmi dôležitá výživa. Pre ukážku, čo si pod pojmom vyvážená strava predstaviť, uvádzame výživové odporúčenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Tieto odporúčenia sú orientačné a sú určené populačným skupinám. Každý jedinec by mal stravovanie prispôbiť svojmu zdravotnému stavu a fyzickej záťaži. V dokumente sú uvedené tieto zásady:

- preferovanie potravín s nízkou energetickou hodnotou pri súčasnej vysokej nutričnej hodnote

- využívanie zdroje bielkovín s optimálnou skladbou aminokyselín a súčasne s nízkym obsahom tuku
- zabezpečenie príjmu vitamínu C najmä konzumáciou zeleniny a ovocia
- zvýšenie konzumácie strukovín a celozrnných výrobkov, plus optimálny príjem vlákniny
- zníženie obsahu a používania kuchynskej soli a zvýšenie zastúpenia zdrojov draslíka (zelenina) v rámci prevencie kardiovaskulárnych chorôb (<http://www.uvzsr.sk>)

Autor Zvírotsky ďalej uvádza tieto zásady správneho stravovania: jesť pravidelne viac jedál v menších porciách, energetický príjem by mal byť vyrovnaný jeho výdaju, neprekročiť príjem cholesterolu viac ako 300 mg za deň, konzumovať viac polysacharidov oproti jednoduchým cukrom (monosacharidom), obmedzenie konzumácie alkoholu – nie viac ethylalkoholu ako 30 g za deň (to zodpovedá 500 ml piva, 200 ml vína alebo 50 ml destilátu), mať optimálny pitný režim (Zvírotsky, 2014).

2.2.3 Ochrana zdravia z čínskeho pohľadu

V publikácii o tradičných čínskych metódach ochrany zdravia od čínskych autorov Zeng a Liu nachádzame ako hlavnú metódu ochrany zdravia očistenie mysle od ambícií a túžob.

2.2.3.1 Očistenie mysle

Znamená to, že človek by sa mal snažiť o pokojnú myseľ. Návod je rozpracovaný do 5 aspektov:

1. Rozvíjanie morálneho charakteru

Autori uvádzajú, že pokiaľ človek rozvíja svoju morálku, dožíva sa vyššieho veku. Z tohoto dôvodu, by mal človek robiť dobré skutky, s radosťou pomáhať ostatným, hlavne tým, ktorí to potrebujú a považovať potreby ostatných za vlastné. Ak tak človek koná, svedčí to o jeho veľkodušnosti a jeho myseľ nie je zameraná len na svoje zisky. Pokiaľ človek pomáha, je šťastný a to je dobré pre jeho zdravie. Navyše, keď pomáhate iným, tiež pomáhajú vám. Človek, ktorý je milý, úprimný a nespôsobuje ostatným bolesť, má dobrú náladu a plynulú cirkuláciu „*čchi*“ (životná energia) a krvi, dobrú imunitu a nervový systém. Proces vytvárania dobrého morálneho charakteru je dlhodobý.

2. Nebyť chamtivý

Túžba po kontrole a získavaní výhod je v ľudskej povahe. To nie je zlá vec, pokiaľ sa chce človek zlepšiť a táto túžba motivuje. Ak je však zaslepený túžbou po sláve a vysokej pozícii, šplhá sa k nej násilím, podvádzaním a bez ohľadu na objektívne podmienky a prostredie, bude nešťastný a zronený, keď sa jeho ciele nesplnia. Z toho človek môže ochoriť. Ak človek túži po sláve, peniazoch a vysokej pozícii, mal by sa zamerať na uspokojenie týchto túžob vzhľadom k svojim schopnostiam a podmienkam, ale nikdy nebyť nenásytný. Ak človek nemá náročné túžby, ľahšie pocíti naplnenie. To je cesta k pokojnej mysli a dobrému zdraviu.

3. Oslobodiť sa od starostí

Existuje mnoho spôsobov, ako rozohnať smútok a starosti. Človek si môže vybrať, čo mu najviac vyhovuje. Napríklad ventilovať mrzutosť. Ak to človek nerobí a dlhodobo ju potláča v sebe, môže to mať katastrofálne následky. Ak je človek nešťastný, mal by to povedať svojim blízkym a počúvať ich rady. Alebo si všetky svoje starosti napísať do denníka. Tiež pomáha plakať nahlas, alebo bežať a hlasno kričať. Ďalším riešením môže byť zmeniť záujmy. Ak človeka niečo trápi, mal by zamerať pozornosť na iné veci. Tiež je užitočné mať otvorenú myseľ a byť šľachetný.

4. Harmonická rodina

Dobré vzťahy v rodine sú veľmi dôležité. Autori uvádzajú, že hlavne pre starších ľudí a ľudí v strednom veku. Podľa nášho názoru je to veľmi dôležité v každom veku, no najmä v detstve. Rodina poskytuje nie len miesto pre život ale aj miesto slobody, lásky a vrúcnosti. Ak vzťahy v rodine fungujú dobre, môžeme sa na jej členov vždy obrátiť. V ťažkostiach ale aj v radoosti. Čínska kultúra je zameraná na rodinu. Tá je na prvom mieste. Deti sú vychovávané k úcte k rodičom, učiteľom a všeobecne starším ľuďom.

5. Medziľudské vzťahy

Okrem rodinných vzťahov sú medziľudské vzťahy tiež veľmi dôležité. Týkajú sa kolegov, kamarátov, príbuzných. Ak sú tieto vzťahy dobré, tiež o má pozitívny vplyv na zdravie človeka. Oddiaľuje to tiež proces starnutia. Pre udržanie dobrých medziľudských vzťahov je dôležitý rešpekt k ostatným ľuďom. Ak ľudia rešpektujete, budú rešpektovať aj oni vás. Tiež musíme byť úprimný, pokiaľ chceme, aby nám ľudia verili (Zeng, Liu, 2002).

2.2.3.2 Ostatné faktory dôležité pre ochranu zdravia

Primerané stravovanie - autori uvádzajú, že jedlo, ktoré požívame má veľký vplyv na zdravie. Za zásady správnej a vyváženej stravy považujú: nejesť priveľa ani málo, požívať kvalitné nápoje a potraviny, jesť aspoň trikrát denne, s odstupom času od jednotlivých jedál 4 – 5 hodín, chuť jedla by mala byť pestrá a vyvážená – nie príliš sladká alebo slaná. Požívanie alkoholických nápojov v malom množstve tiež považujú za zdraviu prospešné. Oveľa prospešnejšie pre zdravie je však pitie čaju. Čína má 5000 ročnú históriu pitia čaju a podáva sa tam ku každému jedlu. Je dôležité konzumovať pestré jedlo bohaté na výživné látky.

Bežný život – pod týmto pojmom si autori predstavujú dobré a zdraviu prospešné životné návyky, hygienu spánku, bývania a osobnú hygienu.

Šport a voľný čas pokladajú tiež za základ pre zdravý život. Život by mal byť bohatý a pestrofarebný. Napríklad obohatený kultúrou, športom, aktivitou ako behanie, prechádzky a záujmom o dianie sa okolo seba (Zeng, Liu, 2002).

Rovnováha medzi prácou a odpočinkom – tá sa týka fyzickej aj psychickej práce. Ľudia, ktorí pracujú psychicky, často relaxujú fyzickou aktivitou a opačne. Príliš veľa práce škodí zdraviu.

Zdravie a sex – autori tvrdia, že jedlo, pitie a sex je základ ľudského bytia. Sú to potreby, ktoré musia byť uspokojené pre zdravý životný štýl.

2.3 Vzdelanie v Číne

História vzdelávania v Číne má bohatú tradíciu, ktorá siaha až do druhého tisícročia pred našim letopočtom. V tejto dobe bolo vzdelanie výsadou elit. Za dynastie Han (206 p. n. l. – 220 p. n. l.), keď sa základom vedenia stali kanoistické knihy, vznikol aj prvý systém testovania vedomostí. Aby sa mohol obyčajný človek stať literátom, musel byť nie len bohatý, ale aj zložiť veľmi náročné literárske skúšky. Skúška spočívala v tom, že sa učitelia učili texty kanoistických kníh naspamäť. Týmto učením mohol človek stráviť aj celý život. Zložením skúšok si zaslúžil rešpekt a úctu. Literárske skúšky sa stali základom cisárskeho politického systému a boli zrušené až ku koncu vlády dynastie Quing (1644 – 1911).

Tlač kníh v Číne výrazne prispela k rozvoju vzdelávania v buddhistických kláštoroch aj v rodinách. Okolo roku 1020 vláda podporovala zriaďovanie miestnych škôl, ktorým darovala pôdu a knihy (Fairbank, 1998).

Po založení Čínskej ľudovej republiky (ČĽR) vláda pristúpila ku vzdelaniu ako k záležitosti prvého významu a zvýšenie celkovej úrovne kultúry obyvateľstva sa stalo prioritou pre rozvoj Číny. Pred rokom 1949 mala Čína skoro 500 miliónov obyvateľov, medzi ktorými bolo 80 % negramotných. ČĽR ihneď pristúpila k reforme školského systému, vypracovala a začala uskutočňovať plán školskej výchovy. Počet žiakov a študentov sa prudko zvýšil. V dnešnej dobe 91 % krajiny praktikuje povinnú školskú dochádzku a takmer 99 % detí chodí do školy. Negramotnosť klesla na 7 % (www.chinaembassy.cz).

2.3.1 Kultúrna revolúcia

Pre porozumenie kultúrnej revolúcii, ktorá sa konala v Číne v rokoch 1966 – 1969 je potrebné vymedziť spoločenské podmienky a politiku. Kultúrna revolúcia trvala 3 roky, ale jej vplyv na spoločnosť trval až do smrti vtedajšieho vládcu Mao Ce-tunga (1976). Počas kultúrnej revolúcie si predstavujeme spoločnosť, ktorá sa nechá riadiť veľkým vodcom a straníckou diktatúrou len preto, že sú jej občania politicky pasívni a poslušní úradnej moci. Nemajú žiadne ľudské práva, pretože boli vychovávaní v presvedčení, že akékoľvek dožadovanie sa ľudských práv (napríklad náležitého súdneho procesu) je sebecké a protispoločenské, takže hanebné. Okrem toho, sú za to prísne tresty. Celý tento problém začína na vidieku, kde zanechalo stopu konfucianské učenie o spoločenskom poriadku, ktoré je založené na poslušnom podriadení sa moci (Fairbank, 1998). Funkcionári a intelektuáli sa museli odobrať na vidiek a do tovární, študenti sa začali formovať do červených gárd, ktoré konali prehliadky domov bohatších občanov, pálili knihy a ponížovali a fyzicky napadali svojich učiteľov. Autorita učiteľov značne klesla a všetko, čo sa nezhodovalo s ideológiu muselo preč. Kultúrna revolúcia bola hlavne mestským hnutím. Červené gardy – žiaci a študenti od 9 do 18 rokov, ktorí bojovali v mene revolúcie proti „štyrom starým“ - starým myšlienkam, starej kultúre, starým zvyklostiam a starým návykom, prejavili obrovské nadanie pre deštrukciu. Ničili budovy, umelecké predmety, kláštory, dokonca zabíjali. Prechádzali sa po uliciach s červenými páskami na rukávoch a zastavovali kohokoľvek, kto im pripadal zasiahnutý tradičným vzdelaním, alebo cudzími vplyvmi, a na mieste nad ním vykonávali svoje poňatie spravodlivosti. Toto obdobie je všeobecne považované za veľmi kruté a násilné.

Po smrti vtedajšieho vládcu, sa nových zmien v školstve chytil Deng Xiaoping, ktorý obnovil spoločenský status učiteľa a žiaka, a obnovil školstvo späť do pred-kultúrnej-revolučného obdobia.

2.3.2 Súčasnosť

Čínsky vzdelávací systém je najväčší na svete. V júni 2016 robilo 9,4 miliónov študentov vstupné skúšky na vysokú školu (*Gao Kao*). Tieto skúšky sú celonárodné a konajú sa v rovnakom čase. Žiaci na stredných školách sú na tieto skúšky intenzívne pripravovaní. Na žiakov sú kladené vysoké očakávania zo strany štátu, ale aj rodičov. Každá provincia má trochu iné testy. Provincia ostrova Hainan, na ktorom sme robili výskum, má prijímacie skúšky z matematiky, angličtiny a ďalších 2 odborov. Za každý odbor môže študent získať 100 bodov. Celkové skóre je teda 400 bodov. Potom záleží na univerzite, aká je dolná hranica prijatia študentov. Na univerzite, kde sme boli na stáži, to bolo 350 bodov. Iná škola však môže mať hranicu napríklad 380 bodov. Učitelia nám hovorili, že tieto skúšky sú pre študentov veľmi náročné na vedomosti a hlavne sú príliš stresujúce. Mnoho študentov sa bojí ísť domov, pokiaľ nemajú skóre, aké rodičia očakávali. Vysokoškolské vzdelanie v súčasnosti je oproti minulosti relatívne dostupné. Zvláštne podmienky pre prijatie na univerzitu majú príslušníci národnostných menšín. Ak študent patrí k národnostnej menšine, má o trochu lepšie podmienky na prijatie na vysokú školu. Ak si príslušník väčšiny Han zoberie za ženu príslušníčku národnostnej menšiny a majú dieťa, toto dieťa patrí automaticky k menšine. Ak pôjde ich dieťa na univerzitu, bude mať lepšie podmienky pre prijatie. To je vládna politika pomáhať národnostným menšinám učiť sa a získavať nové vedomosti. Univerzity v Číne sú odlišné od tých v Európe. Veľký rozdiel je v tom, že študenti žijú takmer celý rok v univerzitnom kampuse. Domov chodia raz alebo dvakrát za rok. V areáli školy majú výuku a internáty. Tieto areály sú oplotené a o polnoci za brána do kampusu zatvára. Pri bráne vždy stoja strážnici. Počas prvej stáže bol kampus na kraji veľkého mesta Chengdu (cca 9 miliónov obyvateľov). Cesta do centra trvala asi 35 minút metrom. V kampuse sa nachádzalo všetko vybavenie pre život študentov – priestory pre šport, predovšetkým basketbalové a volejbalové ihriská, telocvičňa, každý večer študenti cvičili tai chi alebo iné cvičenia, behali, boli tam malé obchody s potravinami, školské jedálne a podobne. Študent v podstate nemusel opustiť areál univerzity. Za bránami areálu boli večer rôzne trhy s ovocím alebo iným jedlom, malé reštaurácie, obchody s rôznym sortimentom. Centrum mesta je veľmi pekné a moderné. Nachádzajú sa tam mrakodrapy, drahšie obchody, inde v meste sú kláštory a reštaurácie. Študenti tejto univerzity boli veľmi priateľskí a vždy ochotní nám cudzincom pomôcť. Zaujímali sa odkiaľ pochádzame a ako to u nás vypadá. Často sa nás pýtali, či máme jasnú modrú oblohu. Keď bolo v Chengdu jasno (asi 10 dní z mesačného pobytu), všetci sa z toho veľmi tešili a dávali fotky

jasnej modrej oblohy na sociálne siete. V tomto meste sme ako Európania dosť trpeli kvôli smogu. Aj keď svietilo slnko, väčšinou sme ho práve kvôli smogu nevideli. Úprimne nám bolo ľúto ľudí, ktorí žijú v takomto ovzduší celý život. Bolo nás na stáži 18 a 15 z nás sme mali po návrate z Chengdu vážne problémy s dýchacími cestami. Strávili sme tam len mesiac, nevieme si predstaviť, ako musia trpieť dýchacie cesty tamojších obyvateľov.

Prostredie na druhej stáži v Číne bolo čo sa týka ovzdušia a prírody oveľa lepšie. Druhú stáž sme absolvovali na ostrove Hainan v Juhočínskom mori. Je to tropický ostrov, ktorý kedysi slúžil ako miesto pre vyhnancoz z krajiny. Naša univerzita bola v meste San-ja. Mesto má asi 680000 obyvateľov. Do osemdesiatych rokov to bola rybárska osada. Mesto sa vďaka turizmu veľmi rýchlo rozvíja. San-ja je považovaná za Havaj Číny, prípadne za ruský Havaj. Univerzita bola vzdialená asi pol hodiny autobusom z centra mesta. Areál bol opäť oplotený. Okolo vysokoškolského mestečka – kampusu, boli tropické lesy. Areál bol menší ako v Chengdu, takisto aj počet študentov. Nachádzali sa tma potraviny, bazén, priestory pre športové aktivity, školské jedálne, internáty, knižnice a priestory univerzity na výučbu. Keď skončila vyučovacia hodina, ulice kampusu zaplavili davy študentov ponáhľajúcich sa na obed. Potom študenti pokračovali na ďalšiu výuku. Cez víkend študenti chodili do centra mesta na nákupy alebo na pláž. More bolo celkom pekné, ale mnoho Číňanov nevie plávať. Aj dospelí používajú na plávanie rôzne pomôcky. Na tejto univerzite nám študenti nepripadali až takí priateľskí ako na tej predchádzajúcej.

Mali sme možnosť navštíviť škôlku, základnú a strednú školu. Škôlka bola nádherná. Bola to škôlka, za ktorú sa platí. Myslíme si, že nás zámerne zobrali do najkrajšej škôlky v meste. Chodenie do škôlky nie je v Číne povinné. Najväčší rozdiel s Európou bol ten, že deti nemali takmer žiaden čas vyhradený na hranie. Od rána mali program – učili sa (aj angličtinu), spievali, tancovali a podobne. Čas na hranie mali len poobede kým čakali, až si ich rodičia vyzdvihnú. Návšteva základnej školy bola celkom príjemná. Boli sme sa pozrieť na hodine angličtiny. Bolo vidieť, že celú hodinu si pre nás nacvičili. Deti boli poslušné a mali zakázané rozprávať čínsky. Nemali veľmi priestor na otázky, všetko robili automaticky. Boli to 6 ročné deti. Robili aktivity a za tie dostávali od učiteľky body. Po skončení hodiny za nami priviedli starších žiakov, ktorí mali dobré výsledky z angličtiny. Nasledovala voľná debata. Vytvorili sme skupinky 1-2 cudzinci a 5 detí. Tiež sme si všimli, že otázky mali vopred pripravené. Stredná škola nás trochu sklamala, pretože nás len previedli areálom a potom sme mohli klásť otázky. Bolo nám povedané, že so

žiakmi sa nemôžeme stretnúť, lebo majú testy. Pritom sme ich videli cez prestávku v kampuse a na chodbách.

2.4 Reprodukčné zdravie

Medzinárodná konferencia o populácii a rozvoji (ICPD), ktorá sa konala v roku 1994 Káhire, poukázala na fakt, že potreby reprodukčného zdravia mladých ľudí v Číne boli dlho ignorované. V posledných rokoch však vzdelanie ohľadom reprodukčného zdravia mladých ľudí pokročilo a dosiahlo úspechy (Zhang, 2011).

2.4.1 Sociálne pozadie

Ak chceme porozumieť vývoju reprodukčného a sexuálneho zdravia v Číne, je dôležité preskúmať kultúrne pozadie a ekonomický rozvoj v krajine. Za posledných 30 rokov sa udialo mnoho zmien.

1. Ďalekosiahly vplyv konfucianizmu na sex a manželstvo

Čína je kolískou konfucianizmu a je hlboko ovplyvnená Konfuciovými myšlienkami. Jeho pohľad na sex a manželstvo je: o manželstve rozhodujú rodičia, človek by si mal vziať toho, koho mu rodičia schvália, cudnosť dievčat je veľmi dôležitá a nemali by stratiť panenstvo pred svadbou, vedomosti o sexe a sexuálne témy by nemali byť prezentované na verejnosti, sex sa dá naučiť aj bez verejnej diskusie, v rodinnom živote sú dominantní muži a ženy by nemali byť v sexe iniciatívne. Niektoré z týchto myšlienok boli zredukované, iné však zostávajú zakotvené v ľudských mysliach a tí sú nimi naďalej ovplyvňovaní.

2. Rýchly ekonomický rozvoj

Od roku 1978 do 2006 stúpala hrubý domáci produkt v Číne asi o 10 % za rok. V roku 2006 bol päťdesiatosemkrát vyšší ako v roku 1978, a priemerný ročný príjem obyvateľov na vidieku bol v roku 2006 dvadsaťsedemkrát väčší ako v roku 1978. Tento rýchly hospodársky rozvoj a zvýšenie životnej úrovne zrýchlil fyzický vývoj adolescentov a priniesol tiež zlepšenie ich psychického vývoja. Za 20 rokov (1985 – 2005) klesol vek dievčat s prvou menštruáciou o 0,5 v mestách o 0,9 roka. Oproti tomu vek pre uzavretie legálneho manželstva od roku 1970 do 1993 sa posunul o 2,5 roka vyššie. To znamená, že mladí ľudia boli vystavení dlhšiemu obdobiu plodnosti pred manželstvom.

3. Reforma, otvorenie sa svetu, informácie a globalizácia

Rýchly rozvoj čínskej ekonomiky možno pripísať procesu reformy, otvoreniu sa svetu, globálnej ekonomickej integrácii a rozsiahlej komunikácii s inými krajinami. Okrem iného sa zvýšil počet importovaných filmov. Tiež sa mnoho informácii o sexuálnom a reprodukčnom zdraví mohli mladí ľudia dozvedieť z internetu.

4. Zmenšenie počtu členov rodiny

S ekonomickým rozvojom a zlepšením podmienok bývania, sa štruktúra čínskej rodiny zmenila a skondenzovala. Tradícia širokej rodiny (4 generácie) pod jednou strechou je v dnešnej dobe skôr raritou. V roku 2011 bol počet členov rodiny minimálny (kvôli politike jedného dieťaťa). Prevláda nukleárna rodina. Súčasní mladí ľudia v Číne nemajú súrodencov a ani nežijú so svojimi tetami a strýkami. Väčšina rodičov slepo miluje svoje deti a robia všetko pre to, aby ich materiálne zabezpečili a uspokojili, ale často zanedbávajú psychologickú komunikáciu. U mladých ľudí z rodín s jedným dieťaťom sa vyskytujú určité spoločné psychologické charakteristiky. Tieto charakteristiky ich ovplyvňujú v každodennom jednaní a tiež vplývajú na ich sexuálne správanie.

5. Nárast rozvodovosti a neúplných rodín

Rozvojom čínskej ekonomiky a zlepšením sociálneho statusu žien došlo k zmene vnímania manželstva a reprodukcie. Medzi rokmi 1979 – 1995 sa zvýšila rozvodovosť z 0,7 na 1,6 %. Počet rozvedených párov stúpol v tom istom čase z 320 000 na 910 000. Z toho vyplýva, že počet detí vyrastajúcich v neúplných rodinách tiež stúpol. Z finančných, zdravotných alebo pracovných dôvodov sa títo rodičia nemajú ako venovať svojim deťom naplno. Ich deti trávajú viac času s rovesníkmi alebo v internetových kaviarňach, čo môže ľahko viesť k psychologickým odchýlkam a odchýlkam v správaní sa.

6. Značný nárast migrujúceho obyvateľstva

Mnoho ľudí sa sťahuje z dedín do miest. Napríklad 80 % obyvateľov mesta Šen-Čen sa prisťahovalo v roku 2005. V roku 1995 bolo medzi ľuďmi vo veku 15 až 29 rokov asi polovica slobodná, v roku 2005 to boli dve tretiny. Medzi migrantmi to bolo až 70 %. Ako dosiahnuť na potreby mladých nezosobášených ľudí, je pre vládu veľkou výzvou.

7. Rýchle šírenie HIV/AIDS

Od prvého výskytu AIDS v Číne (1985) sa počet prípadov infekcie HIV rapídne zvýšil. V roku 2007 bolo nahlásených 220 000 prípadov HIV/AIDS, odhad bol však 700 000. Cesty prenosu HIV sa tiež zmenili. V roku 2003 bolo 62 % infekcií spôsobených krvnou cestou,

konkrétne užívaním drog a 8 % sa nakazilo sexuálnou cestou. V roku 2007 bolo medzi novými prípadmi nakazených HIV/AIDS 45 % heterosexuálnym stykom, 12 % homosexuálnym stykom (muž – muž) a 42 % užívaním drog. Komerční sexuálni pracovníci hrali veľkú rolu v prenose tejto choroby. Do roku 1970 boli sexuálne prenosné choroby v Číne zriedkavé a neexistovali takmer žiadne sexuálne služby. V roku 2006 bol odhadovaný počet žien pracujúcich v sexuálnych službách okolo 2,8 miliónov.

8. Zanedbávanie sexuálnej výchovy systémom vzdelávania orientovaným na skúšky

V roku 1990 dokončilo vzdelávanie od základnej školy po vysokú menej ako 10 %. V roku 2005 je odhad na viac ako 50 % s vyšším podielom v mestách ako na vidieku. Možnosť navštevovať vysokú školu je cieľom rodičov aj študentov. Pre študentov z malých miest a vidieckych oblastí je vysokoškolské štúdium a vzdelanie jedinou cestou ako sa vymaniť z vidieckej chudoby a mať sľubnú budúcnosť. Kvalita škôl v Číne je hodnotená podľa jedného štandardu: percento absolventov škôl, ktorí sú akceptovaní v inštitúciách vyššieho vzdelávania. V dôsledku toho, je obsah výučby v škole orientovaný na skúšky. Najväčšie zameranie je na vyššie spomínané prijímacie skúšky na vysokú školu (*gao kao*) a tým napríklad trpí výuka sexuálnej výchovy.

9. Liberálnejší postoj študentov k sexu

Sexuálne predstavy a správanie sa študentov vysokých ale aj stredných škôl sa podstatne líšia od tých, ktoré mali ich predkovia. Zoznamovanie a chodenie spolu začína skôr ako kedykoľvek v minulosti. Mladí ľudia neskrývajú svoje vzťahy pred verejnosťou a nezaujímajú ich, čo si o nich ostatní pomyslia. Dôvody chodenia spolu sú tiež iné: len 50 % uvádza ako motivujúci faktor lásku, ostatní udávajú iné dôvody. Mladí ľudia majú liberálne stanoviská na chodenie a manželstvo, zaujímajú sa viac o skúsenosti ako o lásku na celý život. Vzťah medzi dvoma zamilovanými študentmi je krehký, plný romantiky a emócií, ale bez racionálneho uvažovania (Zhang, 2011).

2.4.2 Súčasná situácia a problémy

V tradičnej Číne bol fyzický kontakt medzi mužom a ženou tabu. Zasnúbené páry sa mohli navštíviť vo svojich rodinách iba párkrát pred svadbou a budúca nevesta sa musela vrátiť v ten istý deň domov, pokiaľ nebola vzdialenosť medzi rodinami príliš veľká. Budúci manžel mohol zostať pár dní v rodine budúcej manželky, pokiaľ rodičia nevesty potrebovali jeho pomoc. (Yan, 2003). V minulosti nebolo mužovi a žene dovolené tráviť čas osamote, potriasť si rukou

alebo sa objať. Predmanželský sex bol považovaný za zničenie morálnych vlákien spoločnosti. To sa nezmenilo až do konca kultúrnej revolúcie. Po realizácii reformy sa predstavy ľudí zmenili. Mladí ľudia boli ochotnejší prijať nové myšlienky a podľa nich sa správať. To vyvolalo v spoločnosti obavy.

2.4.2.1 Vysoký podiel predmanželského pohlavného styku

So zmenou vnímania sexuality, študenti začali chodiť s opačným pohlavím v mladom veku – okolo 15 rokov. Mnoho vysokoškolských študentov v prvom ročníku už má skúsenosť s chodením s opačným pohlavím. S tým stúpol aj počet študentov praktikujúcich pohlavný styk alebo iné sexuálne praktiky. Za 10 rokov (od roku 1989 – 1999) stúpol počet vysokoškolských študentov majúcich skúsenosti s bozkávaním alebo objímaním z 29 % na takmer 40 %. U starších stredoškolákov sa tento počet zvýšil z 20 % na 28 %. Sexuálne skúsenosti sa u rôznych skupín líšia. U študentov strednej školy je to 5 až 8 %, u vysokoškolských študentov okolo 25 %. Muži majú viac sexuálnych skúseností ako ženy. V roku 2000 malo skúsenosť s pohlavným stykom 32 % študentov (v roku 1991 to bolo 11 %). Každým rokom sa tento počet stupňuje. Väčšina štúdií dokázala, že predmanželský pohlavný styk praktikujú študenti viac v mestách ako na vidieku (Zhang, 2011). Pred vstupom do manželstva musí mladý pár podstúpiť takzvané predmanželské vyšetrenie. Toto vyšetrenie má za cieľ zistiť, či je mladý pár schopný založiť rodinu. Súčasťou vyšetrenia je odobranie teľných tekutín, pýtanie sa na zdravotný stav a podobne. U väčšine mladých ľudí, ktorí podstúpili predmanželské vyšetrenie, bolo potvrdené, že už mali sexuálne skúsenosti. To dokazuje, že predmanželský pohlavný styk už mala väčšina obyvateľstva. Sexuálna výchova a vzdelávanie je dôležité pre získanie vhodných a spoľahlivých informácií. Predmanželské spolužitie sa stalo tiež módnym spôsobom života mladých ľudí. Veľmi populárne je napríklad medzi študentmi umenia (Zhang, 2011). V porovnaní s minulosťou, kedy mali možnosť a privilégium rozprávať o sexe iba manželia – čím boli starší, tým väčšie mali privilégium – je vyššie spomínané správanie sa fenoménom dnešnej doby.

2.4.2.2 Vysoký podiel nechráneného pohlavného styku

Medzi mladými ľuďmi, ktorí nie sú v manželstve a sú sexuálne aktívni, je vysoké percento praktikovania nechráneného pohlavného styku. To je charakterizované: nepoužívaním antikoncepcie, vysoký podiel zlyhania antikoncepcie a značným počtom mladých ľudí

zapojených do komerčných sexuálnych praktík. V roku 1980 bolo z mladých ľudí, ktorí pohlavne žijú iba 10 % – 20 % takých, ktorí používajú antikoncepciu. Predmanželské vyšetrenie žien ukázalo, že iba 20 % z nich použilo počas prvého pohlavného styku antikoncepciu. Ženy, ktoré podstúpili umelé prerušenie tehotenstva, použili antikoncepciu iba v 13 %. Medzi najčastejšími antikoncepčnými metódami boli: prezervatívy, prerušovaná súlož a pravidelná abstinencia. Prerušovaná súlož sa ukázala byť najmenej efektívnou ale najčastejšie používanou metódou. „Pilulku po“ použilo okolo 50 % mladých párov ale táto metóda často zlyhala. Až 20 % mladých nevydatých žien podstupujúcich interrupciu, uviedlo ako dôvod zlyhanie tejto pilulky. Napriek tomu, že prostitúcia je Číne nelegálna, stále sa šíri krajinou. Väčšinou sú to mladí ľudia vo veku pod 25 rokov. Výskumy ukazujú, že 5,3 % mladých ľudí (do 25 rokov) sa živí týmto spôsobom. Výskum medzi mužmi, ktorí mali pohlavný styk s mužom ukázal, že 74 % z týchto mužov malo menej ako 25 rokov. Výskum medzi ženami živiacimi sa prostitúciou ukázal, že 85 % malo menej ako 25 rokov, a tie, ktoré sa začali takto živiť pred dvadsiatym rokom života tvorili až $\frac{3}{4}$ z tejto skupiny. Až 30 % sexuálne komerčných pracovníkov vykonáva sexuálne praktiky, ktoré sú vysoko riskantné pre vznik sexuálne prenosných chorôb (skupinový sex, análny pohlavný styk a pohlavný styk počas menštruácie).

2.4.2.3 Čoraz vyšší podiel predmanželských interrupcií

Kvôli nízkemu počtu obyvateľstva používajúceho antikoncepciu, je počet interrupcií medzi mladými neoddanými párami celkom vysoký. Správy z predmanželského vyšetrenia ukazujú, že 30 % žien už bolo pred vstupom do manželstva tehotných. Za 10 rokov (1990 – 2000) sa počet žien podstupujúcich interrupciu pred manželstvom zvýšil z 30 % na viac ako 40 %. Medzi študentmi sa nechcené tehotenstvo tiež vyskytuje. Analýzy ukazujú, že ženy často podstupujú opakované prerušenie tehotenstva. Dievčatá, ktoré podstúpili interrupciu medzi 12 a 19 rokov veku, tak urobili v polovici prípadov po 12. týždni tehotenstva a v 35 % prípadov až po 27. týždni tehotenstva. Až 30 % nevydatých žien po zistení tehotenstva zvolilo „liečbu“ doma a o interrupciu sa postarali sami, alebo vyhľadali súkromnú kliniku. V oboch prípadoch nie je zaručená bezpečnosť prevedenia interrupcie. Niektoré ženy pokračovali v práci alebo štúdiu ihneď po prerušení tehotenstva zo strachu, aby na to nikto neprišiel. Tieto ženy nemajú dostatok času na rekonvalescenciu po tak náročnom zákroku, z čoho môžu vznikať nie len psychické ale aj

fyzické komplikácie. Vzhľadom k štandardom, by mala žena po interrupcii odpočívať 10 – 14 dní. Až 40 % žien sa však zotavuje v kľude menej ako 5 dní.

2.4.2.4 Vysoké riziko infekcie pohlavnej sústavy

Infekcie pohlavnej sústavy (IPS) a pohlavne prenosné choroby (PPCH) sú v Číne ochorenia primárne spojené s manželskými párami a nie s mladost'ou. Štúdie však ukazujú, že 35 % pacientov trpiacich pohlavne prenosnými chorobami sú osoby neoddané. Predmanželské vyšetrenia ďalej ukazujú, že 50 % dievčat vo veku 12 – 19 rokov, ktoré podstúpili umelé prerušenie tehotenstva, trpia infekciami pohlavnej sústavy. Tento fakt ukazuje na veľmi vážnu a dramatickú situáciu (Zhang, 2011).

2.4.3 Riešenie otázky sexuálnej výchovy

Premiér Zhou Enlai vyhlásil, že: „Informácie o pohlavnom živote a sexualite, vzťahujúce sa k puberte, by mali byť poskytnuté mladým ľuďom, aby mohli vyrastať s vedecky podloženými vedomosťami a znalosťami“. Komisia národného vzdelávania zorganizovala príslušné sektory a učiteľov aby zostavili príručky pre učiteľov a učebnice týkajúce sa tejto problematiky. Od tejto doby sa neustále pracuje na vzdelávaní mladých ľudí v tejto oblasti.

3 METODIKA PRÁCE

Praktická časť diplomovej práce sa zameriava na zhrnutie problematiky výskumu, ktorý je nevyhnutnou súčasťou práce. Je tu popísaný a rozobraný priebeh celého výskumu. Ako výskumné metódy boli zvolené dotazník a rozhovory, čiže kombinácia kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu. Dotazník bol určený vysokoškolským študentom a rozhovory boli uskutočnené s vysokoškolskými učiteľmi na univerzite v Číne.

3.1 Teoretická a praktická príprava na výskum

Teoretická príprava na výskum spočívala hlavne v naštudovaní aktuálnych poznatkov. Zdrojmi informácií boli hlavne knihy a záverečné práce s podobnou problematikou. Pôvodným plánom bol kvalitatívny výskum, ktorý by spočíval v rozhovoroch so študentmi univerzity v San-ji. Po príchode na miesto a sledovaní úrovne angličtiny a ochoty študentov rozprávať sa na tému životný štýl, bolo zvolené dotazníkové šetrenie. Zásady pre zhotovenie dotazníka nám už boli známe z bakalárskeho štúdia. Bolo potrebné stanoviť si cieľ výskumu a dbať na logické usporiadanie otázok.

Praktická príprava spočívala vo vytvorení dotazníka pre študentov a oslovení respondentov. Ďalšou výskumnou metódou boli rozhovory s vysokoškolskými učiteľmi. Príprava na rozhovory prebiehala podobne, ako pri dotazníkoch. Po naštudovaní teoretických poznatkov boli vytvorené otázky podobného zamerania ako v dotazníku. Následne boli oslovení učitelia, ktorí by boli ochotní zúčastniť sa rozhovoru.

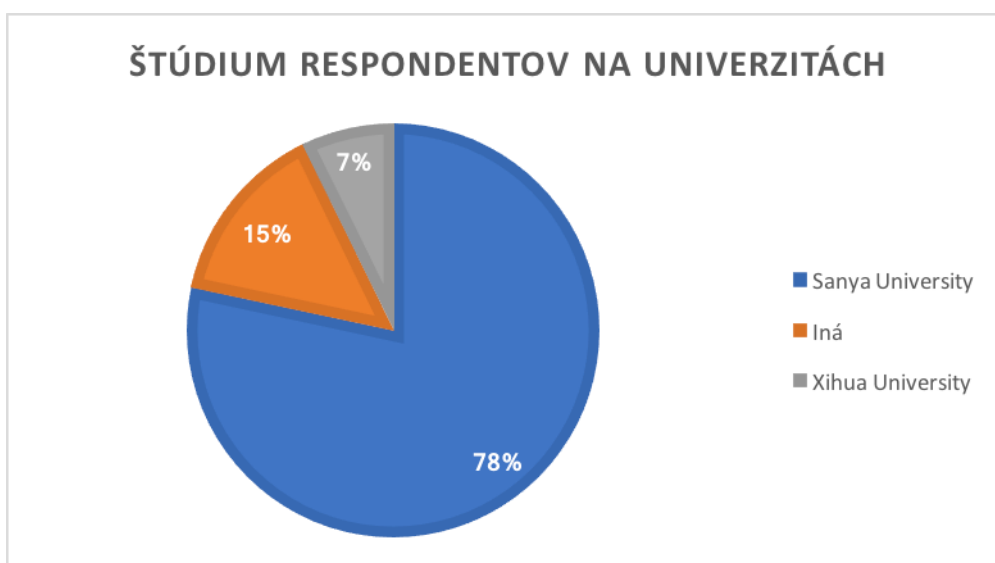
Dotazníky boli vytvorené online pre lepšiu dostupnosť. Príprava spočívala aj v tom, že bolo potrebné zistiť, či nie je stránka, na ktorej bol dotazník vytvorený v Číne cenzurovaná. Po zistení, že internetová stránka zameraná na tvorbu online dotazníkov funguje, bol dotazník pomocou učiteľov a sociálnych sietí šírený medzi respondentov. Bol k dispozícii 21 dní a zúčastnilo sa ho 97 respondentov.

3.2 Charakteristika skúmaného súboru

3.2.1 Dotazník

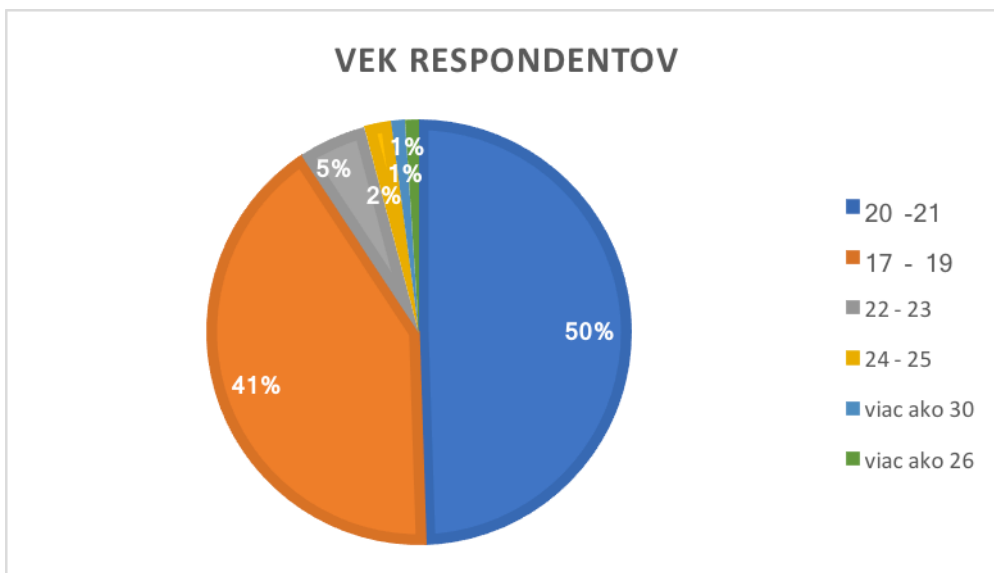
Dotazník bol určený vysokoškolským študentom a rozhovory boli uskutočnené s učiteľmi. Ako bolo spomenuté vyššie, pôvodný plán bol urobiť rozhovory so študentmi. Na základe

predchádzajúcej skúsenosti z Číny (Xihua University, Chengdu), kde boli študenti veľmi priateľskí a komunikatívni, sme nepredpokladali, že na inej univerzite by mohol byť problém s ochotou rozprávať sa anglicky. Mohlo to byť spôsobené tým, že v Sanya University sme nemali toľko voľného času ako v Chengdu a preto nebol až tak veľký priestor na vytvorenie priateľstva, alebo tým, že univerzita a mesto boli oveľa menšie. Rozdiel bol aj v sociálnej vrstve. Na univerzite v Chengdu boli študenti z rôznych spoločenských vrstiev, v Sanyi skôr z vyšších. Bolo to vidieť napríklad na skútroch, ktoré sú v Číne veľmi populárne. V Sanyi boli veľmi pekné, moderné a zachované, no v Chengdu študenti jazdili na skútroch, o ktorých človek na prvý pohľad pochyboval, že sa dajú vôbec naštartovať. Väčšina respondentov bola zo Sanya University. Grafické znázornenie grafu číslo jedna ukazuje, akú univerzitu respondenti navštevujú.

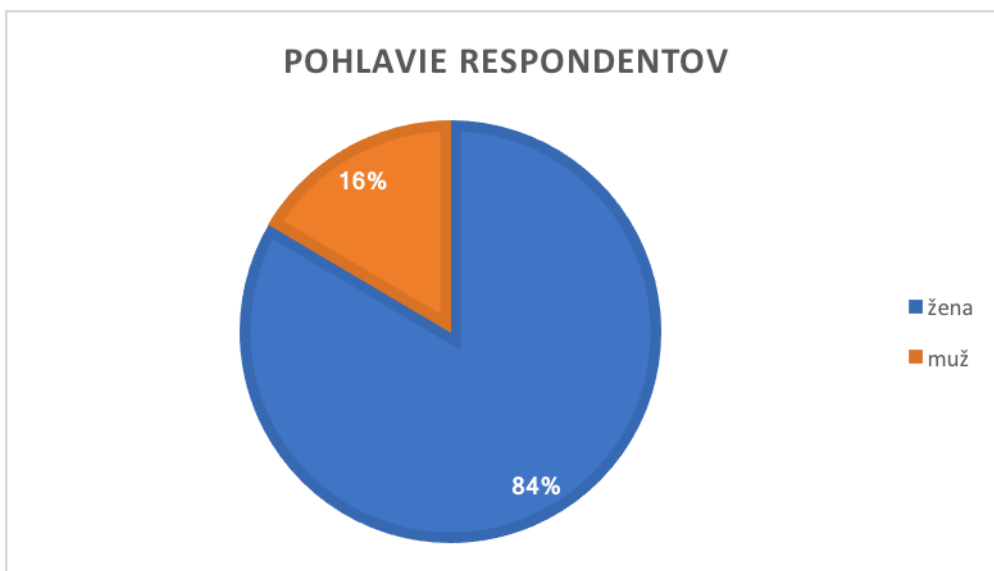
Graf číslo 1: Štúdium respondentov na univerzitách

Ďalšou charakteristikou respondentov dotazníka je vek. Graf číslo 2 znázorňuje vekové zloženie respondentov. Z grafu vyplýva, že 50 % respondentov je vo veku 20 – 21 rokov, 41 % respondentov má 17 – 19 rokov a 9 % respondentov má 22 a viac rokov.

Graf číslo 2: Vek respondentov

Poslednou charakteristikou respondentov dotazníka je pohlavie. Zaujímavosťou je, že až 84 % z celkového počtu 97 respondentov bolo ženského pohlavia. Grafické znázornenie zastúpenia pohlavia medzi respondentmi ukazuje graf číslo 3.

Graf číslo 3: Pohlavie respondentov

3.2.2 Rozhovory

Rozhovory boli uskutočnené s vysokoškolskými učiteľmi. Celkovo sa zúčastnilo 5 učiteľov, z toho 2 muži a 3 ženy vo veku 28 až 50 rokov. Učiteľov nebol problém zohnať, všetci oslovení s rozhovorom súhlasili. Títo učelia nás v Číne učili. Všetci mali vysokoškolské vzdelanie, najnižšie bolo magisterské a to v 3 prípadoch, doktorské a postgraduálne v 2 prípadoch. Najkratší rozhovor trval pol hodinu a najdlhší 1 hodinu a 15 minút.

3.3 Formulácia výskumného problému a cieľov práce

Ako výskumný problém bol stanovený: „Aké sú postoje k životnému štýlu vysokoškolských študentov a učiteľov v Číne?“ Kvalitatívny a kvantitatívny výskum, ktorý je predmetom empirickej časti práce, sme sa rozhodli realizovať s cieľom zistiť, ako vnímajú vysokoškolskí študenti a učelia svoj životný štýl, ako trávajú voľný čas, ako vnímajú rodinu, tradície, štúdium a vzťahy.

3.4 Výskumné metódy

Už bolo spomenuté, že ako výskumné metódy boli použité metódy kvalitatívneho aj kvantitatívneho výskumu.

3.4.1 Kvantitatívny výskum

Dotazník je zložený z 36 otázok. 5 otázok položených na konci dotazníka je osobného charakteru (pohlavie, vek, univerzita, odbor štúdia a ročník štúdia). Ďalšie oblasti v dotazníku sú: vyučovanie a voľný čas – tu sa pýtame na počet vyučovacích hodín, na voľný čas, na možnosti a túžbu študovať v zahraničí, čo robia respondenti po skončení vyučovania a cez víkend. V otázkach o stravovaní sa pýtame na to, čo respondenti obedujú a večerajú, koľkokrát denne konzumujú teplé jedlo a či považujú čínske jedlo za zdravé. Ďalej sa pýtame na pohybovú aktivitu a to ako často respondenti športujú a čo je ich obľúbený šport. V dotazníku nás zaujímala aj rodina, konkrétne koľko majú respondenti súrodencov, ako často jazdia domov, koľko by chceli mať detí a či by chceli žiť vo svojom rodnom meste. V otázkach o životnom štýle sa pýtame na to, čo je podľa respondentov životný štýl, či vyznávajú nejakú vieru, čím by sa chceli živiť, na fajčenie a požívanie alkoholu. Posledná oblasť otázok je zameraná na sexuálnu výchovu a reprodukčné zdravie. Tu sú otázky o antikoncepcii, sexuálnej výchove a tiež nás zaujímalo, či majú respondenti priateľa alebo priateľku.

3.4.1.1 Výskumné otázky, hypotézy a predpoklady

Výskumné otázky sa týkali 6 oblastí definovali sme ich takto:

Vyučovanie a voľný čas:

- Ako trávia vysokoškolskí študenti svoj voľný čas?
- Aký je záujem študentov študovať v zahraničí?
- Aké zastúpenie majú aktívne a pasívne činnosti vo voľnom čase?

Stravovanie:

- Aké sú stravovacie návyky študentov univerzity?

Pohybová aktivita:

- Aké sú pohybové návyky študentov?
- Ktorý druh pohybovej aktivity študenti preferujú?

Rodina:

- Ako často jazdia študenti domov k svojej rodine?
- Aký majú vzťah k svojmu rodnému mestu?
- Do akej miery ovplyvnila ich rodiny politika jedného dieťaťa?

Životný štýl:

- Ako vnímajú študenti pojem životný štýl?
- Aké je zastúpenie fajčenia a požívania alkoholu medzi vysokoškolskými študentmi?
- Ako vidia študenti svoju budúcnosť?

Sexuálna výchova:

- Ako je v Číne rozšírená sexuálna výchova?
- Aké percento respondentov má partnera?
- Aké je zastúpenie používania antikoncepcie medzi študentmi?
- Z akých zdrojov čerpajú študenti informácie o sexuálnom živote?

Na základe výskumných otázok boli stanovené hypotézy a predpoklady:

H1: Študenti, ktorí majú súrodencia by chceli mať aspoň 2 deti.

H2: Respondenti, ktorí používajú antikoncepciu požívajú alkohol aspoň raz za mesiac.

H3: Respondenti, ktorí používajú antikoncepciu majú partnera.

P1: Viac ako polovica respondentov sa venuje športovej aktivite aspoň dvakrát za týždeň.

P2: Viac ako polovica respondentov vníma životný štýl skôr z pohľadu fyzického zdravia.

P3: Menej ako 10 % študentov pravidelne fajčí.

P4: Menej ako jedna tretina študentov pije alkohol aspoň raz za mesiac.

P5: Väčšie percento respondentov sa dozvedelo o antikoncepcii v škole ako doma.

3.4.1.2 Pilotný prieskum

Pred samotným rozoslaním dotazníkov k cieľovej skupine respondentov bol realizovaný pilotný prieskum, v rámci ktorého bolo distribuovaných 5 dotazníkov medzi ľudí z blízkeho okolia. Títo potvrdili jeho zrozumiteľnosť, a tak mohol byť dotazník rozposlaný medzi respondentov.

3.4.2 Metodika spracovania dát kvantitatívneho výskumu

Dáta sme spracovali na stránke www.vyplnto.cz. Prostredníctvom tejto stránky bol distribuovaný dotazník medzi respondentov. Stránka ponúka funkciu, pomocou ktorej je možné analyzovať vzťahy medzi rôznymi odpoveďami. Funkcia má dve časti: v časti A sme vybrali jeden výrok (odpoveď na určitú otázku), ktorá nás zaujíma. V časti B sme zaškrkli odpovede, u ktorých sme predpokladali súvislosť s odpoveďou v časti A. Následne sme sa dozvedeli silu závislosti medzi týmito odpoveďami (www.vyplnto.cz). Pre overenie správnosti výsledkov bol v niektorých prípadoch použitý chí-kvadrát test. Test dobrej zhody – chí-kvadrát začína formulovaním nulovej a alternatívnej hypotézy. Overuje, či sa početnosti, ktoré boli získané meraním odlišujú od teoretických početností, ktoré odpovedajú danej nulovej hypotéze. Všeobecne platí, že nulová hypotéza (H_0) je predpoklad, že medzi sledovanými javmi nie je vzťah (súvislosť, rozdiel). Alternatívna hypotéza (H_A) je naopak predpoklad, že medzi sledovanými javmi vzťah (súvislosť, rozdiel) je (Chráska, 2007).

3.4.3 Kvalitatívny výskum

Z mnohých metód kvalitatívneho výskumu bol zvolený rozhovor a zúčastnené pozorovanie. Rozhovor patrí k najčastejšie zvoleným metódam zberu dát v kvalitatívnom výskume. Používa sa preň označenie hĺbkový rozhovor a je definovaný ako neštandardizované pýtanie sa jedného účastníka výskumu spravidla jedným bádateľom pomocou niekoľko otvorených otázok. Iní autori uvádzajú, že je to vyličenie životného príbehu človeka, s ktorým je rozhovor uskutočňovaný. Cieľom je skúmanie určitých skupín ľudí a porozumenie závislostí

jednania a správania sa v týchto skupinách. Účel kvalitatívnej analýzy nie je priniesť predstavu o rozložení javu v spoločnosti, ale presvedčivú evidenciu o tom, že daný jav existuje a je určitým spôsobom štruktúrovaný. Pomocou otvorených otázok môže bádateľ porozumieť pohľadu iných ľudí bez toho, aby ich odpoveď obmedzoval pomocou nutného výberu odpovedí z dotazníka. Poznáme dva typy hĺbkového rozhovoru. Prvý je neštruktúrovaný – bádateľ má pripravenú jednu otázku a ďalej sa pýta podľa odpovedí účastníka. Druhý je pološtruktúrovaný – to bol náš prípad (Švaříček, Šed'ová, 2007). Jedná sa o rozhovor, ktorého témy sú vopred pripravené. V našich rozhovoroch sú položené otázky podobného zamerania ako v dotazníku. Pýtali sme sa na vek respondentov, pôvod, rodinu, tradície, deti, ich štúdium, prácu, voľný čas, svadbu, skúsenosti zo zahraničia, fajčenie, alkohol a ich vnímanie životného štýlu. Oblasť otázok bola vopred pripravená a v priebehu rozhovorov sme nadväzovali na odpovede respondentov.

3.4.4 Metodika spracovania a interpretácie dát z kvalitatívneho výskumu

Dáta získané z rozhovorov boli spracované metódou otvoreného kódovania. Kódovanie predstavuje operácie, pomocou ktorých sú údaje rozobrané, sú medzi nimi hľadané vzťahy a zložené novým spôsobom. Pri otvorenom kódovaní je text ako sekvencia rozbitý na jednotky, týmto jednotkám sú pridelené mená a s týmito novo pomenovanými fragmentami sa ďalej pracuje. Pod jednotkou si predstavujeme slovo, vetu, odstavec alebo významový celok. Ku každej takto vzniknutej jednotke pridáme kód – teda meno, alebo označenie. Pri voľbe kódu si pokladáme otázku o čom sekvencia vypovedá, alebo aký jav alebo tému reprezentuje. Priebežne si vytvárame zoznam kódov. Tieto kódy následne na základe podobnosti alebo inej vnútornej súvislosti zoskupujeme do kategórií. Z kategórií vytvoríme hierarchický systém (Švaříček, Šed'ová, 2007).

4 VÝSLEDKY

4.1 Analýza a interpretácia výsledkov kvantitatívneho výskumu

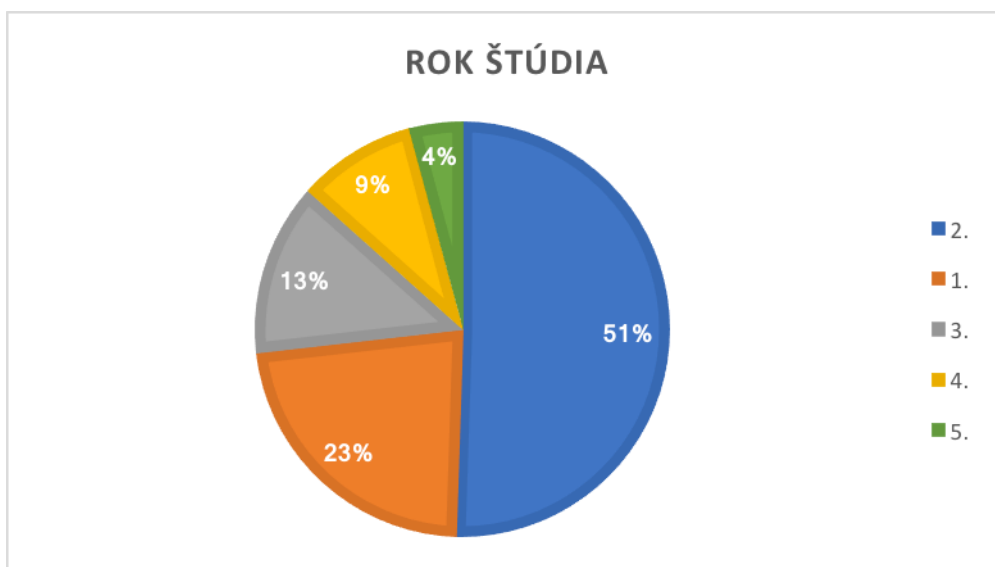
V tejto časti sa venujeme analýze a interpretácii dát získaných dotazníkovým šetrením. Najskôr sa budeme venovať deskripcii dát a následne budeme štatisticky overovať hypotézy. Tu budú zisťované vzťahy medzi zvolenými premennými, ktoré sú obsiahnuté v hypotézach.

4.1.1 Popis získaných dát

V tejto kapitole sa zaoberáme deskriptívnou štatistikou dát získaných z kvantitatívneho výskumu. Dáta sú pre prehľadnosť zoskupené podľa oblastí otázok, ktorých sa týkali. Sú to tieto oblasti: osobné otázky, stravovanie, vyučovanie a voľný čas, pohybová aktivita, životný štýl, rodina a sexuálna výchova.

4.1.1.1 Osobné otázky

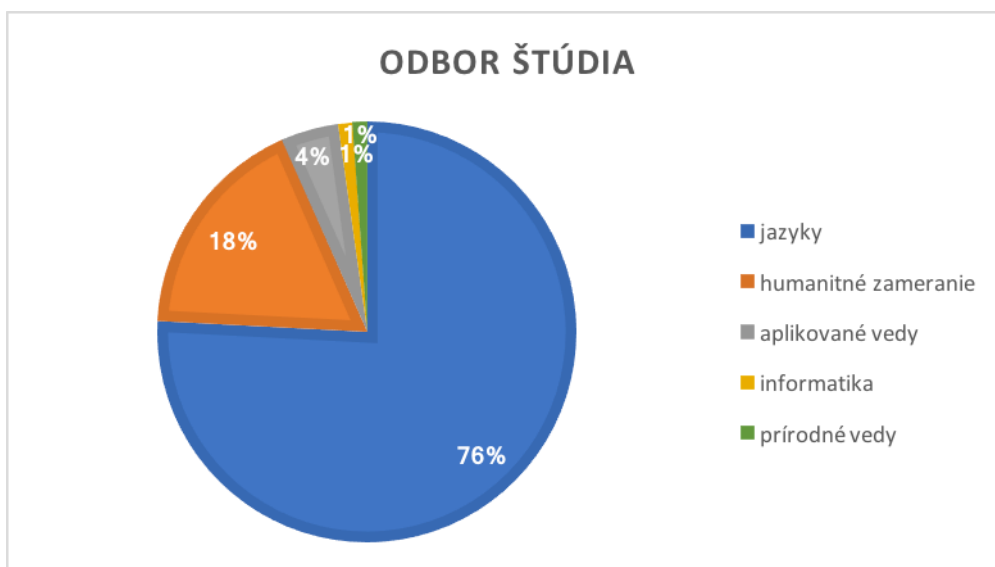
Niektoré otázky z oblasti osobných boli popísané vo kapitole 3.2 - charakteristika skúmaného súboru. V nasledujúcich grafoch sa venujeme otázkam, ktoré vyššie popísané neboli.

Graf číslo 4: Ročník štúdia respondentov.

Polovica respondentov bola v čase vyplňovania dotazníka v druhom ročníku štúdia. Pravdepodobne to bolo spôsobené tým, že učiteľ, ktorý nám s distribúciou dotazníkov pomáhal

učil v tomto ročníku a poprosil ich o vyplnenie. Skoro jedna štvrtina respondentov bola v prvom ročníku, 13 % študentov bolo tret'om ročníku a 13 % respondentov bolo v štvrtom a piatom ročníku. Respondenti zo 4. a 5. ročníka boli zrejme z inej univerzity ako väčšina študentov, pretože Sanya University (78 % respondentov) je len pre bakalárske štúdium.

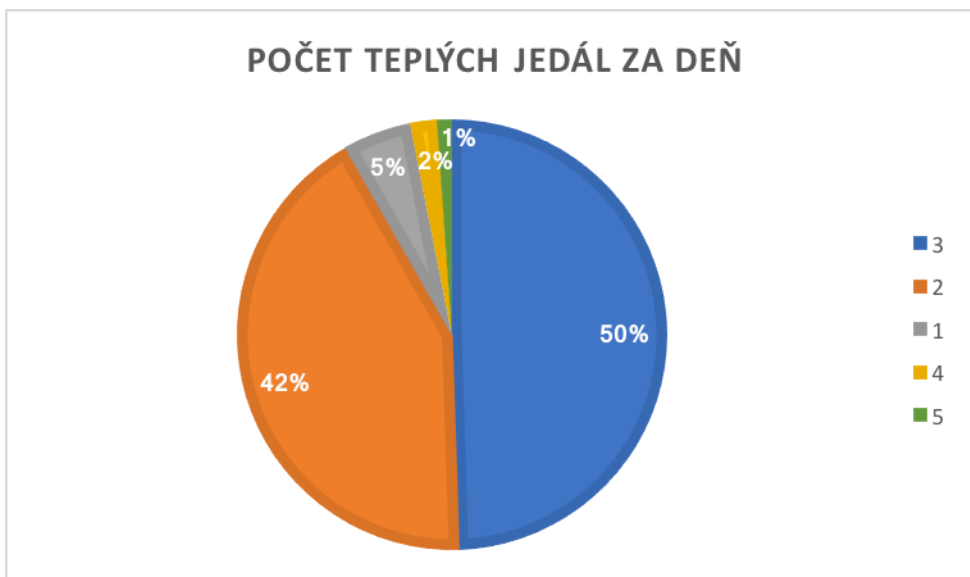

Graf číslo 5: Odbor štúdia respondentov

Na grafe číslo 5 je znázornené aký odbor respondenti študujú. Z grafu vyplýva, že $\frac{3}{4}$ respondentov študujú cudzí jazyk. Skoro vo všetkých prípadoch sa jedná o angličtinu, v 2 prípadoch je to čínština a jedenkrát japonský jazyk. Humanitné zameranie má 18 % respondentov. Humanitné odbory sú tieto: psychológia, sociológia, financie, geografia populácie. Aplikované vedy študujú 4 % respondentov. Patrí sem: právo, logistika, pedagogika. Informatiku a prírodné vedy – konkrétne biológiu študuje jeden vždy respondent.

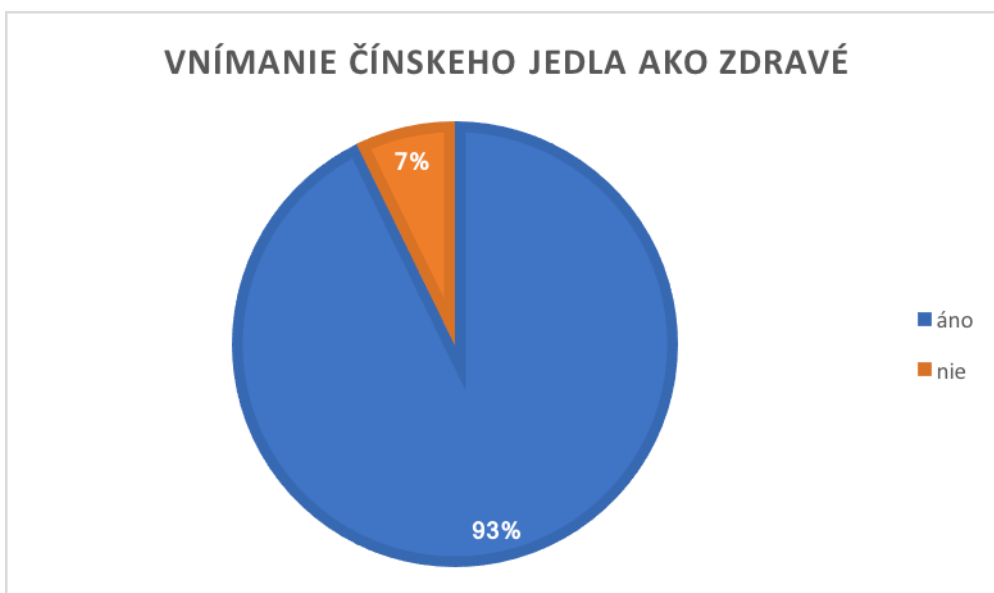
4.1.1.2 Stravovanie

V tejto časti dotazníka sme sa zaoberali stravovacími návykmi respondentov. Konkrétne nás zaujímalo koľkokrát denne respondenti konzumujú teplé jedlo, čo majú na obed a večeru a či považujú čínske jedlo za zdravé.

Graf číslo 6: Konzumácia teplého jedla počas dňa

Tento graf hovorí o počte teplých jedál za deň. 50% opýtaných konzumuje teplé jedlo trikrát denne. 42% respondentov konzumuje teplé jedlo dvakrát denne. 5 % respondentov konzumuje teplé jedlo iba raz za deň a 3 % študentov konzumuje teplé jedlo 4 až 5 razy denne. Všetci respondenti sa stravujú v školskej jedálni (menze) a jedia vždy ryžu, rezance („nudle“) s mäsom a zeleninou.

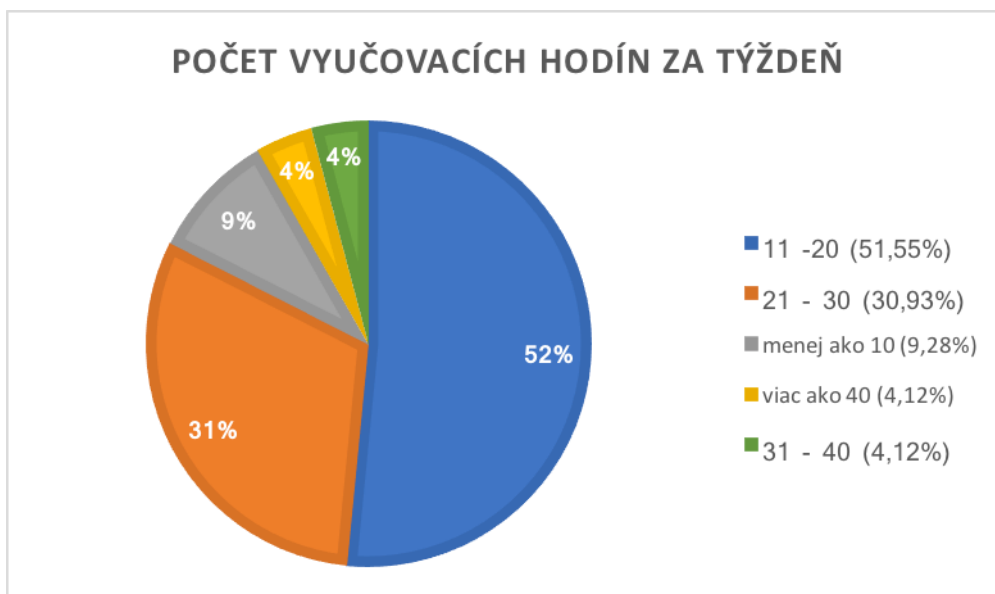

Graf číslo 7: Vnímanie čínskeho jedla ako zdravé

V grafe číslo 7 je graficky znázornená odpoveď na otázku: Považujete čínske jedlo za zdravé? Až 93 % respondentov odpovedalo „áno“. Táto odpoveď nás celkom prekvapila, pretože všetko jedlo (okrem ryže), ktoré sme konzumovali v školskej jedálni, bolo vyprážané na oleji. Nie len mäso ale aj zelenina. Veľmi zdravé nám toto jedlo neprišlo. Stravovacích možností pre študentov okrem jedálne veľa nebolo. Večer sa pred areálom univerzity (ktorý bol vzdialený od centra mesta asi 30 minút autobusom) konal trh s ovocím a rôznym jedlom. Z dotazníka vyplýva, že čínskym študentom jedlo v ich krajine vyhovuje. To sa potvrdilo aj v kvalitatívnom výskume, kde sme sa pýtali jednej respondentky, ktorá strávila niekoľko rokov v Anglicku, že jej dlho trvalo kým si zvykla na európsku stravu.

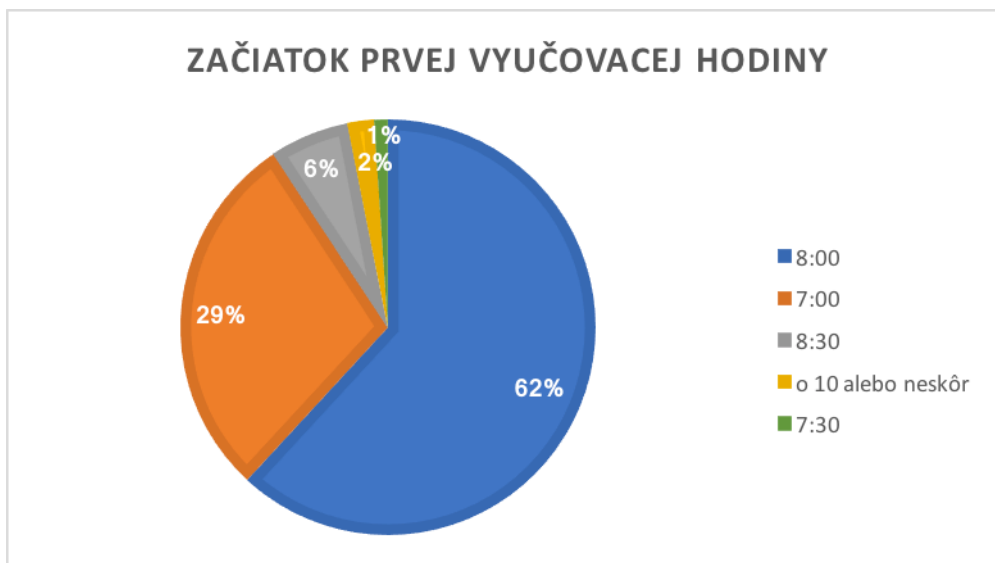
4.1.1.3 Vyučovanie a voľný čas

V tejto časti dotazníka nás zaujímalo koľko hodín trávia študenti v škole, či majú voľný čas a ako ho trávia cez týždeň a cez víkend. Tiež nás zaujímalo, ako študenti vnímajú možnosť študovať v zahraničí a či je o štúdium v zahraničí medzi nimi záujem. Zaujímali nás aj krajiny, ktoré by v prípade možnosti zahraničného štúdia zvolili.

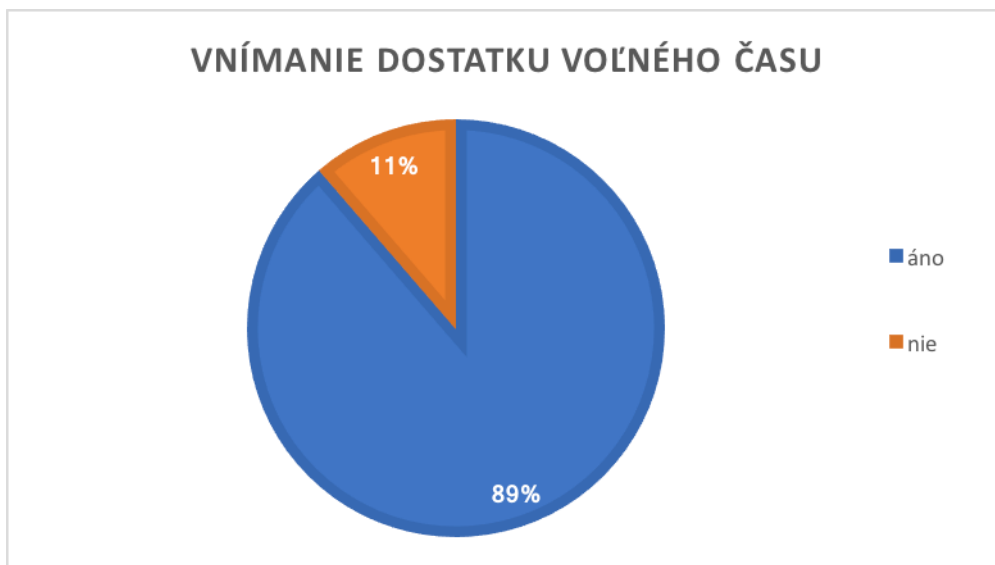
Graf číslo 8: Počet vyučovacích hodín za týždeň

Viac ako polovica respondentov má priemerne 11 – 20 vyučovacích hodín týždenne. Zhruba jedna tretina respondentov má 21 – 30 hodín týždenne. 4 respondenti majú viac ako 40 hodín za týždeň, napriek tomu si 3 z týchto 4 myslia, že majú voľný čas. Títo respondenti po škole trávia čas spaním, behaním, počúvaním hudby a čítaním.

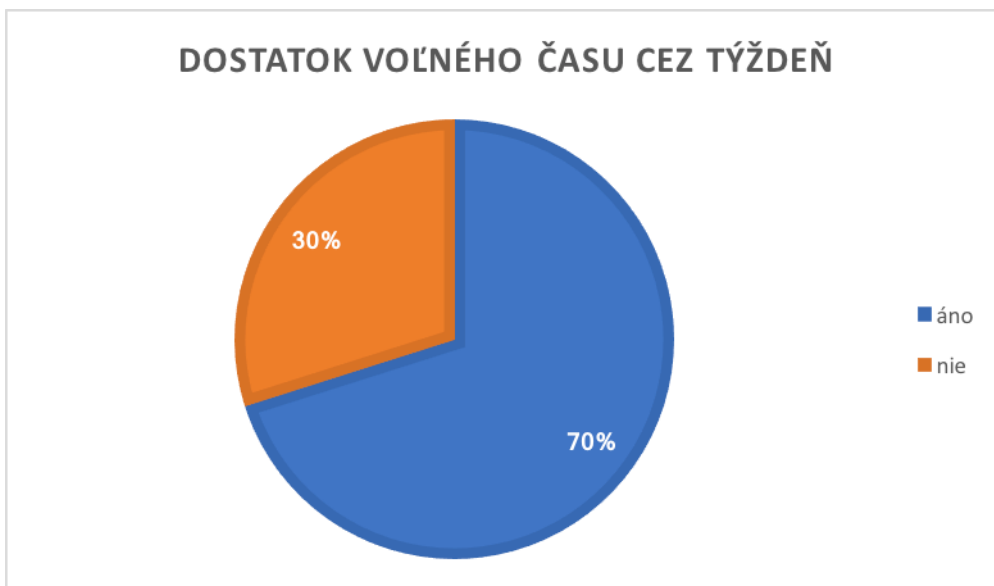
Graf číslo 9: Začiatok prvej vyučovacej hodiny

Väčšine (62%) respondentov začína prvá vyučovacia hodina o 8:00. 29% respondentom začína prvá hodina o 7:00. Respondenti, ktorí začínajú vyučovanie o 7:00 alebo 8:00 majú priemerne 11 – 30 vyučovacích hodín za týždeň.

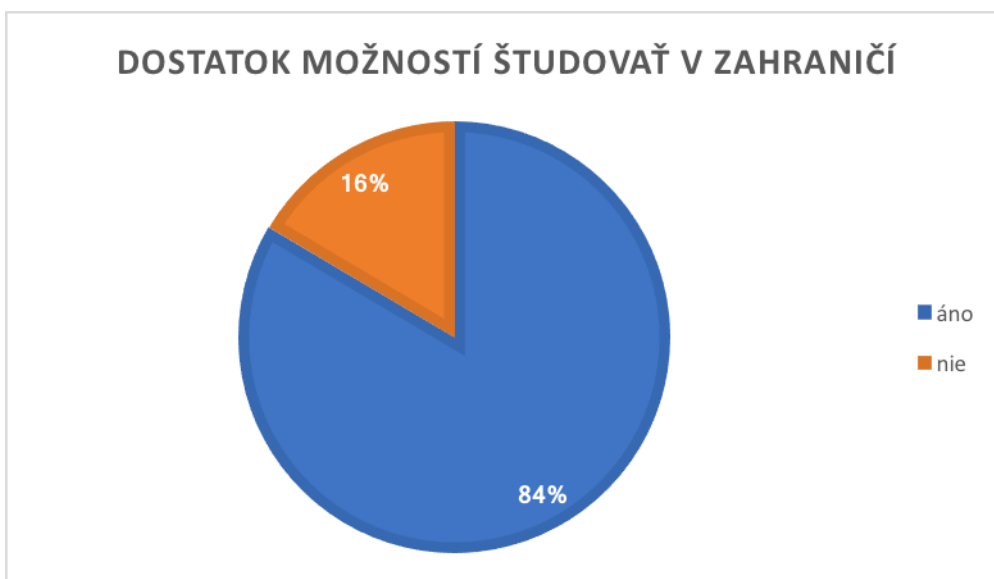
Graf číslo 10: Vnímanie dostatku voľného času

Tento graf vypovedá o tom, že až 89% respondentov si myslí, že má dostatok voľného času. Napriek tomu, že majú veľa vyučovacích hodín a po škole šasto távia čas domácimi úlohami. Pri otázke čo študenti robia po škole, bolo možné zvoliť viacero odpovedí. Najčastejšie boli tieto v takomto poradí: najviac odpovedí bolo: domáce úlohy, učím sa, čítam knihy, prechádzky, šport, spánok, pozeranie televízie alebo seriálov, hranie sa na telefóne alebo trávenie času na sociálnych sieťach. Na otázku, čo robia študenti cez víkend sme zaznamenali tieto odpovede: domáce úlohy, učím sa, nakupujem, trávim čas s priateľmi, chodím na brigádu, počúvam hudbu, pozerám filmy, hrám hry, spím, čítam knihy, nič, prenajímam si apartmán s priateľom, kreslím, cestujem, idem na pláž, chodím do klubov, trávim čas na internete, spoznávam nových ľudí.

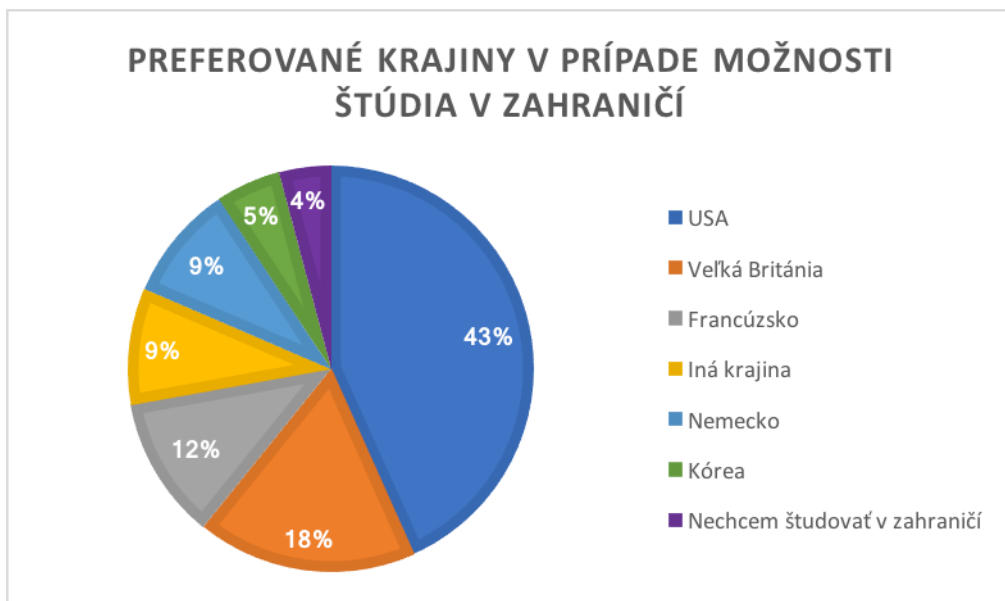
Graf číslo 11: Vnímanie dostatku voľného času cez týždeň

Na otázku, či si respondenti myslia, že majú dostatok voľného času cez týždeň odpovedalo 70 % áno a 30 % nie. Túto odpoveď znázorňuje graf číslo 10. Takmer všetci študenti, ktorí zvolili odpoveď „nie“ trávia svoj voľný čas po vyučovaní pasívnou aktivitou ako napríklad: sledovanie televízie, filmov učením sa, spánkom, trávia čas v knžnici a podobne.

Graf číslo 12: Možnosti štúdia v zahraničí

Až 84% študentov si myslí, že majú dostatok možností študovať v zahraničí. Keď sme sa rozprávali so študentmi v Chengdu (predchádzajúca skúsenosť z Číny), hovorili nám, že je to pre nich finančne veľmi náročné a štipendium dostanú len študenti s výborným prospechom. Preto nás toto vysoké percento súhlasu z otázkou prekvapilo.

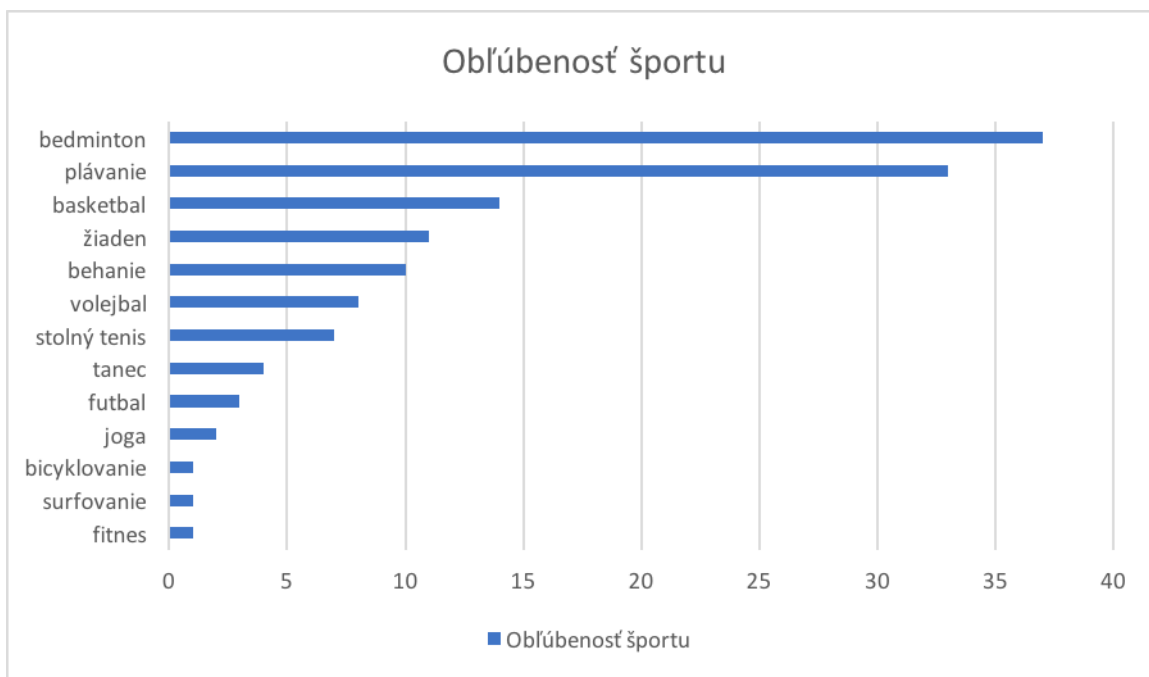
Graf číslo 13: Preferované krajiny v prípade možnosti štúdia v zahraničí

Až 43% respondentov odpovedalo na otázku, kde by chceli študovať, „USA“. 18 % by zvolilo za krajinu svojho štúdia Veľkú Britániu. Tieto odpovede mohli byť ovplyvnené tým, že väčšina respondentov študuje angličtinu. 12 % respondentov by zvolilo za krajinu svojho štúdia Francúzsko, 9 % študentov by zvolilo inú krajinu a to: Rusko, Českú republiku, južnú Áziu, Austráliu. 4 % percentá respondentov by nechceli študovať v zahraničí.

4.1.1.4 Pohybová aktivita

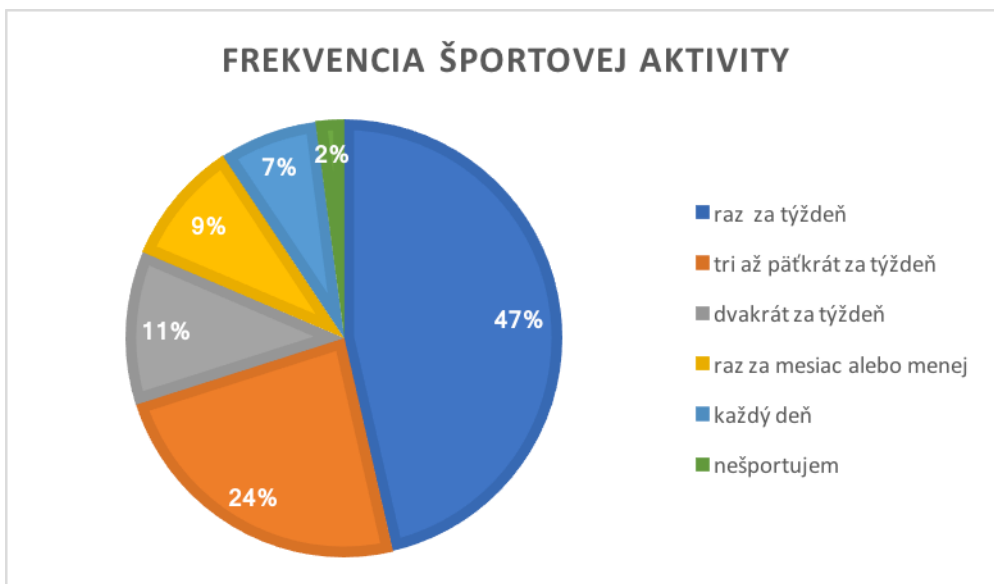
V tejto časti dotazníka boli položené otázky zamerané na pohybovú aktivitu študentov. Zaujímalo nás aký šport študenti preferujú a ako často športujú. Počas pozorovania školského areálu na prvej univerzite v Chengdu, sme si všimli, že každý večer študenti hrajú basketbal alebo volejbal. Počas rozprávania sa so študentmi z tejto univerzity sme zistili, že tieto dva športy sú veľmi obľúbené. Na univerzite v Sanyi nebol školský areál tak dobre vybavený pre šport ako v Chengdu, ale tiež sme každý večer videli študentov hrať basketbal. Zaujímalo nás, či majú

študenti radi aj iný druh športu ako dva vyššie spomínané. Z toho dôvodu bola do dotazníka zaradená otázka aký šport študenti preferujú.

Graf číslo 14: Oblíbenost športu

V tejto otázke mali respondenti označiť aspoň jednu odpoveď, prípadne dopísať vlastnú. Na základe pozorovania sme predpokladali, že najobľúbenejší šport je basketbal, to sa však nepotvrdilo. Až 37 respondentov označilo za obľúbený šport bedminton, 33 plávanie, 14 basketbal, 11 respondentov nemá žiaden obľúbený šport, 10 behanie, 8 volejbal, 7 stolný tenis, 4 tanec, 3 futbal, 2 joga a po jednom surfovanie, bicyklovanie a fitnes.

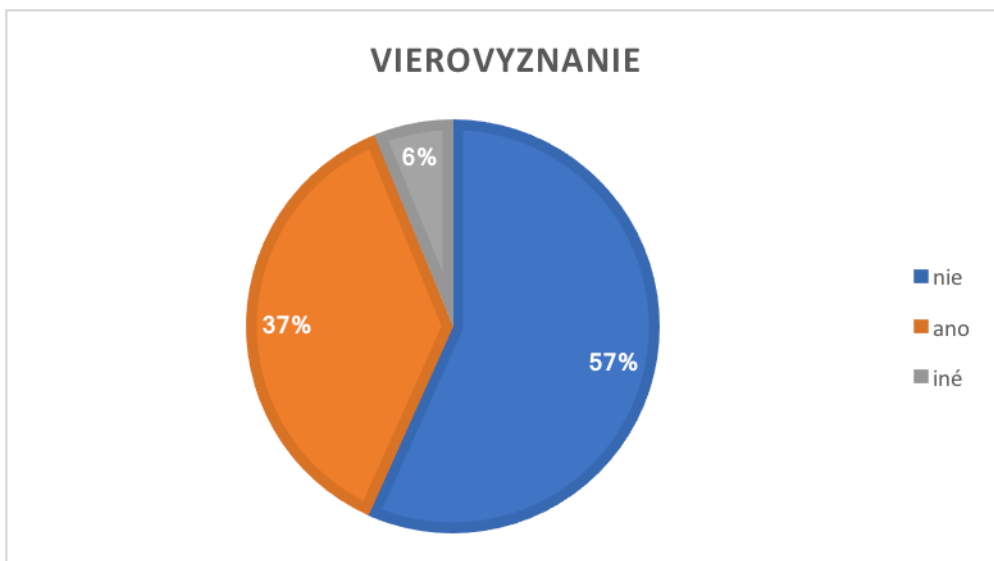

Graf číslo 15: Frekvencia športovej aktivity

Z tohoto grafu vyplýva, že 47% opýtaných športuje aspoň raz za týždeň. Až 24% respondentov športuje tri až päťkrát za týždeň. Iba 2% respondentov odpovedalo, že nešportuje vôbec. Títo 2 respondenti trávia svoj voľný čas pozeraním videí, online nakupovaním, čítaním, jedením a spaním. Jedna respondentka z týchto dvoch odpovedala, že po škole trávi čas v apartmáne so svojim priateľom. Zaujímavé je, že na otázku či počula o antikoncepcii odpovedala nie.

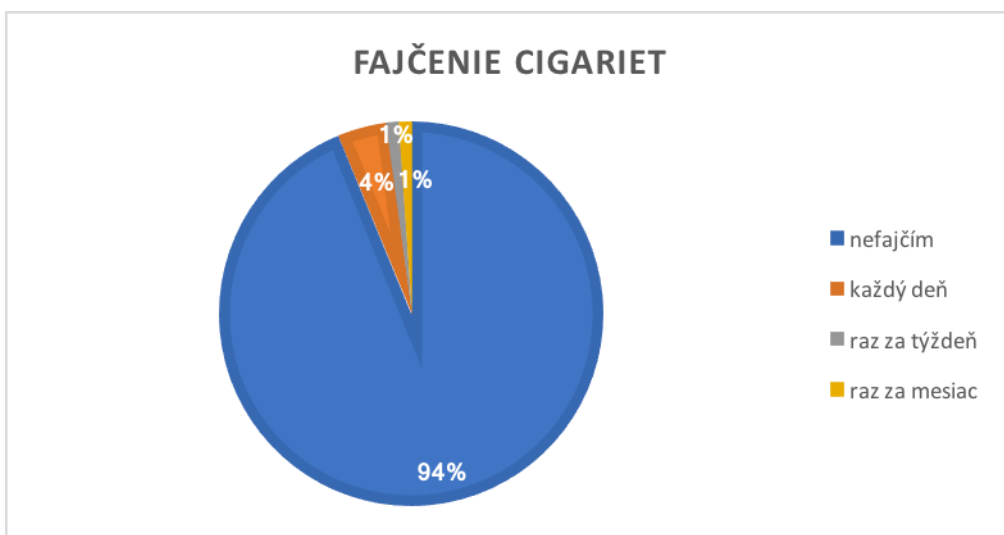
4.1.1.5 Životný štýl

Otázky z oblasti životného štýlu boli zamerané na budúcnosť respondentov, konkrétne čím by sa chceli živiť, či vyznávajú nejakú vieru, čo si predstavujú pod pojmom životný štýl, ako často fajčia a požívajú alkohol.

Graf číslo 16: Vierovyznanie

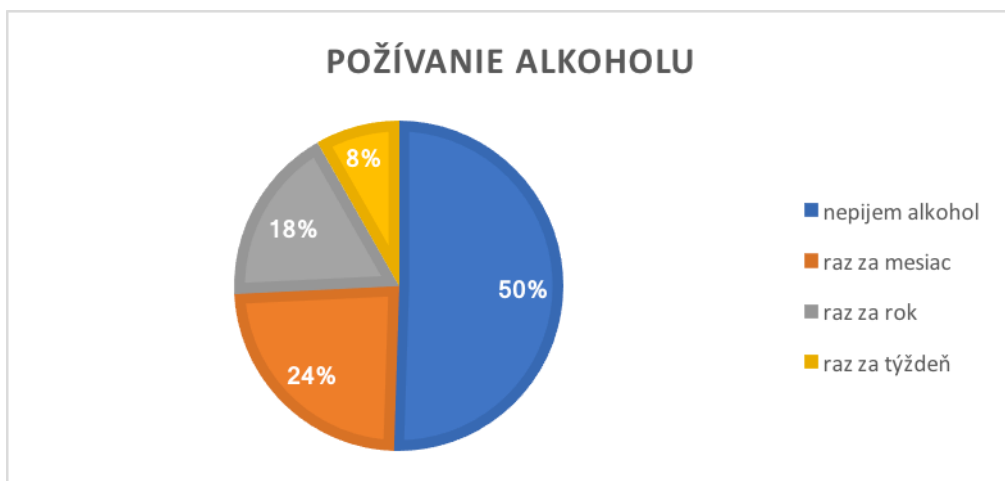
V otázke „Vyznávate nejakú vieru?“ mali respondenti vybrať možnosť „áno“ alebo „nie“ prípadne napísať odpoveď svojimi slovami. Tieto odpovede vyjadruje graf číslo 16. Väčšina respondentov (57 %) nevyznáva žiadnu vieru. 37 % respondentov zvolilo odpoveď áno. Niektorí doplnili Buddhizmus, iní že veria sami sebe a jeden respondent napísal priemysel.

Graf číslo 17: Frekvencia fajčenia

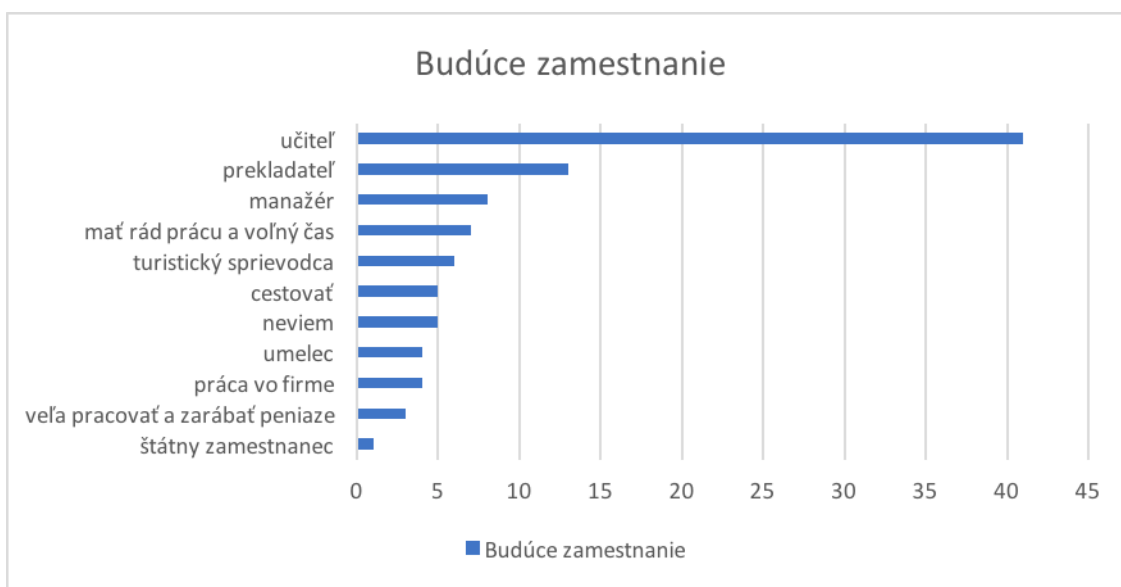
V tejto otázke nás zaujímalo či respondenti fajčia. Ak áno, tak ako často. 94 % opýtaných vôbec nefajčí cigarety. A iba 4 % fajčí pravidelne každý deň. Fajčenie je v areáli školy zakázané,

keď sme videli študentov fajčiť, bolo to večer a skoro vždy to boli chlapci. Zo 4 respondentov, ktorí označili, že fajčia pravidelne boli 3 mužského pohlavia.

Graf číslo 18: Frekvencia pitia alkoholu

Počas prvej stáže v Číne sme si všimli, že Číňania nepijú alkohol. Bolo nám povedané, že rodičia im to zakázali a väčšina študentov to dodržiavala. To sa potvrdilo aj kvantitatívnym výskumom. Až 50 % opýtaných vôbec nepije alkohol. 24 % pije zhruba raz za mesiac, 18 % raz za rok a 8 % raz za týždeň.

Graf 19: Budúce zamestnanie

Na otázku čím by sa chceli respondenti živiť, najviac opýtaných odpovedalo učiteľ a to 41 respondentov. Títo študenti študovali angličtinu, čínštinu, prípadne iný učiteľský odbor. Ďalšou najčastejšou odpoveďou bol prekladateľ. Títo študenti tiež študovali angličtinu. Záujem bol aj o manažérske pozície. Sedem respondentov napísalo, že by chceli mať prácu, ktorá ich bude baviť a zároveň mali dostatok voľného času. Ďalej študenti odpovedali turistický sprievodca, cestovať, umelec, práca vo firme, veľa pracovať a zarábať peniaze, aby keď bude starší mohol robiť čo bude chcieť. Päť respondentov nevedelo čomu by sa chceli venovať a jeden by chcel byť štátny zamestnanec.

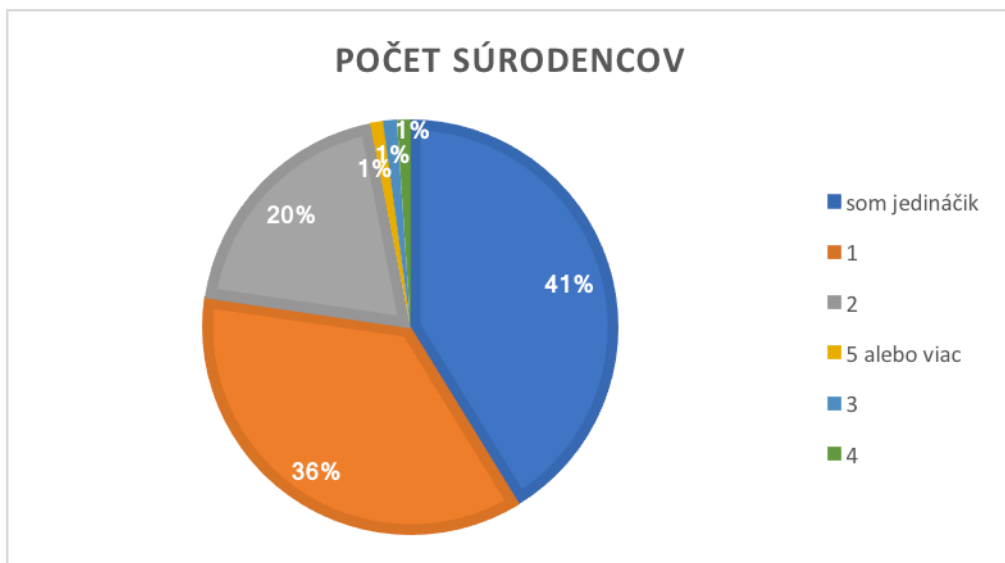
„Čo pre vás znamená životný štýl?“	Počet respondentov
Robiť to, čo chcem a mám rád/rada	19
Zvyky a postoj k životu	16
Spôsob, ako žijem svoj život	14
Užívať si život, byť šťastný	12
Sloboda	12
Zaneprázdnenosť	5
Žiť zdravo	5
Neviem	3
Byť sám sebou	2
Rodina, láska, kamaráti	2

Tabuľka číslo 1: Odpovede na otázku čo pre respondentov znamená životný štýl

Na otázku: „Čo pre vás znamená životný štýl?“ mali respondenti napísať vlastnými slovami, čo pre nich znamená životný štýl. Na základe odpovedí bolo vytvorených 10 kategórií. Kategórie sú uvedené v tabuľke číslo 1 aj s následným počtom respondentov, ktorí zvolili danú odpoveď.

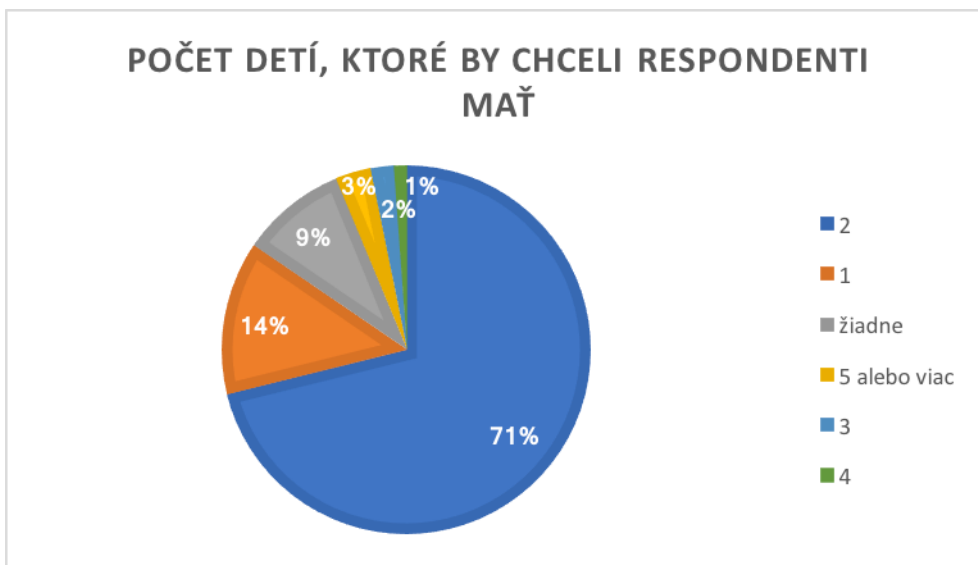
4.1.1.6 Rodina

V tejto oblasti otázok sme sa venovali rodine. Zaujímalo nás, z koľkých detí respondenti pochádzajú, ako často jazdia zo školy domov, koľko by chceli mať detí a či by chceli žiť vo svojom rodnom meste.

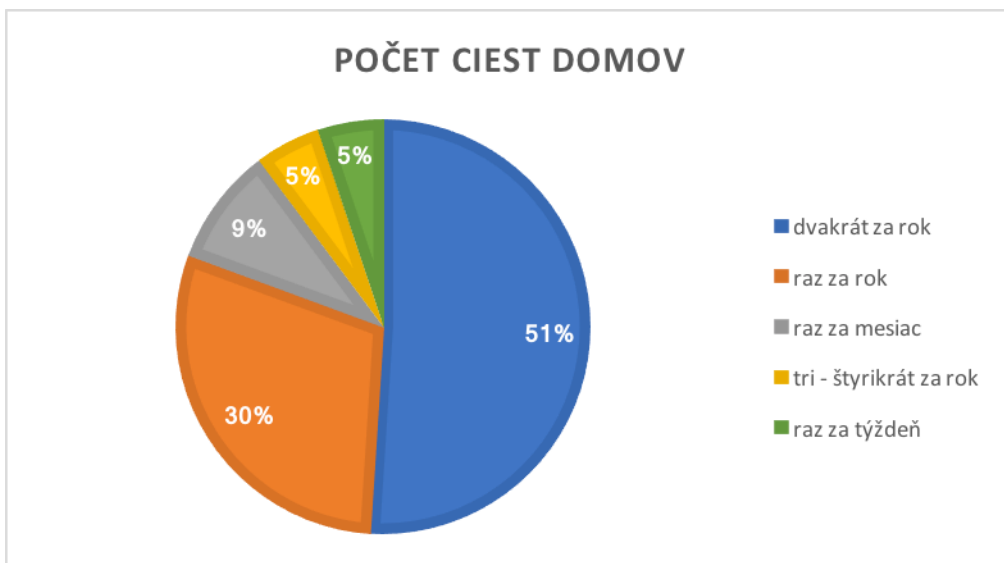
Graf číslo 20: Počet súrodencov

Na otázku koľko majú respondenti súrodencov, odpovedali takto: 41% nemajú žiadneho súrodenca, 36% má 1 súrodenca, 20% má 2 súrodencov a malé percento má 3 až 5 súrodencov. Toto zrejme vyplýva z politiky jedného dieťaťa, ktorá bola v Číne zavedená koncom osemdesiatych rokov. Táto politika ovplyvnila život mnohých rodín. Z grafu tiež vyplýva, že až 20 % respondentov má 2 súrodencov. To môže svedčať o lepšom socioekonomickom postavení ich rodičov.

Graf číslo 21: Počet detí

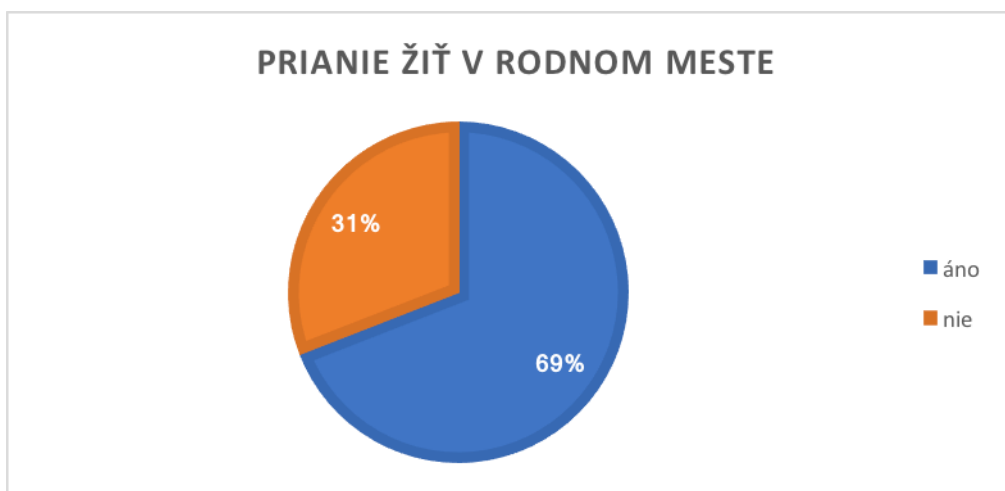
Na otázku koľko by chceli mať respondenti v budúcnosti detí až 71 % odpovedalo 2. Zo 69 respondentov, ktorí označili, že by chceli mať 2 deti 25 má tiež 1 súrodenca. 29 z nich nemá žiadneho súrodenca a chceli by mať 2 deti.

Graf číslo 22: Počet návštev domova

Táto otázka bola položená preto, lebo počas prvej návštevy Číny sme si všimli, že študenti nechodia domov veľmi často. Preto sme to chceli overiť dotazníkom a potvrdilo sa, že je to

naozaj tak. Až 81% respondentov jazdí domov iba raz alebo dvakrát za rok. Ďalších 9 % respondentov jazdí domov raz za mesiac, 5 % tri – štyrikrát za rok a 5 % respondentov každý týždeň. Predpokladáme, že títo študenti bývajú v meste, kde sa nachádza ich univerzita alebo blízko tohoto mesta. Je to veľký rozdiel oproti ČR. Je to hlavne tým, že Čína je veľmi veľká krajina a niektorým študentom trvá cesta domov niekoľko hodín lietadlom. Najčastejšie jazdia študenti domov počas letných prázdnin a tiež na Čínsky Nový rok. Toto obdobie sa nazýva „spring festival“ a je typické tým, že sa vždy zídu celá rodina a trávajú spolu čas.

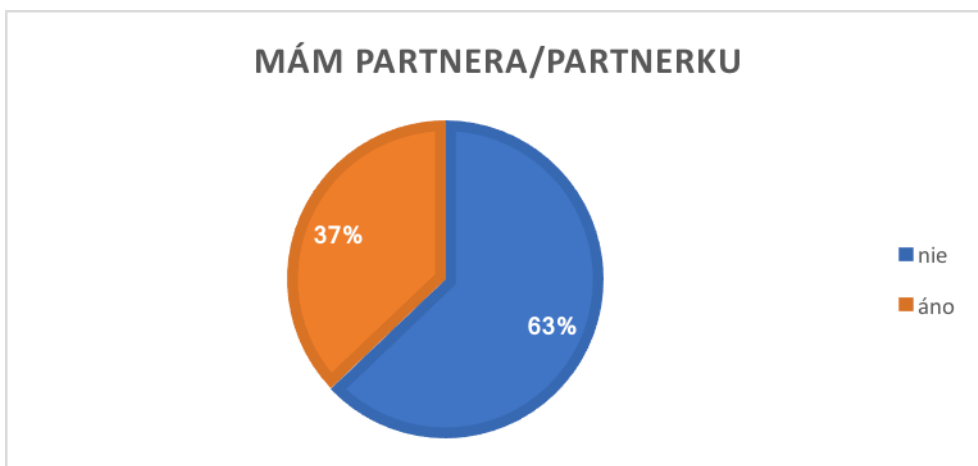
Graf číslo 23: Prianie študentov žiť vo svojom rodnom meste

Až 69 % respondentov odpovedalo, že by chceli žiť vo svojom rodnom meste. Zo 67 respondentov, ktorí by chceli žiť vo svojom rodnom meste až 39 jazdí domov iba raz alebo dvakrát za rok. Z 30 respondentov, ktorí by nechceli žiť vo svojom rodnom meste 12 jazdí domov raz alebo dvakrát za rok.

4.1.1.7 Sexuálna výchova

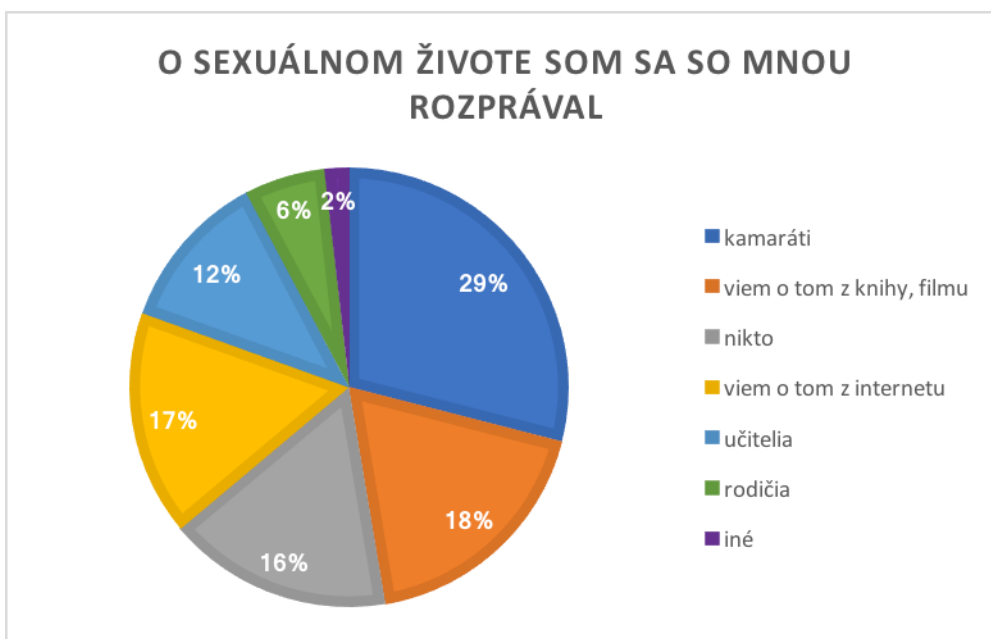
V tejto časti kvantitatívneho výskumu nás zaujímala sexuálna výchova a reprodukčné zdravie študentov. Pýtali sme sa, či majú respondenti partnera, či mali v škole hodinu o sexuálnej výchove, kto sa s nimi o pohlavnom styku rozprával, či počuli o antikoncepcii a či ju používajú a kde o antikoncepcii počuli. Táto oblasť bola do dotazníka zaradená opäť na základe pozorovania. Počas prvej návštevy Číny sme si všimli, že študenti nemajú tak často partnerov ako

študenti v rovnakom veku v Českej republike. Tiež nám bolo vo viacerých prípadoch povedané, že prvý pohlavný styk majú študenti väčšinou až po skončení univerzity.

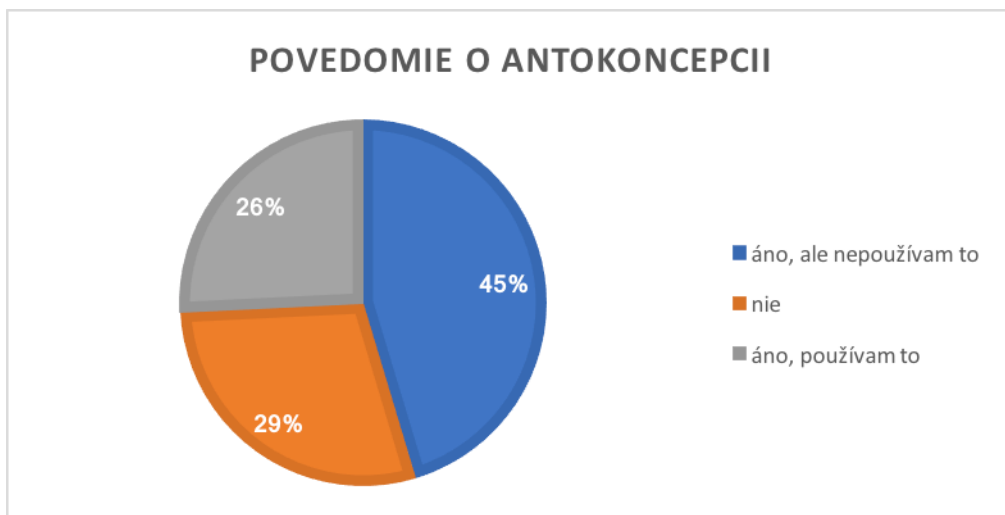
Graf číslo 24: Mám partnera, partnerku

Viac ako polovica (63 %) respondentov nemá priateľa alebo priateľku. 36 respondentov odpovedalo, že má priateľku/priateľa. Z týchto 36 respondentov iba 12 používa antikoncepciu. Z 61 respondentov, ktorí nemajú priateľa či priateľku prekvapivo 13 používa antikoncepciu. Na otázku či mali respondenti sexuálnu výchovu až 70 % odpovedalo nie.

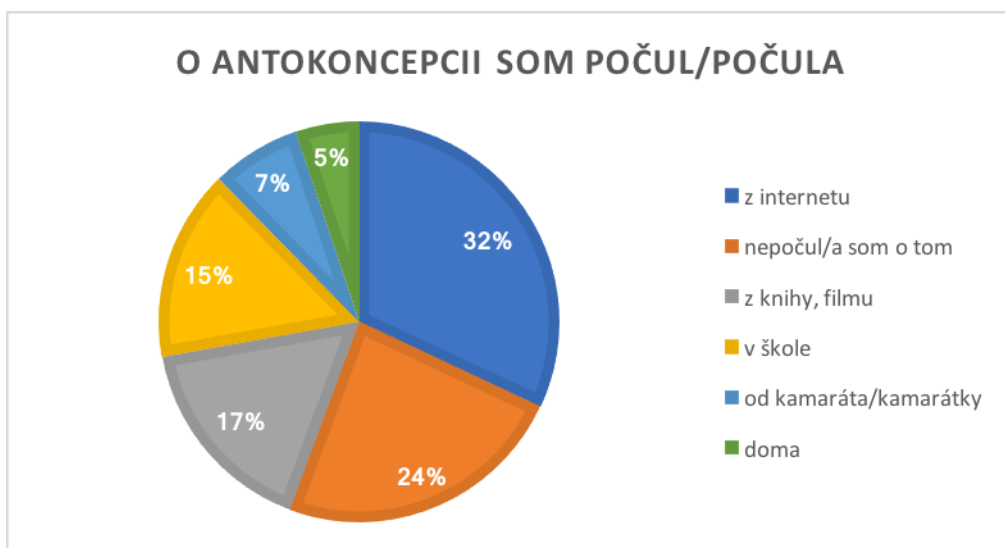
Graf číslo 25: Rozprava o sexuálnom živote

Graf číslo 25 vypovedá o tom, odkiaľ respondenti počuli o sexuálnom živote. Dvadsaťdeväť percent respondentov počulo o pohlavnom živote od kamarátov, 18 % z knihy alebo filmu, 16 % označilo odpoveď nikto, 17 % ako zdroj informácií uviedlo internet, 12 % od učiteľov a iba 6 % sa tieto informácie dozvedelo od rodičov. V tejto otázke bolo možné zvoliť viac odpovedí.

Graf číslo 26: Povedomie o antikoncepcii

Menšia polovica respondentov (45 %) počulo o antikoncepcii ale nepoužíva ju. Až 29 % opýtaných o antikoncepcii nepočulo a 26 % respondentov antikoncepciu používa.

Graf číslo 27: Zdroje informácií o antikoncepcii

Tento graf vypovedá o zdroji informácií o antikoncepcii. Prevláda internet (32 %) – táto odpoveď vo mne vyvoláva otázku aké informácie sa k respondentom dostali, nakoľko je internet v Číne cenzurovaný. Ďalej bola často zvolená odpoveď nikde, nasledujú knihy a filmy, škola, kamaráti a domov.

4.1.2 Overovanie stanovených hypotéz a predpokladov

V tejto kapitole sa budeme venovať overovaním stanovených hypotéz a prezentáciou výsledkov testovanie hypotéz a ich interpretáciou.

4.1.2.1 Predpoklad číslo 1

P1: Viac ako polovica respondentov sa venuje športovej aktivite aspoň dvakrát za týždeň.

Predpoklad bol stanovený na základe predošlého pozorovania študentov. Športové ihriská boli každý večer plné, tak sme predpokladali, že väčšie percento študentov trávi svoj voľný čas aspoň dvakrát týždenne športovou aktivitou. Tento predpoklad sa **NEPOTVRDIL**. Ako dokazuje graf číslo 15, športovú aktivitu vykonáva aspoň dvakrát za týždeň 42 % respondentov, konkrétne: dvakrát za týždeň 11 %, tri až päťkrát za týždeň 24 % a každý deň 7 % respondentov. Celkom 9 % respondentov vykonáva športovú aktivitu raz za mesiac alebo menej a 2 % respondentov sa nevenujú žiadnej športovej aktivite.

4.1.2.2 Hypotéza číslo 1

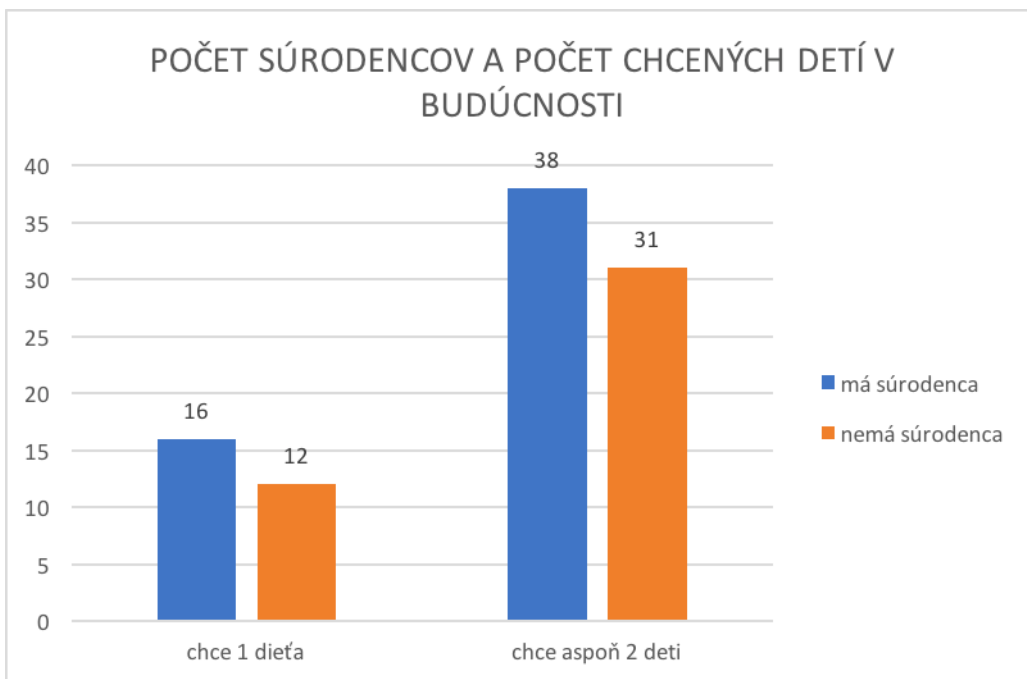
H1: Študenti, ktorí majú súrodenca by chceli mať aspoň 2 deti.

Táto hypotéza bola stanovená na základe poznatku, že osoby, ktoré pochádzajú z viacerých detí, by chceli mať tiež viac ako jedno dieťa. Tiež nám bolo známe, že politika jedného dieťaťa už v Číne neplatí a je možné mať dve deti. Táto hypotéza bola overovaná pomocou testu dobrej zhody – chí-kvadrát. Na základe výpočtu testu dobrej zhody nulovú hypotézu (H1) prijímame. Výpočet je znázornený v tabuľke číslo 2. Hypotézu sme overili aj pomocou stránky www.vyplnto.cz.

Túžba mať aspoň 2 deti	P	O	P – O	(P – O)²	$\frac{(P-O)^2}{O}$
áno	75	57	18	324	5,68
nie	22	40	-18	324	8,1
Spolu	Σ 97	Σ 97			Σ 13,78

Tabuľka číslo 2: Princíp testu dobrej zhody chí-kvadrát

V tabuľke číslo 2 sú nasledovné hodnoty: P = pozorovaná početnosť, O = očakávaná početnosť. Očakávaná početnosť je taká, ktorá zodpovedá nulovej hypotéze (v našom prípade H1). Po vypočítaní vzorca $\frac{(P-O)^2}{O}$ sme dostali hodnotu x^2 . V našom prípade je táto hodnota 13,78. Hodnota je ukazovateľ rozdielu medzi pozorovanou a očakávanou početnosťou. Pri rozhodovaní o platnosti nulovej hypotézy postupujeme tak, že vypočítanú hodnotu x^2 porovnáme s kritickou hodnotou (x_k), ktorú nájdeme v štatistických tabuľkách. Ak je $x^2 < x_k$, prijímame nulovú hypotézu. Ak je $x^2 > x_k$, prijímame alternatívnu hypotézu. Príslušnú kritickú hodnotu hľadáme vždy pre určitú (zvolenú) hladinu významnosti a určitý počet stupňov voľnosti. Hladina významnosti je pravdepodobnosť, že nesprávne odmietneme nulovú hypotézu (Chráska, 2007). Pre náš výskum sme zvolili hladinu významnosti 0,05 (5 %). Počet stupňov voľnosti závisí na počte riadkov v tabuľke. Štatistickú tabuľku s kritickou hodnotou sme našli v publikácii „Metody pedagogického výskumu“ od autora Miroslava Chráske. Pre našu hypotézu platí, že $x^2 > x_k$ ($3,34 < 13,78$). Na základe výpočtu testu dobrej zhody nulovú hypotézu (H1) neprijímame.

Graf číslo 28: Závislosť počtu súrodencov na počet chcených vlastných detí

Nulovú hypotézu (H2) **NEPRIJÍMAME**. Podľa výpočtu vzťahu závislostí pomocou vyššie spomínanej stránky nám vyšli údaje znázornené v grafe číslo 28 a to: celkom 54 respondentov má aspoň 1 súrodenca. Z týchto 54 respondentov 38 túži mať aspoň dve deti a 16 chce jedno dieťa alebo žiadne. Ďalších 43 respondentov nemá súrodencia, ale 31 z nich by chcelo mať aspoň dve deti a 12 jedno, alebo žiadne deti. Odpoveď, „nechcem žiadne deti“ zvolilo celkom 9 respondentov. Túto hypotézu sme tiež overili výpočtom chí-kvadrát a preto prijímame alternatívnu hypotézu: Neexistuje vzťah medzi počtom súrodencov a počtom detí chcených v budúcnosti.

4.1.2.3 Predpoklad číslo 2

P2: Viac ako polovica respondentov vníma životný štýl skôr z pohľadu fyzického zdravia.

Tento predpoklad bol stanovený na základe vedomostí zo štúdia odboru „výchova ke zdraviu“. Síce je pohľad na zdravie prezentovaný ako bio-psycho-sociálne-spirituálny, v súvislosti

s pojmom životný štýl sa často spomína alkohol, fajčenie, spánok, stres a podobne. Preto sme predpokladali, že študenti v Číne budú vnímať životný štýl hlavne z pohľadu fyzického zdravia. Tento predpoklad sa však **NEPOTVRDIL**.

Dokazuje to tabuľka číslo 1, kde najviac respondentov (19) označilo, že pod pojmom životný štýl si predstavujú „robiť to čo chcem a mám rád/rada“. Odpoveď „zvyky a postoj k životu“ označilo 16 respondentov, „spôsob, ako žijem svoj život“ zvolilo 14 študentov, „užívať si život a byť šťastný“ 12 opýtaných, ďalších 12 si pod týmto pojmom predstavuje slobodu, 5 respondentov zaneprázdnenosť, iba 5 respondentov zvolilo odpoveď „žiť zdravo“, 3 nevedeli, pre 2 to znamená byť sám sebou a tiež pre 2 je to rodina, láska, priatelia.

4.1.2.4 Predpoklad číslo 3

P3: Menej ako 10 % študentov pravidelne fajčí.

Tento predpoklad bol stanovený na základe pozorovania počas predošlej skúsenosti z Číny. Predpoklad bol dotazníkom potvrdený, takže ho **PRIJÍMAME**. Dôkazom je graf číslo 16, ktorý vypovedá o tom, že 91 z 97 respondentov vôbec nefajčí. Fajčí iba 6 respondentov, z toho 4 pravidelne každý deň.

4.1.2.5 Predpoklad číslo 4

P4: Menej ako jedna tretina študentov pije alkohol aspoň raz za mesiac.

Aj tento predpoklad bol stanovený na základe pozorovania. Všimli sme si, že študenti v Číne pijú alkohol len zriedka. Stretli sme sa s jednou študentkou, ktorá hovorila, že nikdy nepila alkohol, lebo jej to rodičia zakázali. Táto študentka mala 22 rokov. Zo sociálnej interakcie s nimi, sme zistili, že si dajú nanajvýš jedno pivo.

Predpoklad P3 **NEPRIJÍMAME**, pretože graf číslo 17 zobrazuje, že 42 % študentov pije alkohol minimálne raz za mesiac. Z dotazníkové šetrenia tiež vyplýva, že všetci študenti, ktorí fajčia aspoň raz za mesiac, tiež požívajú alkohol aspoň raz za mesiac.

4.1.2.6 Hypotéza číslo 2

H2: Respondenti, ktorí používajú antikoncepciu požívajú alkohol aspoň raz za mesiac.

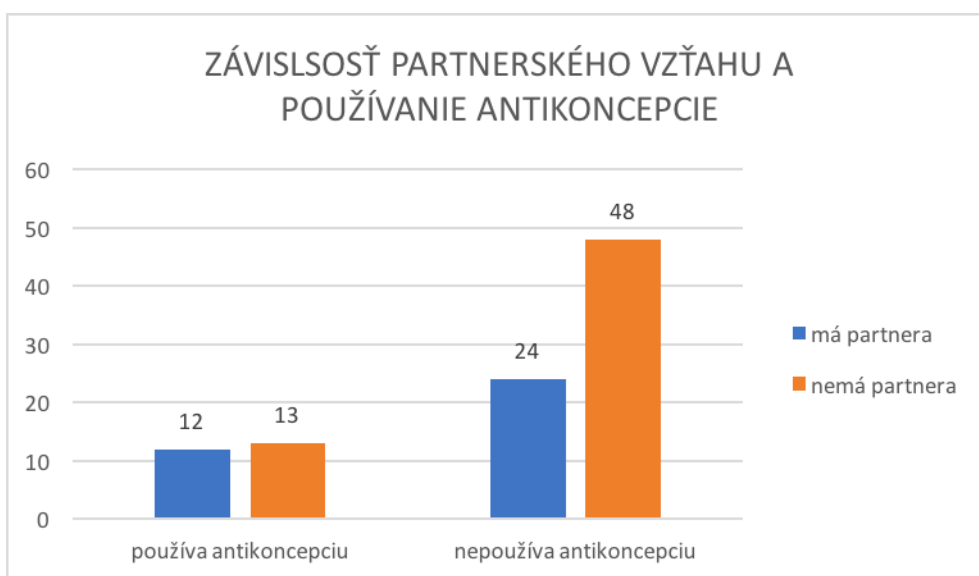
Táto hypotéza sa nepotvrdila, pretože v výsledkov dotazníka vyplýva, že z 25 respondentov, ktorí používajú antikoncepciu, 12 pije alkohol aspoň raz do mesiaca. Ostatní 13 respondenti používajúci antikoncepciu nepijú alkohol vôbec.

Hypotézu (H3) teda **NEPRIJÍMAME**.

4.1.2.7 Hypotéza číslo 3

H3: Respondenti, ktorí používajú antikoncepciu majú partnera.

Hypotézu sme stanovili na základe predpokladu, že antikoncepciu používajú predovšetkým osoby, ktoré majú partnera. Vzhľadom k tomu, že s rozhovorov nám vyplynulo, že čínsky študenti začínajú pohlavne žiť neskôr ako študenti v ČR, sme nepredpokladali, že študenti bez partnera používajú antikoncepciu.

Graf číslo 29: Závislosť partnerského vzťahu a používanie antikoncepcie.

Pomocou stránky, kde sme mali vložený online dotazník, sme zisťovali závislosť medzi partnerským vzťahom a používaním antikoncepcie. Z 36 respondentov, ktorí majú partnera/partnerku iba 12 používa antikoncepciu. Z 61 respondentov, ktorí partnera nemajú 13 antikoncepciu používa. Z celkového počtu 25 študentov, ktorí používajú antikoncepciu väčšia polovica (13 respondentov) nemá partnera.

Hypotézu preto **NEPRIJÍMAME**.

4.1.2.8 Predpoklad číslo 5

P5: Väčšie percento respondentov sa dozvedelo o antikoncepcii v škole ako doma.

Z grafu číslo 26 vyplýva, že v škole sa o antikoncepcii dozvedelo 15 % respondentov a doma iba 5 %. Najväčšie percento študentov sa o antikoncepcii dozvedelo z internetu. Graf vyplývajúci z dotazníkového šetrenia stanovený predpoklad nepotvrďuje. Stanovený predpoklad preto **NEPRIJÍMAME**.

4.2 Analýza a interpretácia výsledkov kvalitatívneho výskumu

Po realizácii rozhovorov nasledoval ich preklad z angličtiny a prepis do počítača. Cieľom kvalitatívneho výskumu je nie len poukázať na zaujímavosť získaných dát, ale aj podrobiť materiál systematickej analýze a interpretácii. Analýzu sme vykonali pomocou metódy otvoreného kódovania. Túto metódu popisujeme v kapitole 3.4.4. Po ukončení otvoreného kódovania sme zvolili analytickú techniku, ktorá sa nazýva technika „vyloženia kariet“. Jedná sa o to, že sme zobrali kategorizovaný zoznam kódov, kategórie vzniknuté otvoreným kódovaním boli usporiadané do textu, ktorý interpretuje obsah jednotlivých kategórií (Švaříček, Šed'ová, 2007). Pre uskutočnenie tejto metódy je dôležité vytvoriť schéma vytvorených kategórií. V ich sú premenné (kategórie) uvedené do vzájomných vzťahov. Hierarchiu a vzťahy kategórií znázorňuje schéma číslo 1.

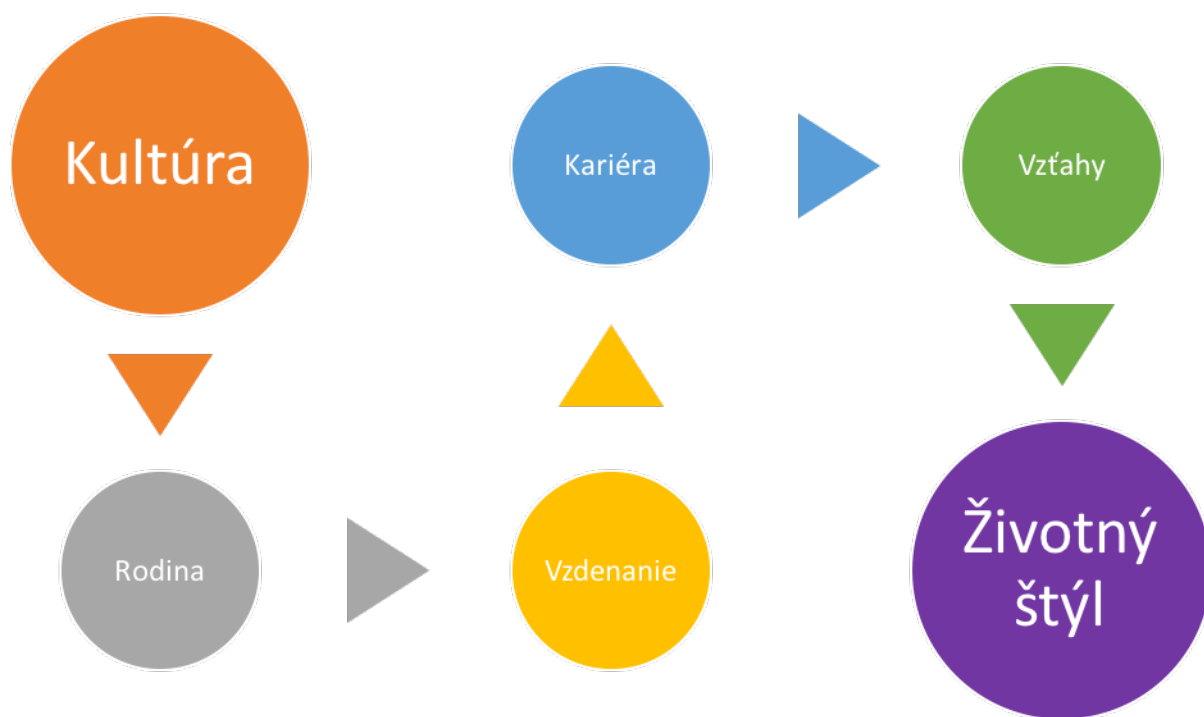

Schéma číslo 1: Kategórie kvalitatívneho výskumu

Z uskutočneného kvalitatívneho výskumu a následného spracovania získaný dát vyplýva, že všetko správanie sa účastníkov výskumu vyplýva z tradície a kultúry. Všetky kategórie sa navzájom ovplyvňujú. V schéme je znázornená hierarchia kategórií: tradícia, rodina, vzdelanie, kariéra, vzťahy a životný štýl.

4.2.1 Predstavenie respondentov

Respondent číslo 1 (R1): 48 ročný muž, pochádza so severu Číny. Učil nás čínsku kultúru. Je to veľmi vzdelaný muž. Študoval angličtinu, čínsku filozofiu, ako PhD. Čínsku históriu a potom ešte náboženstvo, komunikáciu a filozofiu. Rozhovor s ním bol najdlhší, najviac sa rozrozprával o čínskej kultúre. Ako vedec sa venuje prepisom a výkladom Konfuciových textov. Pochádza z 3 súrodencov. Má manželku a jedného 22 – ročného syna, ktorý študuje počítačové inžinierstvo. S manželkou sa zoznámil strednej školy, kde učil po štúdiu. Jeho rodičia zomreli. Verí v buddhizmus a je duchovne založený. Vyznáva tradičné hodnoty.

Respondent číslo 2 (R2): 50 ročný muž, pochádza z juhu Číny. Učil nás výslovnosť. Študoval angličtinu. Okrem čínštiny pre cudzincov učí Číňanov angličtinu. Po 11 rokoch učenia odišiel do USA ako distančný profesor. Kvôli znečistenému ovzdušiu sa z veľkého mesta presťahoval na ostrov Hainan. Býva tam so svojou rodinou 1 rok. Má manželku a dve malé dcéry. Jedna chodila do škôlky v univerzitnom kampuse a druhá na základnú školu. S manželkou sa spoznal na univerzite. Aj jeho rodičia zomreli. Vyznáva kresťanskú vieru a vedie k nej spolu s manželkou aj svoje deti. Z hodín aj rozhovoru vyplynulo, že nesúhlasí s režimom v Číne.

Respondentka číslo 3 (R3): 28 ročná žena, pochádza z veľkého mesta v strede Číny. Učila nás počúvanie. Rozhovor s ňou bol relatívne krátky. Tiež učí okrem čínštiny pre cudzincov angličtinu. Svoj magisterský titul získala z lingvistiky v Anglicku. O štúdiu v Anglicku hovorila, že bolo pre ňu ťažké zvyknúť si na inú kultúru, pretože tam išla sama. Má manžela s ktorým sa zoberali minulý rok. Jej manžel slúži v armáde a má veľmi málo voľného času. Vidia sa iba raz alebo dvakrát za mesiac. Stretli sa v hlavnom meste provincie Hainan. Zatiaľ nemajú deti ale plánujú to. Nevyznáva žiadnu vieru, ale študovala bibliu, ktorej neverí. Táto respondentka bola veľmi tichá (aj vo výuke) a neprejavovala svoje názory alebo emócie.

Respondentka číslo 4 (R4): 30 ročná žena, pochádza z relatívne malého mesta. Študovala angličtinu a po 3 rokoch práce, po ukončení bakalárskeho štúdia, odišla do Anglicka. Tam získala magisterský titul. Učila nás čítanie. Respondentka je mladá, plná elánu a nadšenia.

Jej hodiny boli zábavné. Je otvorená novým možnostiam a ako sama povedala, rýchlo sa prispôsobí novému prostrediu. Má manžela a dvojročnú dcéru. Rodičov navštevuje raz za rok. Zaujímavé je, že sme sa rozprávali o jej dcére a povedala, že je s ňou teraz jej teta, lebo má veľa práce. V Číne často vychovávajú deti prarodičia, lebo rodičia sú veľmi zaneprázdnení. Tiež sme sa od nej dozvedeli, že materská dovolenka v Číne neexistuje. S novorodencom môžete zostať doma 2 alebo 3 mesiace.

Respondentka číslo 5 (R5): 34 ročná žena, pochádza zo stredu Číny. Na univerzite učí od roku 2013. Učila nás kaligrafiu a iné tradičné aktivity. Nie je vydatá, ale má priateľa. NA hodinách pôsobila prísne a profesionálne. Počas rozhovoru sa však otvorila a rozprávala o svojich pocitoch. V zahraničí bola iba ak 11 ročná a to v Severnej Kórei na študijnom pobyte. O tomto zážitku hovorila, že vôbec nestretli žiadnych miestnych ľudí. Stále sa zdržiavali iba v skupinke čínskych žiakov. Tiež spomínala, že ulice hlavného mesta boli veľmi čisté a v uliciach neboli takmer žiadni ľudia. Na svoje štúdium na strednej škole spomína veľmi dobre, pretože bola líderka a všade bola vítaná. Keď som sa pýtala na počet hodín počas strednej školy (vraj je ich veľmi veľa a žiaci sú v škole od rána do večera), povedala mi, že ich bolo minimálne 8 za týždeň a že mi k tomu nemôže viac povedať. Potom dodala, že ich bolo viac. Tiež bolo zvláštne, že pri návšteve strednej školy nám učitelia nedovolili rozprávať sa so študentmi. Vraj boli zaneprázdnení, ale videli sme, že mali prestávku. Táto respondentka je veľmi duchovne založená, aj keď tak nepôsobí. Nemá súrodencov a kladie veľký význam radám svojej matky. Štúdium na vysokej škole bolo pre ňu veľmi náročné.

4.2.2 Kultúra

Čínska kultúra má veľmi dlhú históriu. Za prvú dynastiu v Číne je považovaná dynastia Sia (2200 – 1600 p. n. l.). Vláda rôznych dynastií trvala až do roku 1912. Vtedy vznikla Čínska republika (do roku 1949) a následne Čínska ľudová republika, ktorá trvá dodnes. Ľudia v Číne dbajú na tradície. Z rozhovorov vyplýva, že Číňania si sú vedomí bohatého kultúrneho dedičstva. Ako príklad uvádzame ukážky z rozhovorov. Respondent číslo 1 (muž, 48 rokov) spomína pri otázke koľko má rokov tradíciu lokálneho vyjadrenia veku:

R1: „Narodil som sa v roku 1968. To bol rok opice. Tento rok (2016) je tiež rok opice. Mám 48 rokov. V Číne môžeme niekedy povedať, že mám 49 rokov. Prečo? Pretože V Číne považujeme za život už vývoj v tele matky počas tehotenstva. Čo je 10 mesiacov v tele matky. Preto v Číne keď

mám 48 rokov, mal by som povedať, že mám 49. Väčšina lokálnych ľudí v Číne to tak hovorí. Ale niektorí učitelia, profesori, úradníci to hovoria tak, ako vy“.

Respondent číslo 2 (muž, 50 rokov) strávil čas v zahraničí. Jeho odpoveď na otázku, aký je rozdiel medzi rodinami v USA a v Číne, sa tiež týkala kultúry.

R2: *„Hlavný rozdiel je v tom, že Američania sú slobodní. Číňania nie sú tak slobodní. V tom zmysle že majú slobodu prejavu, viery, Rooseveltove 4 slobody. Hlavný rozdiel medzi Američanmi a inými národnosťami je ten, že mali prvú demokraciu. Nemali len tradície a kultúrneho dedičstva čo sa vlastne stalo bremenom. Po prvej demokracii sa objavili prví prisťahovalci a podobne. Tu v Číne máme veľmi dlhú históriu. Kultúrne dedičstvo sa ale tiež stalo bremenom našim ľuďom. Príliš veľa limitov, obmedzení, ktoré niekedy sťažujú život“.*

S kategóriou tradícia sa ďalej opakovali pojmy: rodina, výuka, svadba, morálka.

4.2.3 Rodina

Všetci respondenti pripisovali rodine najväčší význam. Rodina je v Číne veľmi dôležitá. Všetci sú vychovávaní k úcte a rešpekte k svojim rodičom, prarodičom. Pri kategórii rodina sa objavovali tieto pojmy:

Tradičná rodina – dvaja naši respondenti boli vo veku 48 a 50 rokov. Tí mali viacero súrodencov. To bola štandardná rodina v sedemdesiatych rokoch. Keď však prišla vláda s rodinným plánom v podobe politiky jedného dieťaťa, veľmi to ovplyvnilo tradičnú rodinu v Číne.

Politika jedného dieťaťa - potvrdzujú to aj ostatné respondentky, ktoré boli vo veku 28 – 34 rokov. Dve z troch nemajú žiadneho súrodenca. Jedna respondentka má jedného brata. Politika jedného dieťaťa ovplyvnila aj psychiku detí, ktorých sa to týkalo. Na tieto deti sú kladené veľmi vysoké nároky. Nie sú zvyknuté vyrastať so súrodencami a to tiež ovplyvňuje ich budúce správanie sa.

R1: *„Tvrdím, že Číňania sa zameriavajú hlavne na rodinu. Na rodinu svojich detí. Dnes máme plánovanie rodiny (politika 1 dieťaťa). Ľudia v mojom veku, tak ako ja, majú 1 dieťa“.*

R5: „*Nemám súrodencov. Je limitované a zakázané. Teda za mojej generácie to tak bolo. Teraz sú povolené 2 deti v každej rodine. A vláda to podporuje*“. ... „*Naša generácia je poslednou, ktorej sa politika jedného dieťaťa týka. Ak by moji rodičia mali 2 deti, stratili by prácu*“.

Národnostné menšiny – všetci respondenti patrili k národnosti Han. V Číne je oficiálne 55 menšín. Väčšina obyvateľov však patrí k majorite Han (92 %). Na otázku čo je typické pre túto väčšinu odpovedali: rodina, zmes, neistota pôvodu, práca, vplyv na iné menšiny, vytrácanie sa kultúry menšín, rovnosť, zachovanie kultúry menšín pre ďalšie generácie.

Návšteva rodiny – rodičia dvoch najstarších respondentov už nežijú, ostatné respondentky jazdia domov iba raz či dvakrát do roka. Mladí ľudia v Číne sú zvyknutí na život mimo rodného mesta. Už počas štúdia na strednej škole majú povinné bývanie na internáte. Aj vysokoškolskí študenti jazdia domov iba párkrát za rok. Celá rodina sa ale vždy stretne počas jarného festivalu, ktorý sa koná začiatkom roka. To je tradícia.

4.2.4 Vzdelanie

Respondenti z nášho výskumu strávili väčšinu života v škole. Či už ako študenti alebo učitelia. Všetci sa zhodujú, že štúdium za ich čias bolo náročnejšie ako teraz. Vyštudovali angličtinu a v niektorých prípadoch aj iné odbory. Ako príklad uvádzame ukážku z rozhovoru s respondentkou 4:

R4: „*Myslím, že teraz je to jednoduchšie. Napríklad vďaka technológiám. Keď sme sa učili anglicky my, spoliehali sme hlavne na knihy. V lepších prípadoch sme mali audio nahrávky. Ale dnes je pre študentov bežné pripojiť sa na internet a vyhľadať tam informácie. Skoro každý má mobilný telefón. Tiež si môžu stiahnuť aplikácie na učenie sa anglicky. V mojej triede to študentom odporúčam aby sa mohli sami učiť. Dovolím im používať telefón počas hodiny na vyhľadanie informácií*“.

Prijímacie skúšky – prijímacie skúšky na vysokú školu sú veľmi dôležité. Študenti sú na ne pripravovaní celú strednú školu. Učiteľ nám počas výučby hovoril o týchto skúškach. Sú pre študentov veľmi stresujúce. Respondent 1 sa o týchto skúškach vyjadril takto:

R1: „*Prijímacie skúšky sú veľmi náročné. Pokiaľ deti patria do minority, majú lepšie podmienky dostať sa na univerzitu. ... Ak si príslušník Han (ako ja) zoberie za ženu príslušníčku minority a majú dieťa, toto dieťa patrí do minority. Pôjdeme na úrad a povieme, že môj syn patrí k danej*

minorite. A keď pôjde na univerzitu, má lepšie podmienky na prijatie. To je vládna politika, pomáhať minoritám učiť sa, získavať nové vedomosti“.

Tradičná výuka v Číne – respondentov, ktorí študovali v zahraničí, sme sa pýtali na porovnanie výuky tam a v Číne. Rozdielne odpovede boli aj u mladších respondentov a tých starších. U starších bolo v triede málo študentov. U mladších bolo v triedach veľmi veľa študentov. Taká situácia je aj dnes. Typická je frontálna výuka a takmer žiadne interakcia medzi žiakmi. Pre priblíženie predkladáme konkrétne ukážky:

R1: *„Bolo nás málo. V 1 triede nás bolo asi 5 - 7. Každý študent mal svojho učiteľa. Niekedy sme zostávali spolu tak ako teraz vy so mnou a rozprávali sme sa. Keď som študoval PhD., tiež som mal 1 učiteľa sám pre seba. Každý týždeň som písal nejaké práce a hovoril som o nich so svojim učiteľom. A tak ako teraz sme sa bavili o tom, čo som čítal, o mojich názoroch, aká je výzva vo výskume čínskej filozofie. Takže väčšinu času sme sa bavili o týchto veciach“.*

R2: *„Na bakalárskom štúdiu okolo 20 a na magisterskom len 3. Aj teraz na PhD. Programe je okolo 20 až 30 ľudí. Vtedy to tak nebolo. Jeden profesor mal 2 alebo 3 doktorandov. Myslím, že je lepšie mať menej študentov v triede. Po roku 2000 je v Číne viac a viac študentov. Za mojich čias bol študent jeden z 1000 alebo 10 000“.*

R3: *„V Číne je vždy veľmi veľa študentov. V UK je ich menej. Okolo 30 - 40. V Číne študenti žijú v škole – v kampuse na internáte. V UK si prenajímajú domy a majú izbu sami pre seba. V Číne žije spolu 4 až 8 ľudí v jednej izbe“.*

R4: *„V Číne tradične stojí učiteľ pred žiakmi a tí ho počúvajú. Nemajú príliš veľa priestoru na vyjadrenie sa. V UK som sa musela veľa pripravovať a rozprávať v triede. Mali sme rôzne diskusie, prezentácie a podobne. V triede bolo okolo 15 ľudí a v Číne najmenej 40. Minulý rok (učím verejnú angličtinu) som mala najväčšiu triedu s 80 študentmi a najmenšiu so 60. ... Viac mi vyhovuje štýl výuky v UK, pretože vzťahy medzi učiteľom a študentmi bol lepší. Nevyhovuje mi, keď je učiteľ váš vodca alebo šéf. Myslím, že by si mali byť rovní. Študenti by mali slobodne vyjadrovať svoje myšlienky a pocity. V UK je výuka viac interaktívna, ale v Číne je stále učiteľ*

ten najdôležitejší. Hlavne v odboroch ako financie a účtovníctvo. Trochu sa to ale mení. Napríklad vo výuke verejnej angličtiny. Snažíme sa, aby študenti viac rozprávali počas výuky“.

Očakávania rodičov – respondenti často spomínali (hlavne tí starší), že boli veľmi snaživí, pretože rodičia od nich očakávali dobré výsledky. Všetci respondenti sú jediní vysokoškolsky vzdelaní v rodine.

R2: *„Keďže som pochádzal z chudobnej oblasti nemal som dosť peňazí na študentský život. Väčšinu času som čítal knihy, veľa som sa učil aby som bol medzi 10 najlepšimi študentmi a spravil štátnice. V tom čase nemalo veľa ľudí vysokoškolský titul. To bol zlomový bod a bol som jeden z najlepších študentov. Študentský život bol trochu nudný, chudobný ale po štátniciach som študoval ešte viac. Na bakalára sa študovalo 4 roky a na magistra 3. Aj keď ma to až tak nebavilo, musel som sa veľa učiť kvôli rodine, ktorá odo mňa veľa očakávala. Chceli aby som bol jeden z najlepších“.*

R5: *„Bolo nás 24. 20 dievčat a 4 chlapci. Viete, chlapci sa neradi učia cudzie jazyky. Všetci spolužiaci boli veľmi milí. V tom čase som si sama seba veľmi nevážila, pretože moja angličtina bola oveľa horšia ako ostatných. Vybrala som si tú školu a mesto pretým, ako som vedela na akej úrovni som. Zistila som to, až keď som tam prišla. Veľmi som sa učila, aby som ich dohnala. Najskôr som bola posledná ale postupom času som sa vypracovala ku stredu. Urobila som veľký pokrok. Bolo to veľmi stresujúce a niečo úplne iné ako mi bolo povedané. Nikto z mojej rodiny neštudoval na univerzite, takže nevedeli o mojich zážitkoch tam“.*

4.2.5 Kariéra

Všetci respondenti sú učitelia na Univerzite v San-jii. Po skončení štúdia na univerzite išli niektorí učiť, iní sa ďalej vzdelávali, prípadne robili inú prácu. Respondenti v súvislosti s prácou spomínali nasledujúce pojmy:

Pracovitosť študentov – respondenti sa zhodujú, že študenti na univerzite, kde učia nie sú veľmi nadaní a pracovití. Na otázku, či si respondent 1 myslí, že sú študenti pracovití, odpovedal že si to nemyslí. Respondentka

R1: *„Ani nie. Niektorí, ale málo. Ocenil by som keby jedna tretina študentov bola pracovitá, ale tu v San-jii je to možno 1/5“.*

R4: „...máme veľa práce lebo pomáhame študentom so záverečnými prácami. Moji študenti nie sú až tak dobrí, preto trávim veľa času pomáhaním im s prácami.“

Stres – dve mladé respondentky uvádzajú, že práca učiteľov je stresujúca a časovo náročná. Respondenti učia väčšinou 8 – 15 hodín za týždeň. Na každú výuku sa musia dlho pripravovať. Učitelia, s ktorými sme robili rozhovory učia čínskych študentov, ale aj zahraničných. Výuka v angličtine môže tiež zavážiť ako stresujúci faktor.

R4: ... „Tento semester som veľmi zaneprázdnená, takže radšej idem spať. ... Teraz nechcem robiť nič keď prídem domov. ... Teraz mám veľmi veľa práce. Niekedy som dlho hore a myslím si, že život je časovo náročný“.

R5: ... „čas je obmedzený. Moja práca je časovo náročná a stresujúca. Je náročné učiť čínštinu. Mnoho ľudí si myslí, že Číňan môže učiť čínštinu, ale to nie je pravda. Učiť sa čínsky je v dnešnej dobe populárne. Hlavne za posledných 10 rokov stúpa o čínštinu záujem. To je pre učiteľov čínštiny stresujúce. Učiť sa cudzí jazyk je náročné“.

Financie – všetci respondenti sa zhodujú, že žiť vo veľkom meste je finančne náročné. Obzvlášť, keď má pár detí. Starší respondenti pochádzali z chudobných rodín a ich rodičia museli veľa pracovať, aby mohli poskytnúť svojim deťom vzdelanie. Financie tiež bývajú často dôvodom na rozchod mladých párov. Nákladná býva v dnešnej doba aj svadba. Hlavne vo veľkých mestách.

R1: „Dnes má väčšina párov 1 dieťa, lebo je finančne náročné mať ich viac“.

R3: „Ak žije pár vo veľkom meste, život je ťažší. Pretože ľudia sú súťaživí a veľa sa snažia zarobiť peniaze pre svoju rodinu. Nároky na život sú vyššie. Ale v malom meste, pokiaľ máte pozemok, môžete si postaviť vlastný dom. Ale vo veľkom meste musíte zaplatiť veľa peňazí“.

4.2.6 Vzťahy

Vzťahom sa Číňania venujú počas vysokoškolského života, prípadne až po štúdiu. Rodičia majú veľký vplyv pri výbere partnera ich potomkov.

Zoznámenie sa - páry sa väčšinou zoznamujú na univerzite, prípadne v rodnom meste alebo podobne.

Vplyv rodičov - najzaujímavejším zistením v oblasti vzťahov je to, že rodičia dávajú súhlas alebo nesúhlas svojim potomkom o ich budúcom partnerovi. V našom prípade s táto tradícia týkala iba jedného respondenta, ale ostatní potvrdili, že sa to v Číne stále deje. Ostatným respondentom nechali ich rodičia slobodu pri výbere partnera. Toto právanie sa vyplýva z čínskej kultúry. Všetci sú vychovávaní k úcte k svojim rodičom a predkom. Ukážky výpovedí to potvrdzujú:

R1: *„Keď som bol na univerzite, mal som priateľku viac ako 2 roky. Po skončení univerzity jej matka a otec povedali, že by sa mala vydať sa muža, ktorý je z rodiny s lepšími materiálnymi podmienkami. Takže sa so mnou rozišla. V tom čase mnoho dievčat túžilo po materiálnom zabezpečení a zamieravali sa na to. Ale ja som sa narodil do chudobnej rodiny. Naši nemali dosť peňazí ale podporili ma v štúdiu na univerzite. To je skvelé. Ak by som chcel od nich viac peňazí, myslím si, že by to nebolo správne. Musel som sa postarať sám o seba. Manželstvo znamená, že ľudia majú spoločné zážitky, rozprávajú sa spolu ...*

Keď sa dvaja chcú vziať, je to osud. Ale stále musím povedať, že v minulosti sa to dialo. Predkovia sú múdri. Rodičia majú viac životných skúseností. Oni vedia, že manželstvo je iné ako zamilovanosť. Znamená to, že sa musíš o seba postarať. Preto vnímajú materiálne zabezpečenie ako dôležité. Dnes aj v Číne existuje manželstvo bez akýchkoľvek materiálnych podmienok. Nepotrebuje dom, auto, nič. To že sa dvaja milujú je dostačujúce. Milujú sa ale dva, tri roky a tvrdo pracujú ale z materiálneho hľadiska trpia viac. Hlavne ak majú deti, potrebujú viac peňazí. Takže možno v tomto smere je rada matky alebo otca veľmi dôležitá. Aj dnes mnoho čínskych rodín podporuje svoje deti vybrať si lásku. Ak niekoho miluješ a cítiš že miluje aj on teba, je to v poriadku. Niekedy rodičia finančne podporujú svoje deti. Tvrďím, že Číňania sa zamieravajú hlavne na rodinu. Na rodinu svojich detí“.

R2: *„Ja som najstarší a moji rodičia ma počúvali a podporovali moje rozhodnutia. Moja žena sa im páčila. ... Je to preto, lebo keď ste mladší, nemáte skúsenosti a rodičia vám viac radia. Nemáte toľko slobody“.*

R3: „Rodičia majú veľmi dôležitú rolu pri výbere partnera ich detí. Moji rodičia rešpektujú moju voľbu, takže s tým súhlasili. Ale nie je to tak v každej rodine. Niektoré páry sa rozchádzajú hlavne kvôli peniazom. V prípade, že muž nemá dosť peňazí na to, aby uživil rodinu. Vtedy rodičia nesúhlasia so svadbou ... Je to dané životnými hodnotami a spoločnosťou v ktorej človek vyrastá“.

R4: „Moja matka je veľmi otvorená. Nedávala mi žiadne podmienky s kým mám alebo nemám chodiť. Nechala ma rozhodnúť sa samú. ... Mnoho rodičov sa rozpráva so svojimi deťmi o tom, akých partnerov by si mali nájsť“.

Svadba – respondenti podľa nášho názoru spolu chodili celkom krátku dobu predtým ako mali svadbu. Bolo to od 3 mesiacov po 2 roky. Pre Čínu je typický svadobný obrad. V dnešnej dobe má však veľmi málo párov typickú svadbu (napríklad nevesta má podľa tradície červené šaty). Veľmi populárne je mať pekné svadobné fotky z rôznych miest. Mesto San-ja je typické pre svadobné fotografie. Videli sme mnoho mladých párov fotiť sa na pláži alebo rôznych vyhlídkach. Žiadna nevesta však nemala červené šaty. U všetkých respondentov je spoločné to, že mali spoločný obed s priateľmi a rodinou. Časom sa tiež zvyšujú finančné nároky na svadbu. V Číne je zvykom, že rodiny mladého páru finančne podporia svoje deti. Tento príspevok bol kedysi oveľa menší ako v súčasnosti. Mnoho mladých párov má svadbu počas jarného festivalu. Vtedy sa vždy stretne celá rodina. Ako ukážku uvádzame výpoveď o svojej svadbe respondenta číslo 1.

R1: „Povedal by som, že bola tradičná. Požičal som si auto a priniesol dary do domu mojej ženy a pozval som ju do svojho domu. Jej kamarátka jej nedovolila so mnou odísť. To je tiež tradícia. Pozvali sme na obed svojich kamarátov, príbuzných celú rodinu jej aj moju. Všetci sme spolu jedli v niečom ako verejná jedáleň. Pri každom stole sedelo spolu asi 10 ľudí. Stálo to asi 700 juanov (cca 2800 Kč). Každý mi dal nejaké peniaze – 20, 40, 50 juanov. To vyjadruje pranie šťastia v novom manželstve. Dnes sú svadby iné. Ľudia darujú oveľa väčší peňažný dar. Napríklad 500 alebo 1000 juanov. To je rozdiel. Ľudia zarábajú viac. Ale tí ktorí zarábajú málo, týmto trpia a spôsobuje im to problémy. V rôznych situáciách majú ľudia rôzne skúsenosti. V provincii blízko Hainanu bývajú bohatší ľudia. Ich svadba môže vyjsť až na 10 000 juanov. V každej časti Číny sú iné štandardy“.

4.2.7 Životný štýl

Životný štýl v Číne by sa dal charakterizovať ako na prácu zameraný. Čínska ekonomika napreduje veľmi rýchlo kvôli pracovitosti tamajších ľudí. Ani jeden z respondentov nefajčí, alkohol pijú niektorí len veľmi výnimočne a vo veľmi malých množstvách. Čo sa týka pohybu, respondenti uvádzali, že na to nemajú čas, prípadne majú iné záujmy (neustále vzdelávanie sa, čítanie). Stravu vnímajú ako zdravú, väčšinou sa stravujú vonku, prípadne v školskej jedálni. Životný štýl vychádza z kultúry a spôsobu myslenia.

Vnímanie pojmu životný štýl – vnímanie pojmu nám pripadá rozdielne oproti Európe. Na otázku, čo životný štýl pre respondentov znamená odpovedali, že: životný postoj, myseľ, srdce a duša, zvyky zo školy, rodiny a od kamarátov, hodnoty, každodenná činnosť, robiť si to, čo chcem, duchovno. Na duchovno bol respondentmi kladený veľký dôraz. Z rozhovorov tiež vyplýva, že respondenti sú so svojimi životmi spokojní. Život nevnímajú ako ľahký ale ani ako obzvlášť ťažký. Jedna respondentka vyjadrila nespokojnosť s prácou učiteľky, ale nechcela sa o tom rozprávať na diktafón. S miestom bývania a práce sú spokojní, aj keď pochádzajú z rôznych častí zeme. Je to hlavne tým, že na ostrove je čisté ovzdušie a modrá obloha. Prekvapivé bolo, že niektorí respondenti nerozoznávajú voľný čas a čas na štúdium. Sebavzdelávanie je pre nich dôležité.

Viera – v Číne sú legálne 4 náboženstvá – kresťanstvo, buddhizmus, islam a taoizmus. Napriek tomu, že náboženstvo má v Číne veľmi dlhú históriu (napríklad taoizmus siaha až do štvrtého storočia pred našim letopočtom), bolo obdobie, keď bolo za jediné legálne „náboženstvo“ považované komunizmus. Traja z piatich našich respondentov sú duchovne založený. Jeden je kresťan, druhý verí buddhizmu a tretia nevie svoju vieru pomenovať. Všetci títo respondenti poukazujú na dôležitosť niečomu veriť. Predkladáme ukážky z ich výpovedí.

R1: „V skutočnosti sa moja viera viaže k mojej matke. Vedel som, že je chorá a zomrie. Pred 5 rokmi som išiel do buddhistického kláštora. Povedal som Buddhovi – verím v teba. Modlím sa. Buddhu môžeme volať Boh. Prosil som ho, aby moja matka žila dlhšie. Povedal som, že ak ju nechá žiť ešte 5 rokov, budem v neho veriť. V skutočnosti pred 6 rokmi dostala moja matka rakovinu pečene. Modlil som sa. Z psychologického hľadiska som matku podporoval. Mala veľkú silu a chuť žiť ďalších 5 rokov. Úprimne, v tejto súvislosti verím v buddhizmus. To je skúsenosť, ktorú mám. ... Minulý rok 1.10. moja matka zomrela. V ten deň som letel domov rozlúčiť sa s ňou.

Musím dodržať sľub, ktorý som dal. Takže verím v Boha. Myslím, že každé náboženstvo má Boha. To je pravda. Prinajmenšom tvrdíme, človek ako spirituálna bytosť musí niečomu veriť. To nie sú predsudky, znamená to len že každý máme v sebe niečo spirituálne. Každá spoločnosť, každý človek by mal toto v sebe nájsť. Myslím, že to je veľmi dôležité. Nie len dokázať to z vedeckej stránky. Snažiť sa chytiť Boha aby spasil moju dušu a život. Takto nemôžeme nič očakávať. Nič neexistuje. Možno to je prístup k životu. Ale pre bežných ľudí – ľudia by mali v niečo veriť. Zvýrazňujem slovo mali by“. ...

„Pracujem tu, tak nemám moc času na návštevu kláštora. V nedeľu ráno od 9-10 trávime čas v knižnici a rozprávame sa so študentmi a profesormi. Nie je dôležité chodiť do kostola, kláštora. Svoju dušu môžeme očistiť kdekoľvek, odpútať sa od bežného života. My to robíme na takýchto miestach. Máme podobné zmýšľanie. Je to naša duchovná cesta. Určite aj ľudia v tvojej krajine majú podobné zmýšľanie. Čítajú nový testament doma a tiež očisťujú svojho ducha“.

R2: „Som kresťan. To je veľmi neoblúbené v Číne a hlavne na univerzitách. Nechajte si to pre seba. Môžete si to priviesť domov ale nie tu. Sú tu authority. Čína tak ako ČR bola pod vplyvom komunizmu. Komunizmus je ateistický. Keď som išiel do USA stretol som veľmi dobrých ľudí. Kresťanov. Videl som ako sa správajú, jednali so mnou ako so skutočným priateľom, mali ma radi. Šírili božie slovo a veril som, že biblia je ním inšpirovaná. Viem že život je bez zmyslu bez viery. Ako môžeme žiť tento krátky život bez nejakého vedenia, bez viery. Tu nám vždy tvrdili, že Boh neexistuje, ale teraz verím že je. Keby nebol, odkiaľ je život? On je zdrojom a svetlom života“. ...

„Čína bola otvorená okolitému svetu v neskorších 70. rokoch. Ale predtým to tak nebolo. Roky deťom hovorili, že náboženstvo je proti komunizmu. Jediná viera je komunizmus. Ale potom sa Čína trochu otvorila a privítala cudzincov a tí majú svoju vieru, takže Čína sa stala viac liberálnou a ľudia majú teraz možnosť vybrať si svoju vieru. Takže odvtedy praktikujeme rôzne náboženstvá“.

R5: „Áno, vyznávam vieru. Aj keď si nie som úplne istá, čomu presne verím. Ale niečomu určite. Nemyslím si, že vyznávať vieru znamená niečo uctievať. Je veľmi vážna, čistá a silná. Život každého človeka, ktorý verí, je výnimočný“.

5 DISKUSIA

Cieľom tejto kapitoly je zhodnotenie celej výskumnej časti práce. Vyjadrujeme sa tu k jednotlivým výskumným predpokladom a hypotézam, ktoré sme si stanovili, konfrontujeme svoje výsledky a zistenia s výskumami, ktoré už boli uskutočnené.

Kvantitatívneho výskumu v podobe dotazníkového šetrenia sa zúčastnilo 97 respondentov. Spolu 91 % respondentov bolo vo veku 17 – 21 rokov. Zaujímavým faktom je, že až 84 % respondentov bolo ženského pohlavia. Tento fakt môže byť spôsobený tým, že väčšina (až 76 %) respondentov študuje cudzie jazyky. Dana Laníková vo svojej záverečnej práci uvádza, že štúdium cudzích jazykov baví viac ženy ako muži.

Počet vysokoškolských študentov majúcich partnera. Z nášho výskumu vyplýva, že 37 % študentov vysokej školy má partnera a 63 % nemá. K podobným výsledkom dospeli aj CHU, Janet Junqing, Mobarak Hossain KHAN, Heiko J. JAHN a Alexander KRAEMER vo svojom článku „Sense of coherence and associated factors among university students in China: cross-sectional evidence“. Z ich výsledkov vyplýva, že 32 % študentov má partnera a 69 % študentov partnera nemá.

Požívanie antikoncepcie. Z nášho výskumu vyplynulo, že z 36 respondentov, ktorí majú partnera iba 12 používa antikoncepciu. To predstavuje 33 %. Z dotazníkového šetrenia nie je zrejmé, či všetci respondenti, ktorí majú partnera aj pohlavne žijú. Autor Zhang vo svojej knihe uvádza, že v roku 1980 používalo antikoncepciu iba 10 – 20 % sexuálne aktívnych predmanželských párov. Autori Gou, Wu, Qiu, Chen a Zheng vo svojom článku „The Timing of Sexual Debut Among Chinese Youth“ uvádzajú že k prvému pohlavnému styku medzi mladými ľuďmi dochádza vo veku 22,8. U mužov je to 22,5 a u žien 23,1. Niekoľko študentiek, s ktorými sme prišli do styku nám povedalo, že majú dlhodobého partnera, ale k pohlavnému styku ešte nedošlo. Tieto študentky mali okolo 22 rokov. Až 26 % respondentov o antikoncepcii nikdy nepočulo.

Zanedbávanie sexuálnej výchovy na školách systémom orientovaným na skúšky. Autori článku „Needs and Preferences regarding Sex Education among Chinese College Students“ Li, Cottrell a Wagner uvádzajú, že 78% stredoškolákov malo sexuálnu výchovu. Náš výskum ukázal, že iba 30 % vysokoškolských študentov malo v minulosti sexuálnu výchovu. Autor Zhang uvádza, že prílišné zameranie čínskeho vzdelávacieho systému na skúšky, ktoré má

korene v dávnej histórii, má vplyv na výučbu sexuálnej výchovy. Podľa výskumu autorov Bo a Wenxiu až 75 % mladých ľudí vo veku 21 – 35 si myslí, že o sexe by sa malo verejne diskutovať. K tomu názoru sa prikláňa viac mužov ako žien.

Zdroje informácií o sexuálnom živote. Ako ukazuje graf číslo 24, z nášho výskumu vyplýva iba 12 % respondentov sa o sexuálnom živote dozvedelo od učiteľov. Táto odpoveď je prekvapujúca, nakoľko v predošlej otázke, či mali študenti sexuálnu výchovu 30 % odpovedalo, že áno. Môže to byť spôsobené väčším výberom odpovedí. Až 17 % študentov uviedlo, že sa s nimi nikto o sexuálnom živote nerozprával. Autori Li, Cottrell a Wagner uvádzajú, že u mužov prevažujú ako zdroj informácií kamaráti a vlastné sexuálne skúsenosti a u žien čítanie, rádio, sexuálna výchova a rodičia. Tento fakt sme neboli schopní overiť, nakoľko 84 % respondentov bolo ženského pohlavia. Z grafu číslo 24 tiež vyplýva, že väčšie percento študentov sa dozvedelo o sexuálnom živote v škole ako doma. To bol výskumný predpoklad číslo 5.

Respondenti, ktorí používajú antikoncepciu požívajú alkohol aspoň raz za mesiac. Táto hypotéza sa nepotvrdila, pretože v výsledkov dotazníka vyplýva, že z 25 respondentov, ktorí používajú antikoncepciu, 12 pije alkohol aspoň raz do mesiaca. Ostatní 13 respondenti používajúci antikoncepciu nepijú alkohol vôbec. Autori článku „Is Cigarette and Alcohol Use Associated With High-Risk Sexual Behaviors Among Youth in China?“ Guo, Wen, Li, Wang a Cheng uvádzajú, že užívatelia cigariet a alkoholu častejšie nepoužívajú kondóm pri prvom pohlavnom styku. Silnejší vzťah medzi fajčením a požívaním alkoholu bol dokázaný u žien.

Fajčenie medzi študentmi. Náš výskum potvrdil predpoklad, že fajčí menej ako 10 % vysokoškolských študentov. Dokazuje to graf číslo 16. Tento predpoklad potvrdzujú aj autori článku „The role of healthy lifestyle in the implementation of regressing suboptimal health status among college students in China: A nested case-control study“ Chen, Yiang, Jing. Podľa ich výskumu fajčí iba 0,7 % ich respondentov.

Požívanie alkoholu medzi študentmi. Predpoklad, že menej ako jedna tretina študentov pije alkohol aspoň raz za mesiac sa nepotvrdil. Graf číslo 17 dokazuje, že 42 % respondentov požíva alkohol aspoň raz za mesiac. Výsledok sa zhoduje s výsledkom (48 % požíva alkohol v malom množstve) vyššie spomínaných autorov článku o živote štýle. Tí uvádzajú že 51 % študentov vôbec nepije alkohol. Z nášho výskumu sme zistili takmer rovnaké percento (50 %).

Vplyv systému orientovaného na skúšky na vysokoškolský život študentov. Túto oblasť sme preskúmali z kvalitatívneho aj kvantitatívneho hľadiska. Na otázku čo najčastejšie

robia študenti po vyučovaní až 55 z celkového počtu respondentov odpovedalo, že sa učí. Niektorí učitelia, ktorí sa zúčastnili kvalitatívneho výskumu uviedli, že vysokoškolský život bol pre nich stresujúci a náročný a že rodičia očakávali dobré výsledky. Autori CHU, Janet Junqing, Mobarak Hossain KHAN, Heiko J. JAHN a Alexander KRAEMER vo svojom vyššie spomínanom článku uvádzajú, že až 93 % študentov uviedlo, že dobré známky sú pre nich dôležité.

Pocit izolácie. Napriek tomu, že až 81% respondentov jazdí domov iba raz alebo dvakrát za rok, štúdie autorov CHU, Janet Junqing, Mobarak Hossain KHAN, Heiko J. JAHN a Alexander KRAEMER ukazujú, že iba 17 % študentov zažíva na univerzite pocit izolácie.

Strava. Až 93 % študentov považuje čínske jedlo za zdravé. Z autori Chu, Khan, Jahn a Kraemer uvádzajú, že pre 89 % študentov je správna výživa dôležitá. Naša skúsenosť s čínskou stravou je taká, že nám veľmi zdravá nepripadala. Všetko jedlo bolo (okrem chutnej ryže) bolo vysmážené na oleji. Tiež pochybujeme o chuťových prídavkoch do pokrmov a ich prospechu pre zdravie. Tak ako všetci študenti sme sa stravovali v školskej jedálni.

Z kvalitatívneho výskumu, ktorého sa zúčastnili piati vysokoškolskí učitelia vo veku od 28 do 50 rokov vyplýva, že správanie sa a jednanie obyvateľov Číny je dané veľkým dôrazom na tradície. To, že Čína má veľmi dlhú históriu a rodina bola takmer vždy na prvom mieste, sa odzrkadľuje aj v každodennom správaní sa ľudí. Rodina má stále veľký vplyv napríklad na výber budúceho partnera pre svoje deti. Účastníci výskumu vždy hovorili o svojej rodine vo veľmi dobrom svetle. Zdieľajú názor, že ak človek nerešpektuje svojich rodičov, je to veľmi zlé a neprípustné správanie sa. Väčšina respondentov je duchovne založená a sebazvedľovanie považuje za veľmi dôležité. Z rozhovorov nám vyplynulo, že respondenti nemajú príliš veľa voľného času a ak nejaký majú, vzdelávajú sa alebo sa pripravujú na vyučovanie.

ZÁVER

Téma diplomovej práce bola zvolaná na základne druhej možnosti vycestovať na študijnú stáž do Číny. Nie je veľa slovenských alebo českých prác, ktoré by skúmali život v Číne. Téma podoby životného štýlu vysokoškolských študentov a učiteľov v Číne je dosť široká. Rozsiahlosť témy bola zvolaná zámerne, pretože pôvodným cieľom bol iba kvalitatívny výskum. Po príchode na miesto bol zvolený kvantitatívny aj kvalitatívny výskum. Kvantitatívneho výskumu v podobe dotazníkového šetrenia sa zúčastnili vysokoškolskí študenti prevažne z univerzity v meste San-ja na ostrove Hainan. Kvalitatívny výskum bol realizovaný s vysokoškolskými učiteľmi na tej istej univerzite. Dotazník vytvorený online bol šírený medzi študentov pomocou sociálnych sietí. Všetci oslovení účastníci kvalitatívneho výskumu s rozhovormi súhlasili.

Hlavným cieľom práce bolo zmapovať podoby životného štýlu u vysokoškolských študentov a učiteľov v Číne so zameraním na zdravý životný štýl, rodinu, reprodukčné zdravie, vzdelanie, vieru a voľný čas. Medzi čiastkovými cieľmi bolo: zhrnúť teoretické poznatky danej problematiky a vymedzenie základných pojmov ako rodinný život v Číne, životný štýl, vzdelanie a reprodukčné zdravie, popis vlastných skúseností a pozorovania v teréne. Tým je ukončená teoretická časť. Nasleduje časť praktická, ktorá je zložená z popisu zvolenej metodiky vrátane prípravy na výskum, popisu skúmaného súboru a formulácie výskumného problému. Ďalšou časťou je prezentácia a analýza získaných dát. V diskusii sú našim výskumom získané výsledky podrobnejšie rozobrané a porovnané s výsledkami výskumov, ktoré už boli v tejto oblasti uskutočnené.

Stanovené ciele boli dosiahnuté. Takmer všetky stanovené hypotézy a predpoklady neboli prijaté alebo potvrdené. Zistili sme, že neexistuje vzťah medzi počtom chcených detí v budúcnosti a počtom súrodencov. Študenti, ktorí nemajú súrodencia, tiež túžia mať dve deti ako tí so súrodencom. Čo sa týka životného štýlu, zistili sme, že predpoklad viac ako polovica respondentov sa venuje športovej aktivite aspoň dvakrát za týždeň sa tiež nepotvrdil. Športu sa venuje dvakrát za týždeň 42 % respondentov. Predpoklad, že väčšia polovica študentov vníma životný štýl z pohľadu fyzického zdravia sa tiež nepotvrdil. Takýto pohľad má iba 5 respondentov. Potvrdil sa predpoklad, že menej ako 10 % respondentov fajčí. Alkohol požíva viac ako jedna tretina študentov (42 %), a preto predpoklad o pití alkoholu neprijímame. Hypotézu, že študenti, ktorí majú partnera používajú antikoncepciu tiež neprijímame, pretože

z výskumu vyplynulo, že takto koná iba jedna tretina. Tiež sa nepotvrdila hypotéza, že študenti, ktorí používajú antikoncepciu, pijú alkohol aspoň raz za mesiac. Väčšia polovica respondentov používajúcich antikoncepciu, vôbec nepije alkohol.

Z kvalitatívneho výskumu, ktorého sa zúčastnili piati vysokoškolskí učitelia vo veku od 28 do 50 rokov vyplýva, že správanie sa a jednanie obyvateľov Číny je dané veľkým dôrazom na tradície. To, že Čína má veľmi dlhú históriu a rodina bola takmer vždy na prvom mieste, sa odzrkadľuje aj v každodennom správaní sa ľudí. Rodina má stále veľký vplyv napríklad na výber budúceho partnera pre svoje deti. Účastníci výskumu vždy hovorili o svojej rodine vo veľmi dobrom svetle. Zdieľajú názor, že ak človek nerešpektuje svojich rodičov, je to veľmi zlé a neprípustné správanie sa. Väčšina respondentov je duchovne založená a sebazvdelávanie považuje za veľmi dôležité. Z rozhovorov nám vyplynulo, že respondenti nemajú príliš veľa voľného času a ak nejaký majú, vzdelávajú sa alebo sa pripravujú na vyučovanie.

Z výskumu vyplýva, že Číňania vedú zdravý životný štýl z pohľadu fajčenia a požívania alkoholu, že trávia veľa času v škole alebo v práci a po skončení vyučovania alebo pracovnej doby sa venujú štúdiu alebo prípravy na ďalší pracovný deň. Väčšina respondentov kvalitatívneho výskumu je duchovne založená, ale väčšina študentov na otázku ohľadom viery odpovedala, že žiadnu nevyznáva. S výskumu tiež vyplýva, že sexuálna výchova v Číne nie je veľmi rozšírená a ako hlavný zdroj informácií o sexuálnom živote a reprodukčnom zdraví boli uvádzaní kamaráti, knihy/filmy alebo internet. Takmer tretina respondentov nikdy nepočula o antikoncepcii. Na základe zistených informácií a vzhľadom k zmene sexuálneho správania sa medzi mladými ľuďmi by mala byť sexuálna výchova povinná pre všetkých študentov už na strednej škole.

SÚHRN

Diplomová práca je zameraná na životný štýl vysokoškolských študentov a učiteľov v Číne. V teoretickej časti sú zhrnuté poznatky o hlavných faktoroch, ktoré životný štýl ovplyvňujú a ktoré boli predmetom záujmu v praktickej časti. Praktická časť je zložená z realizácie kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu. Kvantitatívny výskum sa uskutočnil pomocou dotazníka a bol distribuovaný medzi vysokoškolských študentov v Číne. Kvalitatívny výskum spočíval v uskutočnení rozhovorov s učiteľmi na univerzite v meste San-ja. Obidva typy výskumov mali podobné oblasti zamerania a to: zdravý životný štýl, rodina, reprodukčné zdravie, vzdelanie, viera, vzťahy a voľný čas. Napriek tomu, že sa forma rodinného života za posledných viac ako 30 rokov zmenila, prvé miesta v hodnotovom rebríčku Číňanov stále zaujíma rodina. To sa odzrkadľuje aj v ich každodenných životoch. Z výskumu vyplýva, že Číňania vedú zdravý životný štýl z pohľadu fajčenia a požívania alkoholu, že trávajú veľa času v škole alebo v práci a po skončení vyučovania alebo pracovnej doby sa venujú štúdiu alebo prípravy na ďalší pracovný deň. Väčšina respondentov kvalitatívneho výskumu je duchovne založená, ale väčší počet študentov na otázku ohľadom viery odpovedala, že žiadnu nevyznáva. S výskumu tiež vyplýva, že sexuálna výchova v Číne nie je veľmi rozšírená a ako hlavný zdroj informácií o sexuálnom živote a reprodukčnom zdraví boli uvádzaní kamaráti, knihy/filmy alebo internet. Takmer tretina respondentov nikdy nepočula o antikoncepcii.

SUMMARY

Master's thesis is focused on the lifestyle of Chinese university students and teachers. The theoretical part summarises the main factors that influence the lifestyle and have been studied in practical part. Practical part consists of qualitative and quantitative research. Quantitative research was conducted using questionnaire which was distributed among college students in China. Qualitative research was made through interviews with teachers at the Sanya University. Both types of research have similar areas of interest: healthy lifestyle, family, reproductive health, education, religion, relationships and free time. Despite the fact, that the form of family life has changed over the past 30 years, the family is still very important. This value is reflected in the everyday life. Research indicates that the Chinese people lead a healthy lifestyle from the point of view of smoking and drinking alcohol, but they spent a lot of time at school or work.

When they finish at work or school they are studying or preparing for the next working day. Majority of respondents in qualitative research is spiritually based, but a lot of students in question about faith replied that they to have any. The research also shows that sex education in China is not very extended and the main source of information about sexual life is from friends, books or movies and internet. Almost a third of respondents had never heard about contraception.

REFERENČNÝ ZOZNAM

BLUNDEN, Caroline a Mark ELVIN. *Svět Číny: kulturní atlas*. Praha: Knižní klub, 1997. ISBN 8071764205.

BO, Zha a Geng WENXIU. Sexuality in Urban China. *The Australian Journal of Chinese Affairs* [online]. 1992, (28), 1-20 [cit. 2017-04-09]. ISSN 01567365. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2950053>

BUCHTOVÁ, Zuzana. *Hodnotová orientace a žebříček hodnot lidí v mladé dospělosti: Bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2006. 70 s., Vedúca práce Lenka Gulová.

CÍSAŘOVÁ, Barbora. *Aktivní životní styl jako determinanta úrovně životní spokojenosti a jejich složek u současných univerzitních studentů: Diplomová práce*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury, 2016. 63 s., Vedúci práce Martin Sigmund.

DUFFKOVÁ, Jana, Lukáš URBAN a Josef DUBSKÝ. *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 9788073801236.

FAIRBANK, John King. *Dějiny Číny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. Dějiny států. ISBN 8071062499.

FARKAŠOVÁ, Dana, Eva MUSILOVÁ a Adriana REPKOVÁ. *Dimenzie zdravia*. Brno: Tribun EU, 2014, 101 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-263-0767-9.

GUO, Chao, Xu WEN, Ning LI, Zhenjie WANG, Gong CHEN a Xiaoying ZHENG. Original Research: Is Cigarette and Alcohol Use Associated With High-Risk Sexual Behaviors Among Youth in China? *The Journal of Sexual Medicine* [online]. 2017 [cit. 2017-04-09]. DOI: 10.1016/j.jsxm.2017.03.249. ISSN 17436095

GUO, Wei, Zheng WU, Yue QIU, Gong CHEN a Xiaoying ZHENG. The Timing of Sexual Debut Among Chinese Youth. *International Perspectives on Sexual and Reproductive Health* [online]. 2012, **38**(4), 196 [cit. 2017-04-09]. ISSN 19440391. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/23343637>

CHEN, J., P. JIANG, Y. JING, et al. The role of healthy lifestyle in the implementation of regressing suboptimal health status among college students in China: A nested case-control study. *International Journal of Environmental Research and Public Health* [online]. 2017, **14**(3) [cit. 2017-04-09]. DOI: 10.3390/ijerph14030240. ISSN 16604601.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 9788024713694.

CHU, Janet Junqing, Mobarak Hossain KHAN, Heiko J. JAHN a Alexander KRAEMER. Sense of coherence and associated factors among university students in China: cross-sectional evidence. *BMC Public Health* [online]. 2016, **16**(1), 1-11 [cit. 2017-04-09]. DOI: 10.1186/s12889-016-3003-3. ISSN 14712458. Dostupné z: <http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=715292e7-570f-4d1c-b7b7-3e7341e4e0e7%40sessionmgr102&vid=21&hid=108>

KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 9788024724560.

LANÍKOVÁ, Dana. *Analýza studia cizích jazyků a zhodnocení jazykové vybavenosti studentů PEF MZLU v Brně: Bakalářská práce*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. 63 s., 11 l. příl. Veduca práce Jitka Poměnková.

LE, Hana. *Politické myšlení starověké Číny a jeho vliv na současný čínský politický systém: Diplomová práce*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů, 2015. 107 s. Vedúci práce Vladimír Prorok.

LI, Lanqing. *Education for 1.3 billion: former Chinese vice premier on 10 years of education reform and development*. Di 1ban. Beijing: Pearson Education, 2004. ISBN 7560043704.

LI, Ying, Randall R. COTTRELL, Donald I. WAGNER a Maosheng BAN. Needs and Preferences regarding Sex Education among Chinese College Students: A Preliminary Study. *International Family Planning Perspectives* [online]. 2004, **30**(3), 128-133 [cit. 2017-04-09]. ISSN 01903187. Dostupné z: http://www.jstor.org/stable/1566501?seq=1&cid=pdf-reference#findtn-references_tab_contents

LOMOVÁ, Olga, Zlata ČERNÁ a Vladimír ANDO. *Hledání harmonie: studie z čínské kultury*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 9788021049420.

LUTKA, Jiří. *Fenomén gaokao – přijímací zkoušky na vysoké školy v Čínské lidové republice: Bakalárska práca*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. 2013, 54 s. Vedúca práce Lucie Olivová.

MAUGER, Peter. *Education in China*. London (24 Warren St., W1P 5DG): Anglo-Chinese Educational Institute, 1974. ISBN 0903193043.

POSPÍŠILOVÁ, Pavla. *Dopady čínské populační politiky: Diplomová práca*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2016. 76 s., Vedúci práce Libor Žídek.

PRICE, R. F. *Education in Communist China*. London: Routledge & K. Paul, 1970. ISBN 0710067844.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

SEDLÁČEK, David. *Znalost problematiky první pomoci u pedagogů středních zdravotnických škol: Diplomová práca*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, 2012. 116 s. Vedúci práce Petr Zemánek.

SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

ŠVARŤÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.

YAN, Yunxiang. *Private life under socialism: love, intimacy, and family change in a Chinese village, 1949-1999*. Stanford, Calif.: Stanford University Press, 2003. ISBN 0-8047-3309-0.

ZENG, Qingnan. a Daoqing. LIU. *China's traditional way of health preservation*. Beijing: Foreign Languages Press, 2002. ISBN 9787119020167.

ZHANG, Kaining. *Sexual and reproductive health in China: reorienting concepts and methodology*. Boston: Brill, 2011. Social scientific studies in reform era China, v. 8. ISBN 9789004182424.

ZVÍROTSKÝ, Michal. *Zdravý životní styl*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014, 52 s. ISBN 978-80-7290-661-1.

Online zdroje:

China Embassy. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.chinaembassy.cz/cze/zgk/t126976.htm>

Publi. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <https://publi.cz/books/54/08.html>

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: http://www.uvzs.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=1014:odporuane-vyivove-davky-pre-obyvatestvo-vnslovenskej-republike&catid=66:vyiva-a-bezpenos-potravin&Itemid=72

China Education Center. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z:

<http://www.chinaeducenter.com/en/cedu.php>

National Institutes of Health. [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1125129/>

ZOZNAM GRAFOV

Graf číslo 1: Štúdium respondentov na univerzitách

Graf číslo 2: Vek respondentov

Graf číslo 3: Pohlavie respondentov

Graf číslo 4: Ročník štúdia respondentov.

Graf číslo 5: Odbor štúdia respondentov

Graf číslo 6: Konzumácia teplého jedla počas dňa

Graf číslo 7: Vnímanie čínskeho jedla ako zdravé

Graf číslo 8: Počet vyučovacích hodín za týždeň

Graf číslo 9: Začiatok prvej vyučovacej hodiny

Graf číslo 10: Vnímanie dostatku voľného času

Graf číslo 11: Vnímanie dostatku voľného času cez týždeň

Graf číslo 12: Možnosti štúdia v zahraničí

Graf číslo 13: Preferované krajiny v prípade možnosti štúdia v zahraničí

Graf číslo 14: Oblúbenosť športu

Graf číslo 15: Frekvencia športovej aktivity

Graf číslo 16: Vierovyznanie

Graf číslo 17: Frekvencia fajčenia

Graf číslo 18: Frekvencia pitia alkoholu

Graf číslo 19: Budúce zamestnanie

Graf číslo 20: Počet súrodencov

Graf číslo 21: Počet detí

Graf číslo 22: Počet návštev domova

Graf číslo 23: Pranie študentov žiť vo svojom rodnom meste

Graf číslo 24: Mám partnera, partnerku

Graf číslo 25: Rozprava o sexuálnom živote

Graf číslo 26: Povedomie o antikoncepcii

Graf číslo 27: Zdroje informácií o antikoncepcii

Graf číslo 28: Závislosť počtu súrodencov na počte chcených vlastných detí

Graf číslo 29: Závislosť partnerského vzťahu a používanie antikoncepcie

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka číslo 1: Odpovede na otázku čo pre respondentov znamená životný štýl

Tabuľka číslo 2: Princíp testu dobrej zhody chí-kvadrát

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha číslo 1: Dotazník

Príloha číslo 1: Dotazník

1. Koľko máte vyučovacích hodín za týždeň (ak 1 vyučovací hodina trvá 45 minút)?
 - a) menej ako 10
 - b) 11 – 20
 - c) 21 – 30
 - d) 31 – 40
 - e) viac ako 40

2. O koľkej zvyčajne začína prvá vyučovací hodina?
 - a) 7:00
 - b) 7:30
 - c) 8:00
 - d) 8:30
 - e) o 10:00 alebo neskôr

3. O koľkej zvyčajne končí posledná vyučovací hodina?

4. Koľko hodín priemerne spíte za 1 deň?
 - a) 5 - 6
 - b) 7 - 8
 - c) 9 – 10
 - d) 11 – 12
 - e) viac ako 12

5. Koľkokrát denne jete teplé jedlo?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 4
 - e) 5

6. Čo zvyčajne jete na obed?

7. Čo zvyčajne jete na večeru?

8. Čo je váš obľúbený šport?

9. Ako často športujete?
 - a) menej ako raz za mesiac
 - b) raz za týždeň
 - c) dvakrát za týždeň
 - d) tri až päťkrát za týždeň
 - e) každý deň
 - f) nešportujem

10. Máte voľný čas?

- a) áno
- b) nie

11. Čo zvyčajne robíte po škole?

- a) domáce úlohy
- b) učím sa
- c) čítam knihy
- d) šport
- e) prechádzky
- f) hobby
- g) iné

12. Čo zvyčajne robíte cez víkend?

13. Ako často jazdíte domov k svojej rodine?

- a) raz za týždeň
- b) raz za mesiac
- c) raz za rok
- d) iné

14. Koľko máte súrodencov?

- a) Som jedináčik
- b) 1
- c) 2
- d) 3
- e) 4
- f) 5 alebo viac

15. Ak by ste mohli študovať v zahraničí, akú krajinu by ste zvolili?

- a) USA
- b) Európa – Veľká Británia
- c) Európa - Francúzsko
- d) Európa – Nemecko
- e) Rusko
- f) nechcem študovať v zahraničí
- g) iné

16. Myslíte si, že máte veľa možností študovať v zahraničí?

- a) áno
- b) nie

17. Čo podľa vás znamená životný štýl?

18. Ako často fajčíte cigarety?

- a) nefajčím
- b) raz za mesiac
- c) raz za týždeň

d) každý deň

19. Ako často pijete alkohol?

- a) nepijem alkohol
- b) raz za rok
- c) raz za mesiac
- d) raz za týždeň

20. Považujete čínske jedlo za zdravé?

- a) áno
- b) nie

21. Myslíte si, že máte dost' voľného času cez týždeň?

- a) áno
- b) nie

22. Ako trávite čas po skončení vyučovania?

23. Máte priateľku/priateľa?

- a) áno
- b) nie

24. Mali ste hodinu (rozprávanie v hodine) o sexuálnom živote (sexuálnu výchovu)?

- a) áno
- b) nie

25. Rozpráva (rozprával) sa niekto s vami o sexuálnom živote?

- a) kamaráti
- b) rodičia
- c) učitelia
- d) nikto
- e) viem o tom z filmu, knihy
- f) viem o tom z internetu
- g) iné

26. Počuli ste o antikoncepcii (prezervatív, „pirulky“)?

- a) áno, ale nepoužívam to
- b) áno, používam to
- c) nie

27. Kde ste o antikoncepcii počuli?

- a) v škole
- b) doma
- c) od kamaráta/kamarátky
- d) z internetu
- e) z knihy, filmu

f) nepočul/a som o tom

28. Vyznávate nejakú vieru?

- a) áno
- b) nie
- c) iné

29. Koľko detí by ste chceli mať?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5 alebo viac
- f) žiadne

30. Čím by ste sa chceli živiť

31. Chceli by ste žiť vo svojom rodnom meste?

- a) áno
- b) nie

32. Aký je váš vek?

- a) 17 – 19
- b) 20 – 21
- c) 22 – 23
- d) 24 – 25
- e) viac ako 26
- f) viac ako 30

33. Akého ste pohlavia?

- a) žena
- b) muž

34. Kde študujete?

- a) Sanya University (Sanya)
- b) Xihua University (Chengdu)
- c) iné

35. Aký je váš odbor štúdia?

36. V ktorom ročníku štúdia sa nachádzate?

- a) 1.
- b) 2.
- c) 3.
- d) 4.
- e) 5

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Petra Hrušková
Katedra:	Katedra antropologie a zdravotní vědy
Vedoucí práce:	Mgr. Andrea Preissová Krejčí, Ph.D.
Rok obhajoby:	2017

Název práce:	Podoby životního stylu vysokoškolských studentů a učitelů v Číně
Název v angličtině:	Lifestyle of Chinese University students and teachers
Anotace práce:	Diplomová práce je zaměřená na životní styl vysokoškolských studentů a učitelů v Číně. V teoretické části jsou shrnuty poznatky o hlavních faktorech, které životní styl ovlivňují a které byly předmětem zájmu v praktické části. Praktická část je složena z realizace kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Kvantitativní výzkum se uskotočnil pomocí dotazníka a byl distribuován mezi vysokoškolských studentů v Číně. Kvalitativní výzkum spočíval v uskotočnění rozhovorů s učiteli na univerzitě v městě San-ja. Obidva typy výzkumů měli podobné oblasti zamerania a to: zdravý životní styl, rodina, reprodukční zdravie, vzdelanie, viera, vzťahy a voľný čas.
Klíčová slova:	životní styl, rodina, reprodukční zdravie, sexuální výchova, náboženstvo, voľný čas, vzdelanie, antikoncepcia, Čína, učitelia, študenti
Anotace v angličtině:	Master's thesis is focused on the lifestyle of Chinese university students and teachers. The theoretical part summarises the main factors that influence the lifestyle and have been studied in practical part. Practical part consists of

	qualitative and quantitative research. Quantitative research was conducted using questionnaire which was distributed among college students in China. Qualitative research was made through interviews with teachers at the Sanya University. Both types of research have similar areas of interest: healthy lifestyle, family, reproductive health, education, religion, relationships and free time.
Klíčová slova v angličtině:	lifestyle, family, reproductive health, sexual education, religion, free time, education, contraception, China, teachers, students
Přílohy vázané v práci:	Příloha číslo 1: Dotazník
Rozsah práce:	88 strán
Jazyk práce:	Slovenčina